

18341

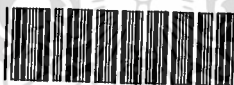

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

สไลด์ประกอบเสียงเพื่อการศึกษา เรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทย
ในสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

Sound Slides for Study on Plants in Thai Literature in Bangkok Public Parks

T096166

โดย

นายพุทธศิษย์ เพ็ญลวดวงษ์
นางสาวพรเพ็ญ หุ่นสวน

รฟ.
พช ๙๒๗
๒๕๔๔

เลขทะเบียน... 96166
วันเดือนปี... ๒๕๔๔

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เพื่อความร่วมมือแห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

สไลด์ประกอบเสียงเพื่อการศึกษา เรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทย
ในสวนสาธารณะจังหวัดกรุงเทพมหานคร

Sound Slides for Study on Plants in Thai Literature in Bangkok Public Parks

โดย

นายพุทธศิษย์ เพ็ชรถาวร

นางสาวพรเพ็ญ หุ่นสวน

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 24 เดือน พ.ค. พ.ศ. 2544

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

...../...../.....

(อาจารย์สนอง นิลเพ็ชร)

กรรมการปัญหาพิเศษ

..... 24 / พ.ค. / 44

(อาจารย์สมศักดิ์ อุหาสวรรค์เวช)

หัวหน้าภาควิชา

..... 24 พค 44

(อาจารย์สุขุมภรณ์ จันทร์ศรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษเล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก อาจารย์ สอนง นิลเพ็ชรประธาน กรรมการปัญหาพิเศษ และ อาจารย์สมศักดิ์ ภูหาสวรรค์เวช กรรมการปัญหาพิเศษ ที่กรุณาให้ คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้ข้อคิดเห็นอันมีคุณค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย มาโดยตลอด และคณาจารย์ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร ทุกท่านที่ให้การ สนับสนุนด้านวิชาการ ด้วยความเอาใจใส่ ตลอดจน ครู - อาจารย์ ที่เคยอบรมสั่งสอนมาตั้งแต่ เขาวัววัย และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ภาควิชาเทคนิคเกษตร ผู้ที่มีส่วนช่วยทำการศึกษาทุกท่าน และ ให้กำลังใจในการทำปัญหาพิเศษนี้ เป็นอย่างดี ตลอดจนทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวนามได้หมด ณ ที่นี้

ความสำเร็จของปัญหาพิเศษนี้ เนื่องจากได้รับความกรุณา ความร่วมมือ และความช่วยเหลือ จากทุกท่าน จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านอีกครั้ง ด้วยความซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง

พุทธศิษย์ เพ็ญลวดวงษ์
พรเพ็ญ หุ่นสวน

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : สไลด์ประกอบเสียงเพื่อการศึกษา เรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทย
ในสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร
Sound Slides for Study on Plants in Thai Literature in Bangkok
Public Parks

โดย : นายพุทธศิษย์ เพ็ญตลอดวงษ์ และ นางสาวพรเพ็ญ หุ่นสวน

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์สนอง นิลเพ็ชร)

๒๔ / ๖๑ / ๕๕

การศึกษาปัญหาพิเศษครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตสไลด์ประกอบเสียงเรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทยในสวนสาธารณะจังหวัดกรุงเทพมหานคร และศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์และประโยชน์ของพรรณไม้ในวรรณคดีไทย โดยมีการศึกษาและดำเนินการดังนี้คือ ศึกษาข้อมูลการ ศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ พรรณไม้ในวรรณคดี ในด้านลักษณะทางพฤกษศาสตร์ และประโยชน์ของพันธุ์ไม้ในด้านต่างๆและศึกษาการผลิตสไลด์ประกอบเสียง จากนั้นจึงกำหนดเนื้อหาและเขียนสคริปต์และทำการวางแผน ถ่ายภาพ ตามสคริปต์ที่เขียนไว้ได้และนำสไลด์มาบันทึกเสียงบรรยาย และบันทึกสัญญาณเสียงอัดโน้มนัดและนำสไลด์ที่ได้มาหาประสิทธิภาพ โดยทำการประเมินคุณภาพสไลด์โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อจำนวน 2 ท่านและผู้เชี่ยวชาญทางด้านพันธุ์ไม้จำนวน 2 ท่านและนักศึกษาจำนวน 10 คนผลที่ได้คือ จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ย 3.10 จัดอยู่ในระดับพอใช้ และจากการประเมินของนักศึกษาที่มีค่าเฉลี่ย 3.25 จัดอยู่ในระดับพอใช้

หลังจากนั้นนำสไลด์ที่ได้มาทำการทดลองกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษา สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 10 คน เพื่อหาความรู้ทางการเรียน โดยให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนดูสไลด์ หลังจากนั้นให้ดูสไลด์ประกอบเสียง มีผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36 และหลังจากดูสไลด์ นักศึกษามีผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82 แสดงว่านักศึกษามีความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นจากการทดลองแสดงว่าสไลด์ประกอบเสียงเรื่องนี้มีประสิทธิภาพเพราะมีบท
บรรยายเป็นคำพูดที่ เข้าใจได้ง่าย เนื้อหาไม่เป็นวิชาการมากเกินไป และมีการดำเนินเรื่องที่
กะชับไม่ซับซ้อนสามารถนำไปใช้เพิ่มความรู้ในเรื่องพันธุไมในวรรณคดีได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(ก)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตการศึกษา	2
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	3
บทที่ 2 ตรวจสอบเอกสาร	4
เอกสารที่เกี่ยวกับพรรณไม้ในวรรณคดีไทย	4
เอกสารเกี่ยวกับการผลิตสไลด์ประกอบเสียง	49
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	57
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	57
การประเมินคุณภาพเครื่องมือ	58
สถิติที่ใช้ในการศึกษา	59
งบประมาณที่ใช้ในการศึกษา	60
ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา	60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

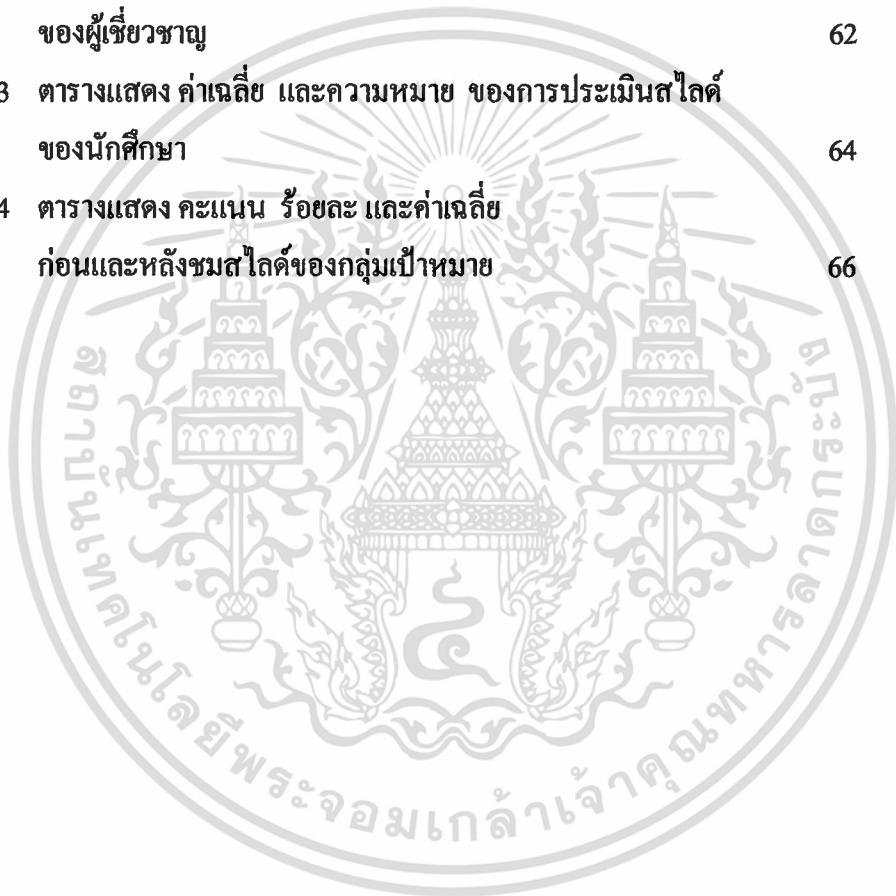
	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	62
วิจารณ์ผลการศึกษา	66
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	68
สรุปผลการศึกษา	68
ข้อเสนอแนะของผู้ประเมินคุณภาพสไลด์	68
ข้อเสนอแนะของผู้ทำการศึกษา	69
ปัญหาในการผลิตสไลด์ประกอบเสียง	69
เอกสารอ้างอิง	70
ภาคผนวก	73

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตารางการปฏิบัติงาน	61
2 ตารางแสดง ค่าเฉลี่ย และความหมาย ของการประเมินสไลด์ ของผู้เชี่ยวชาญ	62
3 ตารางแสดง ค่าเฉลี่ย และความหมาย ของการประเมินสไลด์ ของนักศึกษา	64
4 ตารางแสดง คะแนน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ก่อนและหลังชมสไลด์ของกลุ่มเป้าหมาย	66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

(Introduction)

ความสำคัญของปัญหา

(Statement of the problem)

พรรณไม้ในวรรณคดี จัดเป็นพรรณไม้ประเภทหนึ่ง ที่ประชาชนทั่วไป รู้จักโดยเฉพาะบางชนิดเป็นพันธุ์ไม้พื้นเมืองของไทย ซึ่งในปัจจุบันผู้ปลูกเลี้ยงบางราย นิยมปลูกเลี้ยงเพื่อก่อให้เกิดความสวยงาม ปลูกเป็นไม้ประดับตามอาคารบ้านเรือน ปลูกเพื่อก่อให้เกิดความร่มเงา และปลูกเพื่อการค้า เนื่องจากพรรณไม้ในวรรณคดีบางชนิดมีลักษณะโดดเด่นทางด้านประโยชน์บางประการ คือ ด้านสมุนไพร เป็นส่วนประกอบของเครื่องสำอาง แต่เป็นที่น่าสนใจสำหรับประชาชนบางรายเท่านั้น กล่าวโดยส่วนใหญ่ไม่รู้จักรู้จัก และเห็นความสำคัญของพรรณไม้ในวรรณคดีไทย จึงเป็นที่ถูกลืมเลือน มีบางพันธุ์ของพรรณไม้ในวรรณคดีไทยที่กำลังมีจำนวนน้อยลง และใกล้สูญพันธุ์อันเนื่องสาเหตุต่าง ๆ เช่น การกระทำของมนุษย์ที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ ทำให้ระบบนิเวศเปลี่ยนไป สภาพดินและสภาพแวดล้อมจึงเกิดการไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโต และในขณะเดียวกันปัญหาอันเนื่องมาจากการขาดแคลนข้อมูล และความเข้าใจในการปลูกเลี้ยงและการดูแลรักษาพรรณไม้ในวรรณคดีไทยอย่างดีพอ อีกทั้งการปฏิบัติในด้านการดูแลรักษาของผู้ปลูกเลี้ยงบางครั้งเป็นไปอย่างไม่ถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การขยายพันธุ์ และการเจริญเติบโตที่ดีของพรรณไม้ในวรรณคดีไทย

ดังนั้น ในด้านการเผยแพร่ความรู้เรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทย แก่ผู้ที่สนใจจึงจำเป็นต้องมีการใช้สื่อในการเผยแพร่และสื่อที่สามารถประสานความเข้าใจเป็นอันดีในการนำเสนอเพื่อ เพิ่มพูนความรู้ แก่ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับพรรณไม้ในวรรณคดีไทย สไลด์ประกอบเสียง ซึ่งแสดงภาพและเสียงที่ถูกหลักวิธี เพราะสไลด์ประกอบเสียงสะดวกในการเก็บรักษาและปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ ภาพที่ออกมาเป็นธรรมชาติตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ต้นทุนการผลิตต่ำ เมื่อนำไปเผยแพร่แก่ผู้ที่สนใจ จะช่วยให้ผู้ที่สนใจนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ได้ ผู้ศึกษา จึงได้ทำการศึกษาการผลิตสไลด์ประกอบเสียงเพื่อการศึกษาเรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทยในสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครขึ้นเพราะสวนสาธารณะเป็นแหล่งพักผ่อนของประชาชนทั่วไปและเป็นแหล่งศึกษาเกี่ยวกับพันธุ์ไม้ที่อยู่ใกล้ของประชาชนอยู่แล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

(Objective of the study)

1. เพื่อศึกษาพันธุ์ไม้ในวรรณคดีในด้านลักษณะทางพฤกษศาสตร์ และประโยชน์
2. เพื่อผลิตสไลด์ประกอบเสียงเพื่อการศึกษาเรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทยในสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อทราบความรู้ในการชมจากสไลด์ประกอบเสียงเพื่อการศึกษาเรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทยในสวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(Expected Result)

1. ผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบข้อมูล และรายละเอียดต่าง ๆ ของพรรณไม้ในวรรณคดีไทย
2. ได้สไลด์ประกอบเสียงเพื่อการศึกษาเรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทยในสวนสาธารณะกรุงเทพมหานครที่มีประสิทธิภาพ
3. ทำให้ทราบความรู้จากการชมสไลด์ประกอบเสียงเพื่อการศึกษาเรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทยในสวนสาธารณะใน กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษา

(Scope and Limitation)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการผลิตสไลด์ประกอบเสียงเพื่อการศึกษาเรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทย จากสวนสาธารณะบางแห่งในกรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

(Operation of Definition)

“สไลด์ประกอบเสียง” หมายถึง ภาพนิ่งโปรังใส แต่ละภาพแยกเป็นอิสระกัน บรรจุเป็นชุดเรื่องราว จะเป็นเรื่องสั้นหรือเรื่องยาวก็ได้ ชุดหนึ่งอาจมี 10-100 ภาพ มีภาพประกอบเสียงบรรยาย โดยที่ภาพจะสัมพันธ์กับเสียง

“พรรณไม้ในวรรณคดี” หมายถึง พันธุ์ไม้ที่ผู้แต่งวรรณคดีได้กล่าวถึงในวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ โดยเป็นพันธุ์ไม้ที่หายาก ที่มีประโยชน์ต่อด้านต่าง ๆ และมีคุณค่าทางด้านการอนุรักษ์

“ความรู้” หมายถึง คะแนนจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทดสอบความรู้หลังการชม สไลด์ประกอบเสียงเพื่อการศึกษา เรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทยที่เสนอเนื้อหา คำบรรยาย แบบร้อยแก้วและแบบร้อยกรอง ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ตรวจเอกสาร

(Review of Related Literature)

การนำเสนอโครงร่างปัญหาพิเศษ ได้แบ่งการตรวจเอกสารออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. เอกสารที่เกี่ยวกับพรรณไม้ในวรรณคดีไทย
2. เอกสารเกี่ยวกับการผลิตสไลด์ประกอบเสียง

1. เอกสารเกี่ยวกับพรรณไม้ในวรรณคดีไทย

การศึกษาพรรณไม้ในวรรณคดีสมัยต่าง ๆ จะมีวรรณคดีหลาย ๆ เรื่องได้กล่าวถึงพรรณไม้ต่าง ๆ ในบทชมไม้ชมนกตามสภาพของเรื่อง ซึ่งในปัจจุบันได้มีการนำพรรณไม้ที่อยู่ในวรรณคดีมาปลูกเพื่อตกแต่งสถานที่และบ้านเรือน มีมากมายหลายชนิดและหลายพันธุ์ บางชนิดเป็นพันธุ์ที่หายาก จึงทำให้มีการอนุรักษ์ไว้เพื่อไม่ให้สูญพันธุ์ และมีการศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์และประโยชน์ ดังนี้

1.1 ความหมายของพรรณไม้ในวรรณคดีไทย

อำนาจ ปิ่นวัฒน์ (2522 : 9) ได้ให้ความหมายของพรรณไม้ในวรรณคดีไว้ว่า หมายถึงพรรณไม้ที่ถูกอ้างถึงในวรรณคดีของไทย ในสมัยต่าง ๆ โดยมีการบรรยายรูปร่าง, ลักษณะ และประโยชน์ของพรรณไม้ในลักษณะ ทั้งบทร้อยกรองและร้อยแก้ว

วินิจ อนันดร (2503 : 7) กล่าวถึงพรรณไม้ในวรรณคดีว่าพรรณไม้ในวรรณคดี คือพรรณไม้ชนิดต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ ในสมัยต่าง ๆ โดยมีการบรรยายเป็นบทร้อยกรอง

สรุป พรรณไม้ในวรรณคดีไทย หมายถึง พรรณไม้ที่ผู้แต่งวรรณคดีไทย กล่าวถึงไว้ในวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ โดยกล่าวถึงลักษณะ รูปร่าง ประโยชน์ ในลักษณะบทร้อยกรองและร้อยแก้ว

1.2 ประโยชน์ของพรรณไม้ในวรรณคดี

วินิจ อนันดร (2503) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของพรรณไม้ในวรรณคดีด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ปลูกเป็นไม้กระถางประดับ เช่น เกด, มะสัง-วาสนา
2. เป็นสมุนไพร เช่น ถ้ำควน, มะกรูด, บ๊วย ฯลฯ
3. เป็นส่วนผสมของเครื่องสำอาง เช่น อบเชย ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ใช้รับประทาน เช่น ผักนึ่ง, มะปริง ฯลฯ
5. ให้กลิ่นหอม เช่น มะลูลี, ดาวหยุด, นุหงาส่าหรี ฯลฯ
6. ปลูกเป็นไม้ประดับกลางแจ้ง เช่น กรรณิการ, ประดู่ ฯลฯ
7. ใช้ในงานก่อสร้าง เช่น พลวง ฯลฯ
8. ใช้ในการจัดสวน เช่น ตะโก บัว ฯลฯ

ชวลิต ดาบแก้ว (2525 : 15) ได้กล่าวถึงประโยชน์ทางการจัดสวนของพรรณไม้ในวรรณคดีว่า การจัดสวนของไทยมีมาตั้งแต่สมัยพ่อขุนรามคำแหง ต่อมาถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา การจัดสวนนิยมแบ่งเป็น 2 แบบ แบบหนึ่งชอบสระเป็นดิน ภายในสระปลูกบัว ริมสระปลูกต้นไม้ อีกแบบหนึ่งชอบสระก่อด้วยอิฐ ภายในปลูกบัว ริมขอบสระปลูกต้นไม้ บางแห่งมีปลูกศาลาพักผ่อน การทำสวนนี้มักทำในวังเป็นอุทยาน ดังในลิลิตพระลอซึ่งแต่งในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ได้กล่าวไว้ว่า

“ข้าไหว้พระบาทผู้	อุดม
เชิญนิทรเสด็จชม	ช่อไม้
อุทยานสราญรมย์	สองราช แลพ่อ
สรรสนุกไม้ไผ่	แหล่งเหลนสองศรี

สมัยรัตนโกสินทร์ แบ่งการจัดสวนเป็น 3 แบบด้วยกัน คือ

1. แบบธรรมชาติ
2. แบบของชดาเทียม
3. แบบไม้ตัด และเขามอ-เขาก่อ

และมักใช้พันธุ์ไม้ที่มีดอกหอม และพันธุ์ไม้ที่เอาเฉพาะดอก นอกจากมีประโยชน์ทางการจัดสวนที่ก่อให้เกิดความร่มรื่น และสวยงามตามอาคารบ้านเรือนบ้าน ยังก่อให้เกิดความสบายใจของผู้ปลูก

1.3 ประเภทของพันธุ์ไม้ในวรรณคดีไทย

ศรี กกกำแหง (2516 : 30) กล่าวถึงการแบ่งพันธุ์ไม้ในวรรณคดีไทย ตามลักษณะของพันธุ์ไม้ดังนี้ คือ

1. ไม้ล้มลุก ได้แก่ พันธุ์ไม้ที่มีอายุเกินปี เมื่อออกดอก แล้วมักจะตาย เช่น ดาวเรือง ทานตะวัน บานเย็น ผกากรอง เบญจมาศ หงอนไก่ ไม้ล้มลุกนี้ยังจัดอีกประเภทหนึ่ง คือ ไม้ล้มลุกยืนต้น เป็นไม้ประเภทที่มีอายุได้หลายปี เช่น พลับพลึง กุหลาบ กล้วยไม้ กาลา ซ่อนกลิ่น ซ่อนชู้ บัว พุทธรักษา มหาหงษ์ รักแร่ การะเกด ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ไม้พุ่ม ต้นไม้ยืนต้น มีอายุได้นานปีแบ่งออกไปเป็นไม้พุ่มต่ำ และไม้พุ่มกลาง ซึ่งสูงไม่เกิน 6 เมตร มีดังนี้ คือ

2.1 ไม้พุ่มต่ำ ได้แก่ ภาระเกด เข็ม เขี้ยวกระแต นมสวรรค์ นางแย้ม ป่าหนัน พุดตาน พุดลา พุดซ้อน พุดจีบ มะลิ มะลิซ้อน มณฑา ยี่เข่ง ยี่หุบ รัก ชบา จำปูน ฯลฯ

2.2 ไม้พุ่มกลาง ได้แก่ กระถินไทย กระถินเทศ กระถินพิมาน กรรณิการ์ กาทอง ชงโค นมแมว บุษงา ประยงค์ โยทะกา รำเพย ถ้ำควน ถิ่นทม สุพรรณิการ์ จันทร์ กะพ้อ จำปี จำปา จำปาเทศ ช้องน้ำว ฯลฯ

3. ไม้เถา คือ พันธุ์ไม้ที่ต้องอาศัยเกาะตามต้นไม้ใหญ่ ตามหลัก ตามรั้ว หรือเรือน ต้นไม้ จึงจะทรงตัวอยู่ได้ ไม้เกาะแบ่งออกเป็น

3.1 ไม้เถาคลุมลูก คือ พันธุ์ไม้ที่มีอายุไม่เกิน 2 ปี เมื่อออกดอกหรือหมดฤดูฝน แล้วก็ตาย เช่น ดอกตี่ง ขจร ฯลฯ

3.2 ไม้เถายืนต้น คือพันธุ์ไม้ที่มีอายุยาวนานปี เช่น ภาระเวก คัดเค้า ช้องนาง ชะลูด ชำมะนาด นมตำเลีย พุทธรชาด มะลิวัลย์ มะลูลี ถาววัลย์ เล็บมือนาง เสาวคนธ์ ฯลฯ

4. ไม้ยืนต้น ได้แก่ พันธุ์ไม้ขนาดใหญ่สูงเกิน 6 เมตรขึ้นไป เช่น กระทิง กระท่อม กระดังงา กัลพฤกษ์ กุ่ม เกด แก้ว แคน จิก ตะแบก แต้ว ฯลฯ

5. ประเภทไม้น้ำ ได้แก่ บัวต่าง ๆ ผักตบ จอก กก ฯลฯ

1.4 การปลูกพรรณไม้ในวรรณคดีไทย

สุรานิช ยุคตะนันท์ (2538 : 10) กล่าวถึงการแยกปลูกตามประเภทของลักษณะ พันธุ์ไม้ดังนี้

1. ประเภทล้มลุก ปลูกเป็นแปลง ถ้าเป็นพันธุ์ไม้น้ำ เช่น บัว ควรปลูกลงกระถาง ถาดมั่งกรทงตำที่ใส่ได้ หรือจะปลูกลงสระก็ได้

2. ประเภทไม้พุ่มต่ำ ควรปลูกให้ห่างพอสมควร หรือไม้น้ำต่ำกว่า 3 เมตร

3. ประเภทไม้เถาเลื้อย ปลูกขึ้นซุ้มไม้หรือเรือนต้นไม้

4. ประเภทไม้ยืนต้น ปลูกรวมกันเป็นหมู่ ระยะห่างบ้าง ถึบ้างเหมือนธรรมชาติที่ อยู่ในป่า

5. ประเภทไม้น้ำ ปลูกตามสระ อ่าง

1.5 กลุ่มพรรณไม้ตามวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ

ในวรรณคดีบางเรื่อง มีการกล่าวอ้างถึงพรรณไม้ชนิดต่าง ๆ ตามสภาพเรื่องราว กระทบวงศกษัตริย์ และสหกรณ์ (2537 : 3-69) ศึกษาเกี่ยวกับวรรณคดีที่มีการอ้างถึงพรรณไม้ดังนี้

รามเกียรติ์

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

เดินทางตามหว่างสิงขร	พระสี่กรชมพรรณพฤกษา
ประดู่ดอกคายนาคา	กระดังงา จำปาแกมกัน
บุษราคัมดำดวงสาวหยุด	ชาติบุษย์กรมมสวรรค์
พิภูลสารภีมะลิวัน	คันทรงกุหลาบจำปี
พุทธหารรักซ้อนช่อนกลิ่น	อินทนิลช้องนางนางคลี
นางแย้มกล้วยไม้มธุลี	ยี่สุ่นโยทะกาชะบาบาน
กรรณิการ์เกิดแก้วกาหลง	ประยงค์พยอมหอมหวาน
ชมพวงเตี้ยดพวงผลกาญจน์	พระอวตารส่งให้วันดา
พระลักษมณ์เด็ดดอกการะเกด	ถวายเป็นอัครเศศสุณิสสา
สามกษัตริย์ตำราวิญญูณ์	ไปตามมรรคาพนาลีฯ

อิเหนา

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ตอน อิเหนาพาพระเด่นวิยะดาชมดง

เดินทางพางชมพรรณไม้	พฤกษาใหญ่เรียบเรียงรินรม
ที่ริมทางหว่างเขาล้วนล้วนทม	ต้องลมดอกดวงร่วงเรียงทาง
สาวหยุดหยุดจิบปีบจำปา	มะลิลาสารภีมียหลายอย่าง
แก้วเกิดกรรณิการ์ขานาง	ดอกสร้างดกระช้ำตรงหน้ารถ
ที่ไม้ผลปนช่ออรชร	บ้างสุกลูกอ่อนนั้นเขียวสด
ต้นลูกอินลีนจีนั้นมีรส	ขึ้นตามเชิงบรรพตคีรี
เสียงบุหราร้องก้องพนาคร	พระภูธรทรงฟังคั่งคิดดี
ให้เร่งรุดเร่งคชพาหี	เสด็จ โดยวิถีดำเนินมาฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุณรุท

พระราชนิพนธ์ในพระราชสมเด็จพะพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
ตอน บรรยายธรรมชาติ อาณาบริเวณที่นางอุษาเจริญวัย

เข้าเย็นเที่ยวเล่นริมอ่าวาส	ชมช่อนูปผาชาติเกษมสันต์
เลือกเด็ดดอกดวงพวงพรรณ	ซึ่งร่ายรอบอรัญญูถีดง
ล่ำควนสารภิมะลิลา	แก้วกุหลาบจำปามหาหงส์
เบญจมาศชาติบุษย์ประยงค์	กาหลงยี่ลุ่มกิกกุลกาญจน์
สายหยุดพุทธชานางแย้ม	สุกรมเกมพะยอมหอมหวาน
การะเกดกรรณิการ์ชบาบาน	พุดตาลชงโคโยทะกา
เก็บพลางพลางชมคณานก	วิหค โหน โจนจับพฤกษา
วายุภักษ์จัก โกรระเวลา	กะหรอดแก้วสาลิกาไนรี
ภิรมย์รั้งอาศัยรายรอบ	เจตขอบอาศรมธานี
แล้วล่ำดับนุปผามาลี	ถวายพระมณีบุชาไฟ ๆ

ลิลิตตะเลงพ่าย (ร่ายสุภาพ)

พระนิพนธ์ในสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

“พระภูธรถวิลนาง พलगรันทวยรันทศ ขุนคอคขหมื่นควาญ ขับคชาธารจรด
ลูต่าบลสามสน ธ ก็ปรารถรำพึง ถึงภักตรพาลพฐ พलगพระคูดงเฉอ พิศพุ่มเสมอ เหมือนฉัตร
เป็นชนิดเนื่องนรงค์ หลายเหล่าพรรณพฤกษา มีนานาไม้แมก หมู่ตระแบก ตระบาก มาก
ตระเบาทระเบียน ตระขบตระเคียนอุณแค สมอสมิแสมม่วงโมก ทราวทริกโศกสนสัก รวก
โรครักรังรง ปริกปริงปรังปรางปฐ ล่ำแพนล่ำภูล่ำพัน จิกแจง จันท์นัพันจ่า เกษระก่ากอกกุ่ม
กระทุมกระดินพิมาน เหล่าเสลาดานโลกเลียบ เพียบพื้นแผ่นดินไพร หมู่มะไฟมฝ่อ หมู่
ก้อมกัก กระล่ำกักกระล่ำกอ ยุงยางยอก่ายาน แด้วตุมตาดตวยต้อง ชร้องแมวมองมูกมัน หาด
เหียงหันกันกรรา เสดาอุกเค็ดอก กทกรกรกฟ้า มข้ามขามขานาง ยางทรายไทรไผ่หน้า เป้า
ประจู่ดูคาส สำนุ่นหนาด ขนุนขานาน พวหวนหวายหว้า สบ้ำสบกขลงขลาย ประคำควาย
ประคำไก่อ ไผ่เพกา ตาเสื่อ มกลีอกล่ำล่ำโย ไตรตรคร่างข้างน้ำว ขวิดขวดขวัวตโกตดู
พลับพลวง พลุพลองสล้าง พलगบพิตรเจ้าช้าง ชื่นชื่นชมเคียวฯ”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพรรณไม้ที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

เดินทางหว่างเขาถ้ำเนาทุ่ง	เวียงวุ้งห้วยธาร สิงขร
พบสวนอรชุนฤทธิรอน	ขุนยักษ์บ่ทจรเข้าไป
ลดเลี้ยวที่เขวชมสุมาลย์	แบ่งบานช่อช้อยอยู่ไสว
สาวหุคนางแหม้แกมใบ	มะลิช่อนหงอนไก่อ่ประยงค์ฯ

(รามเกียรติ์ ตอนทศกัณฐ์หักไม้ในสวนพระอรชุน)

1.5.1	หงอนไก่อ่
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Celosia argentea</i> Linn. (<i>C. argentea</i> L. var. <i>cristata</i> Ktze.)
วงศ์	AMARANTHACEAE
ชื่อสามัญ	Wild Cockcomb, Cockcomb
ชื่ออื่น	ดอกด้าย (ภาคเหนือ), หงอนไก่อ่ดอกกลม, หงอนไก่อ่ฟ้า (ภาคกลาง), พอคอกที (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน), หงอนไก่อ่ดง (นครสวรรค์), แซ่เลี้ยง (จีนแต้จิ๋ว)
ลักษณะทั่วไป	เป็นพรรณไม้พุ่มขนาดเล็ก แตกกิ่งก้านสาขาไม่มากนัก และไม่มีแก่นด้าย ลำต้นมีความสูงประมาณ 20 นิ้ว หงอนไก่อ่นั้น เป็นพรรณไม้ที่กลายพรรณได้ง่าย เพราะฉะนั้นลำต้นบางต้นจึงไม่เป็นสีเขียวเสมอไป อาจจะเป็นสีแดง เขียว เขียวอ่อน ขาว ซึ่งก็แล้วแต่พรรณของลำต้นนั้น ๆ เป็นไม้ใบเดี่ยว จะออกรวมกันเป็นกลุ่มตามข้อลำต้น ใบมีสีเขียว จะเป็นรูปทรงมนรี ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ริมขอบใบเรียบไม่มีหยัก ใบยาวประมาณ 8-10 ซม. ดอกจริง ๆ ของหงอนไก่อ่นั้น มีขนาดเล็กเป็นละอองแต่จะออกติดกันแน่นเป็นช่อใหญ่ และจะใหญ่ประมาณ 2-4 นิ้ว ลักษณะของช่อดอกนั้นจะบิดงอไปมาอยู่ในช่อ ซึ่งจะคล้ายกับหงอนไก่อ่ ดอกของหงอนไก่อ่มีอยู่หลายสีเช่น สีแดง สีชมพู สีขาว สีเหลือง ฯลฯ และบางทีก็มีการผสมให้มีหลายสีในช่อเดียวกัน ผลมีลักษณะเป็นรูปทรงกลม ข้างในผลมีเมล็ด อยู่หลายเม็ด ลักษณะของเมล็ด เป็นรูปกลมแบน เปลือกนอกเป็นสีดำแข็ง เป็นมัน
การขยายพันธุ์	เป็นพรรณไม้กลางแจ้ง ที่ชอบแสงแดดจัด ขึ้นง่ายเจริญงอกงามเร็ว ปลูกขึ้นดีในดินที่ร่วนซุย ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ประโยชน์ มีคุณค่าทางสมุนไพร
 ลำต้น ใช้ลำต้นสด นำมาต้มเอาน้ำกิน เป็นยาแก้โรคท้องเสีย อาเจียนเป็นเลือด ริดสีดวงทวาร มีเลือดออก กระจกเลือด ตกเลือด หรือใช้ลำต้นที่อ่อนตำให้ละเอียดใช้พอกแก้ตะขบกัด เป็นต้น
 ก้านและใบ ใช้ก้านและใบสดประมาณ 30-60 กรัม นำมาต้ม หรือคั้นเอาน้ำกินเป็นยาระบาย แก่ริดสีดวงทวารมีเลือดออก อาเจียนเป็นเลือด กระจกเลือด ตกเลือด และเป็นโรคบิด หรือใช้ตำพอกบาดแผลมีเลือดออก ผิวหนังเป็นผดผื่นคัน
 ดอก ใช้ดอกสดประมาณ 30-60 กรัม (แห้งประมาณ 15-30 กรัม) นำมาต้มเอาน้ำกินเป็นยาแก้บิด ถ่ายเป็นมูกเลือด ไอ หรืออาเจียนเป็นเลือด เลือดไหลไม่หยุด ประจำเดือนมาผิดปกติ เลือดกำเดาออก ตกเลือด ตกขาว ปวดหัว เป็นผดผื่นคัน เยื่อตาอักเสบ และเป็นโรคตาแดง เป็นต้น
 เมล็ด ใช้เมล็ดแห้งประมาณ 4.5-9 กรัม นำมาต้มน้ำหรือใช้ทำเป็นยาเม็ดกินเป็นยาแก้ความดันโลหิตสูง ตาฟางในเวลากลางคืน แก้อุจจาระเป็นเลือด บิดถ่ายเป็นมูกเลือด เลือดกำเดาออก ห้ามเลือด และผิวหนังเป็นผดผื่นคันอักเสบร้อนแดง เป็นต้น นอกจากนี้ยังปลูกเป็นไม้ประดับ

(กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2537)

กาหลงเหมือนพื้หลงตามกวาง

กลับมาหานางพระน้องหาย

คิดพลางกำสรดระทดกาย

พุ่มฟายชลเนตรถึงเทวี

รามเกียรติ์

1.5.2

ชื่อวิทยาศาสตร์

Bauhinia acminata, L.

วงศ์

Caesalpiniaceae

ชื่อสามัญ

Orchid Tree

ชื่ออื่น

ส้มเลี้ยว เลี้ยวดอกขาว

ลักษณะทั่วไป

กาหลงเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กขึ้นได้ในดินทุกชนิด ชอบแสงแดดจัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทั่วไป

พบตามป่าเบญจพรรณทั่วไป ต้นสูงประมาณ 2 เมตร ออกดอกเป็นระยะตลอดปี ชาวจีนสมัยก่อนนิยมปลูกไว้เป็นต้นไม้ประจำบ้าน ลำต้นเป็นสีเขียวอ่อน เมื่อแก่แล้วเป็นสีน้ำตาลเรื่อ ๆ และมีเปลือกบาง

ใบค่อนข้างแข็ง เป็นลักษณะใบแฉก จับดูระคายมือ คล้ายใบขงโค ขอบใบเรียบ ปลายใบแหลมเล็กน้อย ไม่มีเส้นใหญ่กลางใบแต่ที่ได้ท้องใบเห็นเส้นใบนูนได้ชัดเจนขนาดใบกว้างและยาวประมาณ 9-10 ซม. ก้านใบยาวประมาณ 2.5 ซม. ออกสลับทางกันตามข้อลำต้น

ดอกมีกลิ่นหอมเย็น ออกเป็นช่อที่ส่วนยอดของลำต้น บริเวณโคนด้านใบตามข้อลำต้น ช่อหนึ่งมีดอกประมาณ 5-8 ดอก และทยอยกันบานครั้งละ 2-3 ดอก ดอกสีขาวมี 6 กลีบเรียงซ้อนเหลื่อมกัน เกสรตัวผู้สีขาวมี 5 เส้น ยาวเป็นกระจุกอยู่กลางดอก ปลายเกสรเป็นตุ่มสีเหลือง เกสรตัวเมียสีเขียวอ่อนเส้นเดิวยู่กลางดอก มีขนาดใหญ่ และยาวกว่าเกสรตัวผู้ ขนาดดอกเมื่อบานเต็มที่กว้างประมาณ 5 ซม.

ดอกที่โรยแล้ว จะติดฝัก ฝักอ่อนมีสีเขียว คล้ายฝักกระถิน ฝักแก่จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ฝักมีลักษณะแบนกว้างประมาณ 1.50 - 2.00 ซม. ยาวประมาณ 10 ซม. ภายในฝักแบ่งเป็น 10 ช่อง มีเมล็ดช่องละ 1 เมล็ด เมล็ดมีลักษณะแข็ง

การขยายพันธุ์

ใช้วิธีเพาะเมล็ด และกิ่งตอน

การใช้ประโยชน์

มีคุณค่าทางสมุนไพร

ใช้ดอกเป็นยาแก้ปวดศีรษะ ลดความดันโลหิตสูง

(กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2537)

ช่อตะแบกชาตบุษย์พุทรา

การะเกด ภรณ์การ์ นมสวรรค์

มะลูลี มะลิลดา แสดงพัน

อัญชันแอบช่อชบาบาน

รามเกียรติ์

1.5.3

ชบา

ชื่อวิทยาศาสตร์

Hibiscus spp.

วงศ์

Malvaceae

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อสามัญ	Shoe Flower
ชื่ออื่น	ชุมบาใหม่ ใหม่แดง
ลักษณะทั่วไป	<p>ชบาเป็นไม้พุ่มขนาดย่อม สูงประมาณ 8 ฟุต ปลูกง่าย สามารถขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิด ไม่ชอบดินแฉะ ชอบแสงแดดจัด ลำต้นเป็นไม้เนื้ออ่อน มีเปลือกค่อนข้างเหนียว จึงใช้ประโยชน์แทนปอได้ ในประเทศไทยมีอยู่มากมายหลายชนิด เช่น <i>H.floccous</i>, <i>Mast.</i></p> <p>-ชบาแดง <i>H.rosa-sinensis</i>, <i>Hsyriacus</i>, <i>L.</i></p> <p>ใบเป็นใบเดี่ยว มีฐานกว้าง ปลายใบแหลม ริมใบเป็นจัก ใบมีขนาดยาวประมาณ 3 นิ้ว เมื่อขยี้ใบจะเป็นเมือกเหนียว ดอกมีทั้งชนิดรา และชนิดซ้อน ทั้งดอกเล็กและดอกใหญ่ มีก็มียู่มากมายหลายชนิด เช่น ชมพู แดง ขาว แสด เหลือง ม่วง เป็นต้น เกสรตัวผู้มีมาก ส่วนก้านจะเป็นหลอดหุ้มเกสรตัวเมียเอาไว้ เกสรตัวเมียมี 5 แฉก เป็นตุ่มยื่นออกมา</p>
การขยายพันธุ์	ใช้วิธีปักชำ
การใช้ประโยชน์	<p>มีคุณค่าทางสมุนไพร</p> <p>รากสดโขลกละเอียดใช้พอกแก้ฟกบวม อักเสบ ใช้พอกฝี รากและเปลือกแก้ประจำเดือนผิดปกติ คอมดลูกอักเสบ แก้ไอ เป็นยาขับน้ำย่อย ใบและดอกแก้เลือดกำเดาออก แก้ฝีพุพอง</p>
	(คณิตา เสงะกุลและคณะ, 2530)

กรขวาคว่ากิ่งแก้ว
 ซ้ายเต็ดนมแมวมหาหงส์
 พิภพกุหลาบคันทรง
 กาหลงสารภีจัมปา

รามเกียรติ์

1.5.4

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Rauwenhoffia siamensis.</i>
วงศ์	Annonceae
ชื่อสามัญ	-
ลักษณะทั่วไป	นมแมวเป็นไม้เถากิ่งไม้พุ่ม ไม้ค้อยเลื้อยเหมือนไม้เถาชนิดอื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทั่วไป กิ่งมักพันกันเอง จนทำให้แฉกเป็นพุ่ม เป็นไม้ที่ปลูกง่ายขึ้นได้ในดินเกือบทุกชนิด ชอบแสงแดดจัด ทรงพุ่มสูงประมาณ 3-3.5 เมตร ใบเป็นใบรวม ช่อใบยาวประมาณ 40-45 ซม. ใบค่อนข้างหนาสีเขียวเข้ม ใบยาวปลายแหลม โคนมน กว้างประมาณ 5 ซม. ยาวประมาณ 15 ซม. ก้านใบสั้น เส้นกลางใบด้านใต้ใบนูน ใบออกเรียงสลับทิศทางการตามกิ่งและก้าน

ดอกเป็นดอกเดี่ยวหรืออาจเป็นกลุ่ม ๆ ละ 2-3 ดอก ดอกมีสีเหลืองเข้ม ดอกกลมมีกลีบ 6 กลีบ เรียงเป็น 2 ชั้น ชั้นละ 3 กลีบ เรียงสลับหว่างกัน กลีบมีลักษณะปลายแหลม โคนกว้างมนเป็นรูปสามเหลี่ยม หนาและแข็ง กลีบเลี้ยงสั้นสีเขียวอ่อนมี 3 กลีบ ก้านดอกสั้น เกสรตัวผู้สีเหลืองส้มเรียงอัดกันแน่นเป็นรูปทรงกลม ตรงกลางเป็นเกสรตัวเมีย จำนวน 10 อัน สีเหลืองนวล โพล์พื้นเกสรตัวผู้ออกมา ดอกกว้างประมาณ 1-1.5 ซม. เมื่อดอกโรยจะติดผล ผลแก่มีสีแดง

การขยายพันธุ์ ใช้วิธีเพาะเมล็ด ตอนกิ่ง
(คณิตา เลชะกุลและคณะ, 2530)

เห็นเล็บนางเหมือนอย่างเล็บน้อง พี่ประคองเนียนวลเจ้าข่วนพี่
เห็นอโศกสาขาริมวาริ เหมือนทรงโศกโศกิริระกำใจ
บรรดาคณาไม้ทั้งนั้น หลายอย่างต่างพรรณล้วนปลูกใหม่
ผลิดอกออกผลทุกต้นไป ภูวไนยเที่ยวชมสำราญ
อิเหนา

1.5.5 อโศก
ชื่อวิทยาศาสตร์ *Saraca indica* L.
วงศ์ CAESALPINIACEAE
ชื่อสามัญ -
ชื่ออื่น กะแปะหีไธย (มลายู-ยะลา) ชุมแสงน้ำ (ยะลา) ตะโดลีเต้าะ (มลายู-ปัตตานี) อโศกวัด อโศกน้ำ (กรุงเทพฯ)
ลักษณะทั่วไป อโศกเป็นไม้ต้นขนาดกลาง สูง 10-20 เมตร เปลือกลำต้นสีน้ำตาล เนื้อไม้แข็ง และเหนียว ทรงพุ่มกลมทึบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทั่วไป	ใบประกอบแบบขนนก มี 2-7 คู่ ใบย่อยรูปไข่แกมขอบขนาน กว้าง 3-6 ซม. ยาว 10-18 เซนติเมตร ปลายใบมน ผิวใบเกลี้ยง หนา ดอกสีเหลืองอมส้ม ออกที่ปลายกิ่งหรือตามลำต้นและกิ่งช่อดอกมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 8-15 เซนติเมตร ดอกย่อยมีจำนวนมาก กลีบเลี้ยงมี 4 กลีบ ไม่มีกลีบดอก มีเกสรเพศผู้โผล่ยาว 4-8 อัน ดอกย่อยมีขนาดเล็กทยอยบานไม่พร้อมกัน มีกลิ่นหอม ดอกที่ใกล้โรยมีสีแดงคล้ำ ฤดูดอกบานอยู่ในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์
การขยายพันธุ์	ขยายพันธุ์โดยเพาะเมล็ด ต้นกล้าเจริญเติบโตช้ามาก ชอบแสงแดดและดินชื้นจัด ต้นที่ปลูกกลางแจ้งจะได้รับการตัดแต่งจะมีทรงพุ่มกลมสวยงาม เหมาะที่จะปลูกเป็นไม้ให้ร่มเงา ปลูกชิดดินริมลำธาร ริมบ่อน้ำ มีความทนทานดีมาก
การใช้ประโยชน์	ปลูกเป็นไม้ประดับให้ร่มเงา ไม้ชิดดินริมบ่อน้ำ และเป็นไม้ประดับ มีดอกหอม ดอกใช้ปรุงเป็นอาหารรับประทานได้

(คณิตา เลขะกุลและคณะ , 2530)

เป็นโชนอนุชา

จึงไม่ทักบุหงามาลี

ธรรมนิยมแรกรุ่งจำเรณูวัย

ข้อมตกแต่งตัวไว้ให้มีศรี

ไม้ทักดอกไมก็ไมดี

นารีไม่จงเจตนา

(อิเหนา ตอนสาระป็นหยี กล่าวเตือนย่าหรันวิไลศมาหรา)

1.5.6	บุหงามาลี
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Citharexylum spinosum</i>
วงศ์	Verbenaceae
ชื่อสามัญ	-
ลักษณะทั่วไป	ใบเป็นใบเดี่ยวออกเป็นคู่ขนานไปตามข้อลำต้น ลักษณะมนรี รูปหอก ก่อนข้างแข็งแต่เรียบ เส้นกลางใบหนาแข็ง ขอบใบทั้งสองด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทั่วไป

มักพบเข้าหากัน ใบมีกลิ่นเหม็นเขียว

ดอกมีขนาดเล็กสีขาว ห้อยเป็นพวงออกจากยอดหรือตามง่ามกิ่ง ดอกพวงหนึ่ง ๆ ยาวประมาณ 15 ซม. ดอกจะออกเรียงสลับกันจากโคน ถึงปลายเป็นจำนวนมาก ดอกจะบานไล่ตั้งแต่โคนไปจนถึงปลายสุด ใช้เวลา 8-10 วัน จึงจะบานหมด ดอกมี 5 กลีบ ขนาดดอกกว้าง ประมาณ 1 ซม. พวงดอกที่ออกนั้นออกเป็นกระจุก ๆ ละ 8-15 พวง ดอกมีกลิ่นหอมแรงจัด

การขยายพันธุ์

ใช้วิธีปักชำหรือกิ่งตอน

(วินิจ อนันดร , 2503)

1.5.7**ชื่อวิทยาศาสตร์**

มะลิวัลย์

Jasminum nervosum, Lour.

วงศ์

Oleaceae

ชื่อสามัญ

Scented Star Jasmine

ลักษณะทั่วไป

มะลิวัลย์เป็นไม้เถาเลื้อย ขนาดเล็ก ขึ้นง่าย และเจริญเติบโตได้ในดินเกือบทุกประเภท ออกดอกออกเป็นระยะ ๆ ตลอดปีเวลาที่มียอดดอกจะดูขาว สะพรั่งไปทั้งต้น ดอกมีกลิ่นหอมแรงฟุ้งกระจายไปได้ทั่วบริเวณเป็นระยะไกล เถามีลักษณะกลมเกลี้ยงเรียวคล้ายเส้นด้ายสีน้ำตาลอ่อน สามารถเลื้อยทอดไปตามพื้นดิน หรือขึ้นปกคลุมไม้อื่นได้ไกล 2-3 เมตร จึงเหมาะที่จะปลูกให้เลื้อยขึ้นซุ้ม หรือเรือนเพาะชำได้เป็นอย่างดี

ใบลักษณะเป็นรูปทรงมนรียาวประมาณ 5 ซม. ปลายใบแหลม ใบบางแต่แข็ง มีสีเขียวอมเหลืองและแตกออกตามข้อลำต้นเป็นคู่

ดอกออกเป็นช่อ ตามปลายกิ่งที่แตกแขนงออกมาตามข้อลำต้น ช่อหนึ่ง ๆ มีดอกตั้งแต่ 3-5 ดอก กลีบดอกแคบเรียวยาว มีประมาณ 7-9 กลีบ

ลักษณะทั่วไป	ดอกที่บานเต็มที่มีขนาดกว้างประมาณ 2.5 ซม. ดอกตูมจะมีสีชมพูอ่อน เมื่อบานแล้วเป็นสีขาวบริสุทธิ์ ก้านดอกมีสีน้ำตาลอ่อนยาวประมาณ 3 ซม.
การขยายพันธุ์	ใช้กิ่งตอน ปักชำหรือทับกิ่ง
การใช้ประโยชน์	เป็นไม้สมุนไพร โดยใช้รากซึ่งมีรสจืดเย็น เป็นยาถอนพิษต่างๆ ได้หลายชนิดด้วยกัน

(วินิจ อนันดร , 2503)

	<p>สาวหยุดพุดจีบปีบจำปา กรรมกรมหาหงส์ขงโค ลำควนดอกคดกตเต็ม ยี่เป็งแจ่มสารภีโยโด อิเหนา</p>
1.5.8	ยี่โถ
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Nerium oleander</i> L.
วงศ์	APOCYNACEAE
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่น	ยี่โถฝรั่ง (กลาง)
ลักษณะทั่วไป	ยี่โถเป็นไม้พุ่มสูง 4-6 เมตร แตกกิ่งต่ำใกล้ผิวดินจำนวนมาก ทุกส่วนมียางใส กิ่งอ่อนสีเขียว เปลือกสีน้ำตาลเข้ม ใบเป็นใบเดี่ยว รูปรีแกมขอบขนาน กว้าง 3-4 เซนติเมตร ยาว 15-17 ซม. หนาแข็ง ใบสีเขียวเข้ม เรียบเป็นมัน เส้นกลางใบเด่นชัดทั้งสองด้าน ดอกออกเป็นช่อมีหลายสี เช่น สีขาว สีเหลือง สีชมพู และสีแดง ช่อยาว 15-25 ซม. ออกที่ปลายยอด มีทั้งชนิดดอกซ้อนและดอกกลา ดอกซ้อน สีชมพูเข้ม มีขนาดดอกและช่อดอกโตกว่า รวมทั้งหอมกว่าด้วย เมื่อดอกย่อยบานมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.0-3.5 เซนติเมตร ออกดอกตลอดปี มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ ตั้งแต่ช่วงเย็นจนถึงช่วงสายของวันรุ่งขึ้น
การขยายพันธุ์	ขยายพันธุ์โดยปักชำและตอนกิ่ง เป็นไม้ดอกไม้ประดับที่เจริญเติบโตง่าย และทนทานมาก สามารถขึ้นได้ทั่วไปแม้กระทั่งในเขตอบอุ่นและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การขยายพันธุ์** ในเขตทะเลทราย เหมาะที่จะปลูกตามริมถนน เกาะกลางถนน ตามสวน
หย่อม รวมทั้งปลูกเป็นแนวกันลมให้กับต้นไม้อื่น เมื่อปลูกเป็นแนวรั้ว
แล้วสามารถตัดแต่งทำแนวได้ดี
- การใช้ประโยชน์** ปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับที่มีดอกสวยงาม
(คณิตา เลขะกุลและคณะ , 2530)

พระโคมขงทรงเก็บกุหลาบเทศ

ประธานองค์อัครจินตะหรา

ทำเทียมเลี่ยมลอคสอดควัว

กัลยาปีดกรค้อนคม

พระทรงสอยสร้อยฟ้าสารภี

ให้มาหารัศมีแซมผม

เลือกเก็บดอกกล้าดวงชวนชม

ใส่ผ้าห่มให้สการะวาตี

อิเหนา

1.5.9

ชื่อวิทยาศาสตร์

Memmea siamensis (T.AND.) Kosterm

วงศ์

GUTTIFERAE

ชื่อสามัญ

-

ชื่ออื่น

ทรพี สร้อยฟ้า สารภีแนน

ลักษณะทั่วไป

สารภีเป็นไม้ยืนต้นสูง 10-15 เมตร เปลือกสีเทาดำ แตกออกเป็นสะเก็ด
เรื้อนขูดที่ขย กิ่งอ่อนเป็นสันเหลี่ยม

ใบเป็นใบเดี่ยว ออกตรงข้ามกันเป็นคู่สลับ แผ่นใบรูปไข่กลับแกมรูป
ขอบขนานกว้าง 4-6.5 เซนติเมตร ยาว 14-20 เซนติเมตร ปลายมน
โคนสอบแคบ เนื้อใบหนา

ดอกสีขาว ออกเป็นช่อหรือกระจุกตามลำต้นและกิ่ง มีกลีบเลี้ยง 2 กลีบ
กลีบดอก 4 กลีบ รูปไข่ กว้าง 0.7 เซนติเมตร มีเกสรเพศผู้สีเหลือง
จำนวนมาก เมื่อดอกย่อยบานมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 1-1.5 เซนติเมตร ดอก
บานไม่พร้อมกัน ส่งกลิ่นหอมแรงในช่วงค่ำจนถึงช่วงสาย เมื่อดอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทั่วไป เริ่มบานสีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นสีเหลืองก่อนโรย ดอกบานเพียงวันเดียว ดอกออกพร้อมกันทั้งต้น ฤดูออกดอกในช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม แต่ละต้นมีช่วงดอกบานอยู่ราวหนึ่งสัปดาห์ สวนมากบานในกลางเดือน กุมภาพันธ์

การขยายพันธุ์

ผลเป็นรูปกระสวย ยาว 2-3 เซนติเมตร เมื่อสุกสีเหลือง เมล็ดเดี่ยวแข็ง ขยายพันธุ์โดยเพาะเมล็ด เป็นเวลาสองเดือนต้นกล้าก็เริ่มออก แต่เจริญเติบโตช้ามาก กว่าจะออกดอกใช้เวลาไม่น้อยกว่า 6 ปี เหมาะที่จะปลูกกลางแจ้งเป็นไม้พุ่มให้ร่มเงา เป็นไม้บังลมตามโรงเรียน วัด หรือ สถานที่ราชการ การทาบกิ่งเหมาะที่จะใช้ปลูกในกระถาง และเห็นดอกได้เร็ว

การใช้ประโยชน์

ไม้ทำเสา พื้น ฝา ดอกปรุงเป็นยาแก้ร้อนใน เข้ายาลม บำรุงปอด เป็นหนึ่งในเกสรทั้ง 5 ทั้ง 7 และทั้ง 9 ผลรสหวาน รับประทานได้ ปลูกเป็นไม้ประดับโชว์ ทรงพุ่ม ให้ร่มเงา และมีดอกหอม

(วินิจ อนันดร, 2503)

มะลิวันพันกิ่งมณฑลเทศ

แก้วเกดดอกดกตกอยู่ถม

บนเนินเขาล้วนเหล่าลั่นทม

ดอกสุกรมยมโดยไชยรส

อิเหนา

1.5.10

ชื่อวิทยาศาสตร์

เกด

Manilkara hexandra Dubard

วงศ์

SAPOTACEAE

ชื่อสามัญ

Milkey Tree

ชื่ออื่น

ครินี ไรนี (อินดู)

ลักษณะทั่วไป

เกดเป็นไม้ต้น สูง 15-20 เมตร ลำต้นและกิ่งก้านมักคดงอ

ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเวียนสลับ แผ่นใบรูปไข่กลับกว้าง 2.5 – 6 เซนติเมตร

ยาว 5-10 เซนติเมตร ปลายหยักเว้าเล็กน้อย โคนสอบ

ดอกเล็ก สีเหลือง กลิ่นหอม ออกเป็นกระจุกตามง่ามใบ

ผลรูปรี เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 เซนติเมตร เมื่อสุกสีเหลืองแสด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การขยายพันธุ์ โดยเมล็ด
การใช้ประโยชน์ ผลสุกรสหวานรับประทานได้ เนื้อไม้ใช้เป็นสลักแทนตะปูสำหรับ
ติดกระดานกับโครงเรือ

(อำนาจ ปิ่นวัฒน์ , 2522)

เดินมาพากันชมพฤกษาสูง	ยางยุงแก้วเกิดกฤษณา
กระถำพักสักสนคนทา	ต้นพะวาขานางยางทราย
ตะขบข่อย โคนคี่มีหลายต้น	ประสันตาสั่งคนให้ขุดถวาย
ตะโกกลุ่มพุ่มคี่แต่ที่กลาย	เอาไว้หลายปีไปเห็นได้การ

(บทละครเรื่องอิเหนา ตอนระเด่น-มนตรีชมดง)

1.5.11

ชื่อวิทยาศาสตร์

กุ่มน้ำ
Crateva magna (Lour.) DC.

วงศ์

CAPPARIDACEAE

ชื่อสามัญ

ชื่ออื่น

กุ่มน้ำ (ทั่วไป), รอดะ (ละว้า-เชียงใหม่), อำเภอ (สุพรรณบุรี),
เหาะเถาะ(กะเหรี่ยง-กาญจนบุรี)

ลักษณะทั่วไป

กุ่มน้ำเป็นพรรณ ไม้ยืนต้น ลำต้นมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 40 ซม.
มีความสูงประมาณ 4-20 เมตร

ใบออกเป็นช่อ ใบมีลักษณะเป็นรูปหอก หรือรูปขอบขนานปลายใบ
แหลมเรียว โคนใบสอบแคบ ผิวเนื้อใบค่อนข้างหนา หลังใบมีสีเทาอม
น้ำตาล ใต้ท้องใบมีขนละเอียดเป็นสีเทา เส้นกลางและเส้นใบเห็นได้ชัด
มีสีค่อนข้างแดงขนาดของใบกว้างประมาณ 0.5-2.5 นิ้ว ยาวประมาณ
2-9 นิ้ว ก้านใบมีรอยเป็นร่องไปตามยาว ตรงปลายก้านจะมีต่อม
สีน้ำตาล มีขนาดประมาณ 1 มม. ขนาดของก้านยาวประมาณ

1.5-5.5 นิ้ว

ดอกออกเป็นช่อ ยาวประมาณ 4-6.5 นิ้ว ลักษณะของดอก มีกลีบรอง
กลีบดอกเป็นรูปไข่ หรือรูปรี ปลายกลีบแหลมเรียว มีขนาดยาวประมาณ
2-3.5 มม. กว้างประมาณ 1.2-1.5 มม. สำหรับกลีบดอกมีลักษณะเป็นรูป
ค่อนข้างกลม รูปรีหรือรูปไข่ โคนกลีบกลมสอบแคบ ส่วนปลายกลีบจะ
มน กลีบดอกมีขนาดยาวประมาณ 1.5-3 ซม. กว้างประมาณ 1.5-2 ซม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทั่วไป	ตรงกลางดอกมีเกสรตัวผู้ ก้านเกสรมีสีม่วงทั้งหมดประมาณ 15-25 อัน ผลมีลักษณะเป็นรูปรี ผิวเปลือกหนามีสะเก็ดบาง ๆ ซึ่งจะเป็นสีเหลืองอมเทาขึ้นอยู่กับทั่วไป ผลมีขนาดยาวประมาณ 5-8 ซม.
การขยายพันธุ์	เป็นพรรณไม้ที่มีการขยายพันธุ์ด้วยการใช้เมล็ด หรือการปักชำกิ่ง หรือ การตอน
การใช้ประโยชน์	มีคุณค่าทางสมุนไพร ใบมีกลิ่นหอม รสชาติขม ใช้ต้มน้ำกินเป็นยา แก้ไข้ ยาเจริญอาหาร ยาบำรุง ยาระบาย ขับพยาธิ แก้ปวดเส้น ไรโซไฟ ข้ออักเสบ เป็นอัมพาต ขับเหงื่อ ใช้ภายนอกเป็นยาถอนพิษให้เลี้ยงให้ ท่วมเปลือก ใช้เป็นยาระงับพิษทางผิวหนัง เป็นยาบำรุง แก้ไข้ ขับนิ่วใน ทางเดินปัสสาวะ ขับน้ำคี้ ขับน้ำเหลืองเสีย และเป็นยาแก้อาเจียน เป็นต้น

(ตรี กกกำแหง , 2516)

เดินเอชเดินทาง สองข้างฟ้างพื้นรื่นรม
พี่เลี้ยงเคียงคอยบังคม พระจ้ชมรุกขชาติค้ายเคียง
บ้างผลิดอกออกผลพวงคก ค้งไม้ฉากกระจกจีนเขียน
ป่าระหงคงยางนางตะเคียน ได้ต้นแลเตียนสะอาดตา
(อิเหนา ตอน อิเหนาเดินทางมาเมืองหมันหยา)

1.5.12	ยางนา
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Dipterocarpus alatus Roxb.</i>
วงศ์	DIPTEROCARPACEAE
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่น	กาติล(เขมร-ปราจีนบุรี) ขะยาง(ชาวนน-นครราชสีมา) เคาะ(กะเหรี่ยง- เชียงใหม่) ยาง ยางขาว ยางแม่น้ำ ยางหววก(ทั่วไป) ยางกุง(เลย) ราลอย (ส่วย-สุรินทร์)
ลักษณะทั่วไป	ไม้ต้นสูง สูงได้ถึง 40 เมตร ลำต้นเปลา ตรง เปลือกเรียบ สีเทาปนขาว โคนต้นเป็นพูพอน เรือนยอดเป็นพุ่มกลม ทึบ ดอกสีชมพู ออกเป็นช่อสั้น ๆ ตามซอกใบและปลายกิ่ง กลีบเลี้ยง โคน เชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วย และมีครีบตามยาว 5 ครีบ ปลายแยก 5 แฉก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ลักษณะทั่วไป** มีขนสีน้ำตาล กลีบดอก 5 กลีบ โดคนเชื่อมติดกัน ปลายกลีบบิดเวียนแบบกังหัน เมื่อบานเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3 เซนติเมตร เกสรตัวผู้จำนวนมาก
- การขยายพันธุ์** ผลรูปกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 - 3 เซนติเมตร มีครีบยาว 5 ครีบ มีปีกยาว 2 ปีก สั้น 3 ปีก ปีกยาวมีเส้นตามยาว 3 เส้น
- การใช้ประโยชน์** เมล็ด (จะงอกได้ดีต้องมีอายุไม่เกิน 10 วัน นับจากร่วงจากต้น) เหง้าต้น น้ำมันจากการเจาะต้นใช้ใส่แผล แก้โรคเรื้อน หนองใน ใช้ทาไม้ เครื่องจักสาน ยาเบื่อ และใช้เดินเครื่องยนต์แทนน้ำมันก็ได้ ไม้ ใช้ทำฝา เครื่องเขียน เรือขุดและเรือขนาดย่อม แจว พาย กระเชียง ไม้อัด
- (อำนาจ ปิ่นวัฒน์ , 2522)

ตะขบตะเคียนคุณแค

สมอมีแสมม่วงโมก

ทรากรทริกโศกสนสัก

รวกโรครังรวง

ลิลิตตะเลงพ่าย

1.5.13

ชื่อวิทยาศาสตร์

โมก

Wrightia religiosa, Benth.

วงศ์

Apocynaceae

ชื่อสามัญ

Moke

ชื่ออื่น

ปิดจงรา โมกซ้อน หลักป่า

ลักษณะทั่วไป

โมกเป็นพันธุ์ไม้ที่คนไทยนิยมปลูกกันมาช้านานแล้ว เนื่องจากสามารถนำมาทำเป็นไม้ตัด ตกแต่งเป็นไม้พุ่ม หรือทำเป็นไม้แคระ บอนไซ ที่เลี้ยงง่ายกว่าไม้อื่น

โมกเป็นไม้พุ่มขึ้นต้น สูงประมาณ 1-3 เมตร ขึ้นได้ในดินเกือบทุกชนิด พบขึ้นอยู่ในป่าดงดิบ และป่าละเมาะชุ่มชื้นทั่วไปในประเทศไทย

ลำต้น มีเปลือกเกลี้ยง สีน้ำตาลค่อนข้างดำ มีจุดเล็กสีขาว แฉม

ใบเป็นใบเดี่ยวขนาดเล็ก รูปหอก ขอบใบเรียบเกลี้ยง กว้างประมาณ 1 นิ้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทั่วไป

ยาวประมาณ 2 นิ้วครึ่ง ใบสีเขียวเป็นมันออกเป็นคู่ตรงข้ามกัน ดอกมีขนาดเล็ก สีขาว ประกอบด้วยกลีบดอก 5 กลีบ ประกอบด้วยกลีบดอก 5 กลีบ ก้านดอกเล็กเรียวห้อยยาวทำให้ดอกโหมกว่าหน้าลงคอน ดอกกว้างประมาณครึ่งนิ้ว มีเกสรตัวผู้ประมาณ 5 อัน เกสรตัวเมีย 2 อัน ดอกออกเป็นช่อสั้น ๆ ตามปลายกิ่งช่อละ 5-7 ดอก ดอกจะออกตลอดปี ตั้งแต่ช่วงเย็นจนถึงค่ำ ดอกจะให้กลิ่นหอมกว่าช่วงกลางวัน โหมกออกผลเป็นฝักมีจุดประเป็นสีกระด้ากระด้างและออกฝักคู่ แต่ละฝักจะโค้งเข้าหากัน ยาวฝักละประมาณ 6 นิ้ว พอแก่จะแตกเป็น 2 ซีก ภายในมีเมล็ดเป็นรูปกระสวยจำนวนมากมาย

การขยายพันธุ์

ใช้วิธีเพาะเมล็ด หรือตอนกิ่ง

การใช้ประโยชน์

ทางสมุนไพร รากของโหมก ใช้เป็นส่วนผสมแก้โรคผิวหนัง

(อำนาจ ปิ่นวัฒน์ , 2522)

ขวิตขवादขว้าวตโกตะกู
พลับพลวงพลูพลองสล้าง
พลางบพิตรเจ้าช้าง
ขึ้นขึ้นเดี่ยวๆ

ลิลิตตะเลงพ่าย

1.5.14**ชื่อวิทยาศาสตร์**

มะพลับ

Diospyros malabarica Kostel.

วงศ์

EBENACEAE

ชื่อสามัญ

-

ชื่ออื่น

ตะโกสวน พลับ มะพลับใหญ่

ลักษณะทั่วไป

มะพลับเป็นไม้ต้นสูง 8-15 เมตร ลำต้นเปลาตรง เปลือกสีเทาปนดำ เปลือกในสีน้ำตาลปนแดงอ่อน เรือนยอดรูปทรงกลมทึบ ดอกเล็ก สีขาวหรือเหลืองอ่อน ผลค่อนข้างกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5-5 เซนติเมตร

การขยายพันธุ์

โดยเมล็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ประโยชน์ เนื้อไม้ใช้ทำเครื่องมือทางการเกษตร เครื่องกลึงและแกะสลัก เปลือกให้น้ำฝาดสำหรับฟอกหนัง ผลดิบให้สีน้ำตาลใช้ย้อมผ้า แหและอวน ผลแก่รับประทานได้ เปลือกต้มน้ำรับประทานแก้บิด แก้ท้องร่วง เป็นยาสมานแผล และห้ามเลือด

(คณิตา เลขะกุล และคณะ, 2530)

หมุ่มก้อมกัก

กระล่ำกักกระล่ำกอ

ยูยางยอกำยาน

แต้วตุมตาลตาชดอง

ลิลิตตะเลงพ่าย

1.5.15

ชื่อวิทยาศาสตร์

ขอ

Morinda citrifolia Linn.

วงศ์

RUBIACEAE

ชื่อสามัญ

ชื่ออื่น

ลักษณะทั่วไป

มะตาลี (เหนือ), แขนใหญ่ (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน), ขอบ้าน (ทั่วไป)

ขอเป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดเล็ก จะแตกกิ่งก้านสาขาไม่มากนัก ผิวของลำต้นเป็นสีน้ำตาลเทาๆ เกือบดำ ลำต้นสูงประมาณ 1-6 เมตร

เป็นไม้ใบเดี่ยว ออกเรียงกันเป็นคู่ๆ ไปตามข้อต้น ลักษณะของใบเป็นรูปมนรี ปลายและโคนจะแหลม ขอบใบเป็นคลื่น ผิวใบเป็นมัน สีเขียว ขนาดของใบกว้างประมาณ 2.5-7 นิ้ว ยาว 6-12 นิ้ว บางทีตามใบจะมีจุดแต้มเป็นตุ่มๆ

ดอกออกเป็นช่ออยู่ตามง่ามใบ ช่อดอกยาว 1-1.5 นิ้ว มีสีขาวและมีขนาดเล็ก โคนกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นรูปท่อและปลายดอกจะแยกออกเป็น 5 กลีบ ยาว 4.5-5 มม. กลีบด้านนอกจะเรียบ

แต่ด้านในนั้นจะมีขนหนาแน่นเฉพาะส่วนบน

การขยายพันธุ์

เป็นพรรณไม้กลางแจ้ง ที่เจริญเติบโตได้ดีในดินที่ร่วนซุย และมีความชื้นอยู่บ้าง แต่ถ้าจะให้โตเร็วก็ควรรดน้ำเป็นครั้งคราว ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

การใช้ประโยชน์

ต้น ใช้เป็นส่วนผสมกับสมุนไพรอื่นเป็นยารักษาวัณโรค
ใบ กินแก้กระษัย หรือคั้นเอาน้ำสระผมฆ่าเหา ทาแก้โรคเกาต์ ปวดตาม
ข้อเล็กๆ ของนิ้วมือนิ้วเท้า และถ้าใช้ผสมกับสมุนไพรอื่นจะเป็นยาแก้
วัณโรค

ดอก เป็นส่วนผสมของสมุนไพรชนิดอื่น เพื่อแก้วัณโรค

ผล มีรสเผ็ดและร้อน ช่วยขับลมบำรุงธาตุ เจริญอาหาร ผสมยาแก้สะอึก
อมแก้เหงือกเปื่อย ระบุเสีย ฟอกเลือด ขับน้ำคาวปลา แก้เสียงแหบแห้ง
แก้ตัวเย็น แก้ร้อนในอก แก้กระษัย แก้อาเจียน จะนำมาหมกหรือต้มกับ
น้ำรับประทานก็ได้ บางคนก็นิยมนำมาจิมกับน้ำผึ้งทาน

ราก แก้กระษัย เป็นยาระบาย ใช้ผสมยารักษาวัณโรค รากของต้นชนิดนี้ใช้
เป็นสีย้อมผ้าก็ได้ โดยที่ต้นชนิดนั้นจะต้องอายุราว ๆ 3-4 ปีถ้าหลังจากนี้
แล้วคุณภาพของสีจะเสื่อมลง

อื่นๆ

นอกจากจะเป็นยาแล้ว ส่วนรากของต้นยังใช้เป็นสีย้อมผ้า เช่น พวกผ้า
ต่าง ๆ และผ้าไหม ไหมพรมได้อีกด้วย เปลือกรากจะให้สีแดง เนื้อราก
จะให้สีเหลือง แต่ถ้าใช้โดยไม่แยกส่วนก็จะได้สีเหลืองปนแดง ฉะนั้นถ้า
จะให้สีต่างกันออกไปก็ต้องนำโลหะต่างชนิดกันมาผสม เช่น สีน้ำตาล
อ่อนเมื่อผสมกับเกลือของ chromium สีม่วงแดงดำก็ผสมกับเกลือของ
เหล็ก และสีแดงหรือชมพูเมื่อผสมกับเกลือของ alumina สีส้มสดกับ
เกลือของดีบุก ฯลฯ สีที่ย้อมจากรากชนิดนี้เป็นสีที่คงทน ซักฟอกสีก็ไม่
ตก เพราะในสีนี้จะมีสารพวก glycoside ซึ่งถ้าใส่กรดแล้วสีที่ย้อมจะ
สลายตัวออกมา และสีที่สลายตัวออกมานี้เป็นสารประกอบเคมีจำพวก
Anthraquinone

(คณิตา เลขะกุลและคณะ ,2530)

สลัดไดโคสลัดน้อย	หนองนอน ไพรฤา
เพราะเมื่อมาราญรอน	เค็กไล่
สาละลังกา สมร	เสมอชื่อ ไม่นา
นักระกำนาบไม้	แมนแมน ทรวงเรียบ ๆ

ลิลิตตะเลงพ่าย

1.5.16	สาละลังกา
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Couropita guianensis</i> Aubl.
วงศ์	LECYTHIDACEAE
ชื่อสามัญ	Cannon-ball Tree
ชื่ออื่น	ต้นลูกปืนใหญ่
ลักษณะทั่วไป	เป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดกลาง ซึ่งมีความสูงประมาณ 80 ฟุต ผิวเปลือกของลำต้นขรุขระตกระแตกเป็นร่อง เปลือกของมันมีสีน้ำตาล ลักษณะของใบยาวรี มีความกว้างประมาณ 10 ซม. ยาวประมาณ 23 ซม. ดอกมีสีแดง และสีชมพูอมเหลือง ลักษณะของดอกใหญ่มีอยู่ 6 กลีบ กลีบของมันค่อนข้างแข็ง ดอกตูมจะเป็นสีเหลืองมีกลิ่นหอมฉุนมาก ผลมีขนาดใหญ่ มีลักษณะคล้ายลูกปืนใหญ่สมัยโบราณ ผลจะกลม ผิวสีน้ำตาลแก่ เส้นผ่านศูนย์กลาง 10-15 เซนติเมตร
การขยายพันธุ์	ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด สาละลังกา เป็นพรรณไม้กลางแจ้ง ต้องการน้ำและความชื้นในปริมาณกลาง เจริญเติบโตได้ดีในดินทุกประเภท
การใช้ประโยชน์	ปลูกเป็นไม้ประดับเพื่อให้ร่มเงา
(กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2537)	จอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะลิวัลย์อัญชันช่อ
 ทุกก้านกอสรลุ่มสรลอน
 ชงโคยี่โถยจร
 รสรื่นรรวยรมย์
 วรรณคดี : สรรพสิทธิ์คำฉันท์
 ผู้ประพันธ์ : สมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส

1.5.17	ยี่โถ
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Nerium indicum</i> , Mill.
วงศ์	Apocynaceae
ชื่อสามัญ	Oleander , Rose Bay
ชื่ออื่น	-
ลักษณะทั่วไป	<p>ยี่โถเป็นไม้พุ่มขนาดกลางสูงประมาณ 3 เมตร ออกดอกตลอดปีชอบแสงแดดจัด ชอบดินที่มีความชุ่มชื้นสูง แต่ระบายน้ำดี เป็นพันธุ์ไม้ที่มีพิษชนิดหนึ่งหากกินยางเข้าไป</p> <p>ลำต้น ลักษณะเกลี้ยง เปลือกสีเทา มีน้ำยางสีขาว มักแตกเป็นกลุ่ม ใบเป็นใบเดี่ยว สีเขียวเข้ม แตกไปรอบ ๆ กิ่ง ใบมีลักษณะแถบยาวหนาแข็ง โคนใบและปลายใบเรียวแหลม กว้างประมาณ 1 นิ้ว ยาวประมาณ 6-10 นิ้ว</p> <p>ดอกออกเป็นช่อตามปลายกิ่ง ช่อหนึ่งยาวประมาณ 10 นิ้ว ดอกมีหลายสี เช่นแดง ขาว ชมพู เหลืองอ่อน มีทั้งชนิดกลีบซ้อนและกลีบรา ดอกเป็นรูปแตรหรือระฆัง ปลายกลีบแยกกันบานออก เมื่อบานเต็มที่ดอกมีขนาดกว้างประมาณ 2 นิ้ว มีกลิ่นหอมเย็นหลังจากดอกโรยจะติดฝัก</p> <p>ฝักมีลักษณะเรียวยาวประมาณ 5 นิ้ว เมื่อแก่จัดจะแตกเป็น 2 ซีก เมล็ดเป็นรูปขอบขนาน มีขน</p>
การขยายพันธุ์	ใช้วิธีปักชำกิ่ง
การใช้ประโยชน์	<p>ในทางสมุนไพร ใบใช้ต้มลดอาการบวม แก้ไข้มาเลเรีย ทำยาแก้ เป็นยาไล่แมลง ดอกมีรสขมใช้แก้ไอเสบ ปวดศีรษะ ผลใช้เป็นยาขับปัสสาวะ บำรุงหัวใจ เมล็ดใช้เบื่อหนู</p>
	(อำนาจ ปิ่นวัฒน์ , 2522)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระจันทร์จรแจ่มกระจ่างแจ้ง
ส่องแสงช่อชลุไสว
นางแย้มแย้มยิ้มอยู่ริมไพร
เหมือนที่ไร่นางพิมเจ้ายิ้มแย้ม
(บทเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนแผนพานางวันทองหนีจากท่าตันไทร)

1.5.18	นางแย้ม
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Clerodendron fragrans, Vent.</i>
วงศ์	Verbenaceae
ชื่อสามัญ	-
ลักษณะทั่วไป	นางแย้มเป็นไม้เนื้ออ่อน มีพุ่มเตี้ย สูงระหว่าง 3-5 ฟุต ไม่ชอบแดดจัดมาก ควรปลูกในที่ที่มีแสงแดครำไร ดินชุ่มชื้น ออกดอกเป็นระยะ ๆ ตลอดปี ใบเป็นใบเดี่ยว ขนาดใหญ่ ขอบใบเป็นจัก กว้างประมาณ 15 ซม. ยาวประมาณ 20 ซม. ใบหยาบจับดูระคายมือ ดอกออกเป็นช่อขนาดใหญ่ตามยอดหรือปลายกิ่ง ดอกสีขาวบางครั้งมีสีม่วงปนลักษณะคล้ายดอกมะลิซ้อน ดอกจะออกเบียดเสียดกันแน่น มีกลิ่นหอมแรงมาก ช่อดอกมีความกว้างประมาณ 10-15 ซม.
การขยายพันธุ์	ใช้วิธีการปักชำ กิ่งตอน ตัดใหม่ที่แตกจากราก หรือวิธีโน้มกิ่งก็ได้ (ตรี กกกำแหง , 2516)
สนสักกรักขี้ตันกำยาน	ฉนวนฉนวนนาคล้ำลึกลับจกจั่น
ปรางปรูประคูดูกมุกมัน	เหียงหันกระเพราสะเดาแดง
เต็งเต๊วแก้วเกดอินทนิล	ร้อยลิ้นตาตุ่มชুমแสง
ขวิดขวตราชพฤษ์จิกแจง	สมุลแว้งแทงทวยกล้วยไม้
	ขุนช้าง ขุนแผน

1.5.19	อินทนิล
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Lagerstroemia speciosa Pers.</i>
วงศ์	LYTHRACEAE
ชื่อสามัญ	Queen of Flower, Pride of India

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่ออื่น	อินทนิลน้ำ, ตะแบกดำ, บาบะชะ, หนองมู, บาบะ
ลักษณะทั่วไป	อินทนิลเป็นพรรณไม้ยืนต้น ที่มีลำต้นกิ่งก้านสาขาออกกว้าง มีความสูงประมาณ 25-60 ฟุต ผิวเปลือกมีสีเทา หรือสีน้ำตาลอ่อน เปลือกค่อนข้างเรียบ ใบมีลักษณะมน แกมรูปขอบขนาน เนื้อใบหนา ผิวเกลี้ยง เรียบ เป็นมัน ขนาดของใบยาวประมาณ 11-26 ซม. ดอกออกเป็นช่อยาว มีสีม่วงอ่อน หรือสีชมพูแกมม่วง ดอกมีลักษณะกลีบรองกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วย ปลายแยกออกจากกันเป็น 6 แฉก และข้างนอกถ้วยจะมีสันกริบเป็นเส้นตามยาว 12 เส้น กลีบดอกมี 6 กลีบ ริมขอบกลีบจะย่นยับ และบาง ดอกตูมจะมีตุ่มกลมเล็ก ๆ ติดตรงปลาย ขนาดของดอกเมื่อบานเต็มที่มีขนาดกว้างประมาณ 2-3 นิ้ว ดอกจะออกในช่วงเดือนมีนาคม - มิถุนายน ผลมีลักษณะเป็นรูปไข่เกลี้ยง ยาวราว 9 นิ้ว ผลเมื่อแก่เต็มที่จะแตก้า ออกเป็น 6 เลียง ข้างในมีเมล็ดเล็ก ๆ
การขยายพันธุ์	อินทนิลน้ำ เป็นพรรณไม้กลางแจ้ง เจริญเติบโตได้ดีในดินที่มีความชื้นสูงบริเวณชายน้ำ ต้องการน้ำมาก ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเพาะเมล็ด
การใช้ประโยชน์ (ตรี กกกำแหง, 2516)	ปลูกเป็นไม้ประดับเพื่อให้เกิดความร่มเงา

ฝูงนางนวลแนบนวลแล้วชวนพลอด ขึ้นจับเจ้าเฝ้ายอดไม้เร็วไว
 ฝูงนกเขาจับเขาไม่เศร้าใจ เลียงคู่กันห้วน ไหวก้องวณา
 เจ้าโมงจับ โมงกะ โงมกอง มันกู่ก้องฟังเลียง สำเนียงจ้า
 นกกะลิงจับกิ่ง กระดังงา เลียงกระทาจันก้อง คะนองไพร
 (เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายเพชรยกทัพไปช่วยพลายบัวดีเมืองลำพูน)

1.5.20	กระดังงาไทย
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cananga odorata</i> (Lamk.) Hook. f. et Th.
วงศ์	ANNONACEAE
ชื่อสามัญ	Ilang-ilang
ชื่ออื่น	กระดังงา (ตรัง ยะลา) กระดังงาใบใหญ่ กระดังงาใหญ่ (กลาง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่ออื่น	สะบันงา สะบันงาดัน (เหนือ)
ลักษณะทั่วไป	กระดังายเป็นไม้ยืนต้น สูง 8-15 เมตร ทรงพุ่มโปร่ง แตกกิ่งตั้งฉากกับลำต้น ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับสองด้าน ในระนาบเดียวกันของกิ่ง ใบรูปรี กว้าง 4-9 เซนติเมตร ยาว 8-20 เซนติเมตร ปลายใบแหลมโคนใบมน ดอกออกเป็นช่อมีสีเหลือง ออกห้อยรวมกันบนกิ่งเหนือรอยหลุดร่วงของใบ ช่อละ 3-6 ดอก กลีบดอกอ่อนนุ่ม เรียว ยาว มี 6 กลีบ เรียงตัวเป็นสองชั้น ชั้นละ 3 กลีบ แต่ละกลีบกว้าง 0.5-1.5 เซนติเมตร ยาว 5-9 เซนติเมตร กลีบชั้นในเล็กกว่ากลีบชั้นนอกเล็กน้อย ดอกอ่อนสีเขียว เมื่อบานเปลี่ยนเป็นสีเหลือง มีกลิ่นหอมแรง ออกดอกตลอดปี ผลเป็นกลุ่ม 4-15 ผล แต่ละผลรูปไข่ ยาว 1-2 เซนติเมตร ผลอ่อนสีเขียว เมื่อแก่สีดำ
การขยายพันธุ์	ขยายพันธุ์โดยเฉพะเมล็ดและตอนกิ่ง แต่นิยมการเพาะเมล็ดมากกว่า เนื่องจากเมล็ดหาได้ง่าย เพาะให้งอกได้อย่างรวดเร็วและเจริญเติบโตได้ดี ชอบอยู่กลางแจ้ง และดินมีความชุ่มชื้นสูง ถ้าปลูกในที่ร่มรำไรต้นจะสูงอย่างรวดเร็ว แตกกิ่งน้อยและลำต้นไม่ค่อยแข็งแรง
การใช้ประโยชน์	ปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับที่มีดอกดกสวยงาม และมีกลิ่นหอม นอกจากนี้ยังเป็นไม้สมุนไพรที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย
(ชวลิต ดาบแก้ว, 2525)	

รื่นพื้นพรรณนูปผา	สะอาดตาช่อชูดุไสว
ขุนแผนชักม้าคลาไคล	บัดใจถึงเขาธรรมเขียร
ที่เชิงเขาเหล่าพรรณมิ่งไม้	ลมพัดกวัดไกวอยู่หันเหียน
รกรฟ้าขานางขางตะเคียน	กันตราตระเบาทระเบียนแลชิงชัน
	ขุนช้าง ขุนแผน

1.5.21	ขานาง
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Homalium tomentosum</i> Benth.
วงศ์	FLACOURTIACEAE
ชื่อสามัญ	Moulmein lancewood

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่ออื่น	ค่านาง ช้างเผือกหลวง เปลือย ลิงจ้อ
ลักษณะทั่วไป	ขานางเป็นไม้ต้น ผลัดใบ สูง 15-30 เมตร ลำต้นเปลาตรง เปลือกสีเทาขาวนวล เรือนยอดเป็นพุ่มทึบ กิ่งอ่อน มีขนสีน้ำตาลนุ่ม ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับแผ่นใบรูปไข่กลับ กว้าง 5-13 เซนติเมตร ยาว 10-20 เซนติเมตร ขอบใบหยักคล้ายฟันเลื่อย ดอกเล็ก สีเหลืองอ่อน ออกรวมกันเป็นช่อ ตามง่ามใบ และปลายกิ่ง ผลเล็ก มีฐานดอกขยาย คล้ายปีกติดที่ขั้วผล
การขยายพันธุ์	โดยเมล็ด
การใช้ประโยชน์	เนื้อไม้สีน้ำตาลอมเหลือง แข็ง เหนียว ใช้ทำเครื่องเรือน เสา ค้ำเครื่องมือทางการเกษตร
(อำนาจ ปิ่นวัฒน์ , 2522)	

เปลวปล่องช่องผาศิลาชะงัก	เป็นตระพักชะงักเงื่อมดูแห่งนหงาย
เต็งรังปริงปรูประคู้ถาย	บอกรายชมเชิงบรรพชา
บ้างผลิตดอกออกช่ออรชร	พระพายพัดขจรกลิ่นบุผา
บ้างทรงผลหล่นหลดพสุธา	ฝูงพิษาจับจิกเหล่าถึงซังฯ
(ขุนช้าง ขุนแผน ตอนสมเด็จพระพันวษาประพาสา)	

1.5.22	จิก
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Barringtonia racemosa</i> (Linn.) Roxb.
วงศ์	BARRONGTPTMOACEAE
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่น	-
ลักษณะทั่วไป	จิกเป็นพรรณไม้ยืนต้นหรือพรรณไม้พุ่ม ที่มีลำต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง แตกกิ่งก้านสาขามากมายรอบ ๆ ต้น ลำต้นสูง ประมาณ 5-20 เมตร ดอกออกเป็นช่ออยู่ตรงส่วนยอดของต้น หรือตามกิ่งลักษณะของช่อดอกนั้นจะห้อยลง ช่อหนึ่งยาวประมาณ 10-24 นิ้วจะประกอบไปด้วยดอกจำนวนมาก ดอกมีสีชมพูมีอยู่ 4 กลีบ เกสรกลางดอกมีจำนวนมากมีทั้งสีขาว และสีชมพูเข้ม กลีบรองดอกจะติดเป็นเนื้อเดียวกัน แต่เวลาบานจะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทั่วไป แดกออกเป็น 2-4 กลีบ ก้านดอกสีชมพูและเขียว
ลักษณะของผลเป็นรูปไข่ เกือบจะสี่เหลี่ยม โคนผลจะแคบ ปลายผลตัด
ตรง มีเมล็ดอยู่ภายในเมื่อยังอ่อนจะเป็นครีบริมรูปไข่ ผลโตประมาณ 1-1.5
นิ้วยาว 2-3 นิ้ว

การขยายพันธุ์ เป็นไม้กลางแจ้ง ชอบความชื้น ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

การใช้ประโยชน์ มีคุณค่าทางสมุนไพร เมล็ดใช้เป็นยาแก้ปวดท้อง ตาเจ็บ และแก้จุก
เสียด แต่ถ้านำมาเมล็ดมาผสมกับน้ำมันจะแก้โรคคิซ่าน โรคเกี่ยวกับน้ำดี
นอกจากนี้ยังเป็นยาฆ่าแมลง และยาเบื่อปลาด้วย
เปลือก ใช้เป็นยาขับพยาธิ ใช้เบื่อปลา และใช้ทำเป็นยาฆ่าแมลงได้ด้วย
ราก นำมาทำเป็นยารักษาโรคไข้มาลาเรีย และเป็นยาเย็น
ผล ชาวอินเดียได้นำผลของต้นมาพอกแก้โรคผิวหนังพุพอง และดอกแก้
เจ็บคอ นอกจากนี้ยังแก้ท้องเสีย แก้หืด แก้ไอ
ใบ ใบนำมาตำแล้วพอกแก้คัน และแก้ไข้ทรพิษ

(สุรานีร์ ยุคตะนันท์, 2538)

มะลิวัลย์พันธุ์กำแพงจาก ได้สามวันกรรมพรากไปจากห้อง
จำปีเคียงโศกระเช้าผกากรอง ที่โศกเศร้าเฝ้าตรองกว่าสองปี
(ขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนช้างตามนางวันทอง)

1.5.23

ชื่อวิทยาศาสตร์

Michelia alba DC. (M. longifolia Bl.)

ชื่อสามัญ

White Champaka

ชื่ออื่น

ป้ายหลานฮั่ว (จีนกลาง) เปะหลังฮวย

ลักษณะทั่วไป

ต้น เป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดกลาง แดกกิ่งก้านสาขาเป็นทรงพุ่ม ซึ่งกิ่ง
ก้านนี้จะเปราะและหักง่าย ถ้าต้นจะสูงถึง 20 เมตร

ใบ ออกใบเดี่ยว สลับกันไปตามข้อต้น ลักษณะของใบเป็นรูปไข่ ปลาย
ใบแหลม โคนใบสอบ ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย พื้นใบเป็นสีเขียวกว้าง
ประมาณ 2-3.5 นิ้วยาว 5-8 นิ้ว ลักษณะของใบจำปีนี้จะคล้ายกับใบ
จำปาผิดกันตรงที่จำปีมีใบเล็กกว่า ก้านใบยาว 0.5 นิ้วหรือกว่านี้เล็กน้อย
ออกดอกเดี่ยว อยู่ตามง่ามใบส่วนยอดของต้น ลักษณะดอกคล้ายกับดอก
จำปา แต่จำปีนี้มีสีเหลืองอมขาวนวลๆ ไม่เหลืองอร่ามเหมือนจำปา กลีบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทั่วไป	ดอกแข็งยาวประมาณ 1.5-2 นิ้ว ดอกหนึ่งมีกลีบซ้อนกัน 8-10 กลีบ ภายในดอกมีเกสรเป็นแท่งกลมเล็ก คล้ายฝักข้าวโพดเล็ก ๆ
การขยายพันธุ์	เป็น ไม้กลางแจ้งชอบแสงแดด เจริญได้ดีในดินที่ร่วนซุยและขยายพันธุ์ด้วยการตอนกิ่ง
การใช้ประโยชน์	ใบ นำมาทำเป็นยาขับระดูขาว แก้หลอดลมอักเสบเรื้อรัง ระวังไอต่อมลูกหมากอักเสบ

(สุธานีธีร์ ยุคตะนันท์, 2538)

1.5.24

ชื่อวิทยาศาสตร์

วงศ์

ชื่อสามัญ

ชื่ออื่น

ลักษณะทั่วไป

พุดซ้อน

Gardenia jasminoides, Ellis.

Rubiaceae

Gardenia

แคแสด พุดใหญ่

พุดซ้อนเป็น ไม้พุ่มสูงประมาณ 7-8 ฟุต เป็น ไม้กลางแจ้ง ชอบดินร่วนซุยที่มีความชุ่มชื้นและอุดมสมบูรณ์พอเพียง มีลักษณะต้นและใบคล้ายพุดจิบเพียงแต่มีข้อแตกต่างตรงที่พุดซ้อนไม่มีน้ำยางสีขาวข้นคล้ายยางมะละกอในต้นและใบเหมือนพุดจิบ

ใบมีสีเขียวเข้มเป็นมัน ลักษณะมนรี ปลายแหลม ยาวประมาณ 2 นิ้ว ดอกเป็นดอกเดี่ยวขนาดกว้างประมาณ 2 นิ้ว ออกตามง่ามกิ่งใกล้ ๆ บริเวณยอดสีขาวอมเหลืองมีกลิ่นหอม ดอกมีกลีบซ้อนกันหลายชั้น เกสรตัวผู้สีเหลืองมี 6 เส้น ล้อมเกสรตัวเมียลักษณะกลมอยู่ตรงกลาง มักบานและส่งกลิ่นหอม ตั้งแต่เย็นจนกระทั่งรุ่งเช้า

การขยายพันธุ์

ใช้วิธีตอนกิ่ง

(ขวลิต คาบแก้ว, 2525)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ริมเชิงเขาสาวหยุดพุทธชาติ

เคียรดาชคอกประดับสลัปลี

รสสุคนธ์มณฑาสารภี

มะลูลีล้นทมนำชมเชย

วรรณคดี : “พระอภัยมณี” ตอนนางเสาวคนธ์ได้เมืองวาหุโลม

ประพันธ์ : สุนทรภู่

1.5.25	ล้นทมขาว
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Plumeria alba</i> L.
วงศ์	APOCYNACEAE
ชื่อสามัญ	West Indian Jasmine
ชื่ออื่น	ล้นทม
ลักษณะทั่วไป	<p>ล้นทมขาวเป็นไม้ต้นขนาดเล็ก สูง 3-6 เมตร ลำต้นและกิ่งอวบน้ำ สีน้ำตาลปนเทา แตกกิ่งก้านสาขาเป็นพุ่มกว้าง ทุกส่วนมียางสีขาว ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับถี่บริเวณปลายกิ่ง ใบรูปไข่กลับแกมขอบขนาน กว้าง 5-8 เซนติเมตร ยาว 20-32 เซนติเมตร ปลายใบและโคนใบมน ด้านบนสีเขียวเข้ม เป็นมัน ด้านล่างมีขน ดอกออกเป็นช่อสีขาว กลางดอกสีเหลือง ออกตามซอกใบบริเวณปลายกิ่งมีดอกย่อย 8-16 ดอก โคนกลีบดอกเชื่อมกันเป็นหลอด ภายในมีขน ปลายแยกเป็น 5 กลีบ ช่อนเหลื่อมกัน กลีบรูปไข่กลับ ปลายมน ปลายกลีบโค้งลงไปทางด้านโคนดอก เมื่อดอกย่อยบานมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 6-8 เซนติเมตร กลิ่นหอมอ่อนตลอดวัน</p> <p>ผลเป็นฝักคู่ รูปยาวรี กว้าง 1.5 เซนติเมตร ยาว 15 เซนติเมตร เมื่อแก่แตกเป็นสองซีก มีเมล็ดจำนวนมาก เมล็ดแบนมีปีก</p>
การขยายพันธุ์	<p>ขยายพันธุ์โดยเฉพาะเมล็ด ปักชำกิ่ง การปลูกล้นทมจากกิ่งปักชำควรเตรียมหลุมให้กว้างแล้วรองก้นหลุมด้วยอินทรีขี้วัวขี้ควัวและปุ๋ยคอก ปักหลักและผูกยึดกิ่งปักชำไม่ให้ล้ม โยกได้ แล้วรดน้ำทุกวัน จะช่วยให้กิ่งชำของล้นทมตั้งตัวได้อย่างรวดเร็ว แตกกิ่งก้านและออกดอกได้ภายในหนึ่งปี</p> <p>ในปีต่อ ๆ มาควรตัดแต่งกิ่งด้านข้างออกบ้าง เนื่องจากทรงพุ่มกว้างเกินไปจะหักล้มได้ง่าย ล้นทมชอบอยู่กลางแจ้ง ทนทานต่อความแห้งแล้ง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การขยายพันธุ์ โยเก็ลือริมทะเล และลมแรงได้ดี จึงเหมาะสมที่จะปลูกได้ทุกที่ แม้กระทั่งริมทะเล

การใช้ประโยชน์ ปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับ มีดอกหอมและสวยงามตลอดปี (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ,2537)

ประยงค์เข้มเกมสุกรมมสวรรค์ มะลิวัลย์มะลิตาแก้วกาหลง
ทั้งคัดเค้ากฤษณาจำปาแดง มหาหงส์หางนกยูงฟุ้งขจร
(พระอภัยมณี ตอน สีนสมุทรเที่ยวชมสวนบนเกาะแก้วพิศดาร)

1.5.26

ชื่อวิทยาศาสตร์

วงศ์

ชื่อสามัญ

ชื่ออื่น

ลักษณะทั่วไป

คัดเค้า

Randia siamensis Craib.

Rubiaceae

-

จี้เก้า โยทะกา เค็ดเค้า คัดเค้า

เป็นพรรณไม้เถา จำพวกตระกูลจิงหรือเฟื่องฟ้า ลักษณะลำต้นโต และยาวก็
จะขึ้นพาดพันเลื้อยไปตามต้นไม้และกิ่งไม้

ใบจะเป็นสีเขียวสด มีลักษณะเรียวยาวคล้ายใบมะม่วง และมีหนามคม
ยาวทั้งต้นและมีกิ่งก้านจะมีหนามเป็นคู่

ดอกจะเล็กเป็นสีขาวอยู่ในก้านเดียวกันเป็นกระจุก มีลักษณะคล้ายดอกส้ม
หรือดอกมะนาว ดอกจะมีกลิ่นหอม ถ้าดอกร่วงจะมีลูกเป็นพวง

ผลจะโตเท่าเมล็ดพุทธรักษาทุก ๆ เป็นสีดำ ส่วนขนาดของเมล็ดนั้นจะโตเท่า
หัวไม้ขีดไฟ

การขยายพันธุ์

โดยการชำเมล็ด

การใช้ประโยชน์

ใบ ใช้รักษาโรคโลหิตซ่าน

ดอก ใช้รักษาโรคโลหิตในกองกำเดา

ผล รักษาโลหิตอันเน่าให้ตก และรักษาโลหิตร้อนให้บริบูรณ์

ราก ใช้รักษารัตตปิดตะโรค ขับเลือด และรักษาไข้เพื่อโลหิตเลือดออก
ตามไรฟัน

(คณิตา เลขะกุล และ คณะ , 2530)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จึงให้สี่พี่เลี้ยงเก็บดอกไม้
ดอกไม้ปลูกไว้ในกระถาง
ใส่ชั้นทองรองพานคลานมาวาง
พระนุชนางกรีดก้อยร้อยมาลัย
(วรรณคดี พระอภัยมณี ตอนศรีสุวรรณพญาบาลนางเกษรา)

1.5.27	มะลิ
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Jasminum sambac</i> , Ait..
วงศ์	Oleaceae
ชื่อสามัญ	Arabian Jasmine
ชื่ออื่น	ข้าวแตก ละว้า เตียนมูน
ลักษณะทั่วไป	มะลิเป็นไม้พุ่มขนาดกลาง สูงได้ถึง 8 ฟุต ปลูกได้ง่าย ขึ้นได้ในดินเกือบทุกสภาพ หากหมั่นพรวนดิน ใส่ปุ๋ยให้สม่ำเสมอจะออกดอกไม้ขาวใบมีสีเขียวอมเหลือง รูปมนรี ปลายแหลม บางแต่แข็ง ยาวประมาณ 2 นิ้ว ใบแตกออกจากรกเป็นคู่ ดอกสีขาวบริสุทธิ์ บางครั้งอาจมีสีม่วงปนบ้าง ออกเป็นช่อเล็ก ๆ โคนกลีบส่วนที่เป็นหลอดมีสีเขียวอมเหลืองอ่อน มะลิจะมีกลีบไม้ซ้อนหนา กลิ่นหอมกว่ามะลิซ้อนที่กลีบซ้อนหนาและดอกโตกว่า มะลิทั้ง 2 อย่าง จะเริ่มบานและส่งกลิ่นหอมในตอนเย็น
การขยายพันธุ์	ใช้วิธีตอนกิ่ง ปักชำ หรือทับกิ่งก็ได้
การใช้ประโยชน์	ในทางสมุนไพร ต้นมีสรรพคุณแก้ปวดศีรษะ ขับเสมหะ ขับโลหิต ดอกมีสรรพคุณแก้โรคตาเจ็บ แก้ไข้ ถ้ำบดละเอียดใช้ผสมสีระเซ็กแก้หวัด ใบสดใช้ตำผสมกับกะลามะพร้าว รักษาผิวหนังพุพองได้ รากใช้ฝนกินแก้เสียดท้อง

(ชวลิต ดาบแก้ว, 2525)

ชมพู่แต่ละต้นมีผลลูก
 คู่ตั้งผูกพวงระย้าสีน้ำตาล
 ทรงบาดาลบานดอกกรีบออกทัน
 เต็มทุกวันเช้าเย็นไม่เว้นวาย
 วรรณคดี : รำพันพิลาป
 ผู้ประพันธ์ : สุนทรภู่

1.5.28	ทรงบาดาล
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cassia surattensis</i> , Burm.
วงศ์	Caesalpiniceae
ชื่อสามัญ	Kalamona , Scrambled Eggs
ชื่ออื่น	-
ลักษณะทั่วไป	ทรงบาดาล เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงประมาณ 15 ฟุต ชอบอยู่กลางแจ้ง ขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิด ออกดอกเป็นระยะ ๆ ตลอดปี นิยมปลูกเป็นไม้ประดับเพื่อชมดอก ลำต้นมีสีน้ำตาลออกแดง แตกกิ่งก้านสาขา มีใบหนาที่บดที่ยอด ใบลักษณะเป็นใบรวม ประกอบด้วยใบย่อย 5-6 คู่ ใบย่อยเป็นใบรูปขอบขนานปลายแหลม กว้างประมาณครึ่งนิ้ว ยาวประมาณ 1 นิ้ว ใบมีสีเขียวเข้ม ดอกเป็นแบบช่อตั้ง ออกตามปลายกิ่ง สีเหลืองเข้มมีกลีบ 5 กลีบ ดอกกว้างประมาณ 1 นิ้ว เกสรตัวผู้สั้น ฝักมีลักษณะแบนยาว คล้ายฝักส้มป่อย
การขยายพันธุ์	ใช้วิธีตอนหรือเพาะเมล็ด
การใช้ประโยชน์	ในทางสมุนไพร รากมีสรรพคุณรักษาไข้ แก้สะอึกเนื่องจากกระเพาะอาหารขยายตัว
(สุธานิธิ์ ชุกตะนันท์, 2538)	

แคล้อยข่อยเข็มช้า
ต้นกาลาน้ำดอกบาน
จิ้งจับปลับปลิงปาน
นิ้วมือเรียบเปรียบเทียบนกลีงๆ

วรรณคดี : กาพย์ห่อโคลง “นิราศธารทองแดง”

ผู้ประพันธ์ : เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์ (เจ้าฟ้ากุ้ง)

1.5.29

ชื่อวิทยาศาสตร์

ปลับปลิง

Crinum asiaticum L. (ดอกสีขาว)

Crinum amabile Donn. (ดอกสีแดง)

วงศ์

AMARYLLIDACEAE

ชื่อสามัญ

Crinum, Veldlily

ชื่ออื่น

ลิ้ว (เหนือ), ว่านแดง แล้งคอดำ, ว่านคอแดง

ลักษณะทั่วไป

ปลับปลิงเป็นไม้ล้มลุกหลายฤดู มีลำต้นใต้ดิน ส่วนเหนือดินประกอบด้วยกาบใบสีขาว หุ้มซ้อนกันเป็นชั้น ๆ

ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับซ้อนเป็นวงกว้าง 7-15 เซนติเมตร ยาว 1 เมตร ปลายใบแหลม แผ่นใบอวบหนา มีหน่อจำนวนมากรวมกันเป็นกอดอกออกเป็นช่อขนาดใหญ่ สีขาว หรือม่วงแดง ออกเป็นกระจุกที่ปลายกิ่ง มีดอกย่อยจำนวนมาก 10-30 ดอก ก้านช่อดอกอวบใหญ่ กลีบดอกตอนโคนเชื่อมกันเป็นหลอด ยาว 7-10 เซนติเมตร ปลายแยกเป็น 6 กลีบแคบๆ ดอกทยอยบาน ดอกมีกลิ่นหอม ผลสด สีเขียว

การขยายพันธุ์

การขยายพันธุ์และปลูกเลี้ยง : ขยายพันธุ์โดยแยกหน่อ ปลับปลิงชอบขึ้นในดินชื้น สามารถทนอยู่ในดินแฉะที่ไม่ค่อยระบายน้ำ หรือในบริเวณที่แห้งแล้งในบางช่วงได้ จึงนิยมปลูกกันตามร่องสวนในภาคกลางทั่วไป มีการนำมาปลูกจัดสวนกันมากขึ้น เนื่องจากเป็นพืชที่ทนทาน

การใช้ประโยชน์

ปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับ ต้นที่มีขนาดใหญ่ใช้ในการแกะสลักเพื่อตกแต่งในงานพิธีต่าง ๆ ได้หลายกรณี

(คณิตา เลขะกุล และ คณะ , 2530)

เถียนางงามแสดล้ม ต้นนางแย้มแกมดองดิ่ง
 สุปรรณิกาการะทิง ดอกราชพฤกษ์ชึกไทรไทรฯ
 นีราศรารทองแดง

1.5.30	ราชพฤกษ์
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cassia fistula</i> , L.
วงศ์	Caesalpinaceae
ชื่อสามัญ	Golden Shower, Indian Laburnum, Pudding Pipe
ชื่ออื่น	กุน ชัยพฤกษ์ ลมแล้ง ปูโย เปอไซ กุเพยะ
ลักษณะทั่วไป	ราชพฤกษ์เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงประมาณ 20-60 ฟุต พบขึ้นทั่วไป ในป่าผลัดใบเกือบทุกภาคของประเทศไทย ลักษณะของต้นอ่อน เปลือกเรียบ สีน้ำตาลออกขาวนวล กิ่งตั้งตรงช่อออก ไปไกล ต้นแก่ผิวเปลือกสีน้ำตาลเข้ม ใบเป็นรูปใบรวม ยาวประมาณ 20 นิ้ว สีเขียวเป็นมันวาว ประกอบด้วย ใบย่อย 3-6 คู่ ใบย่อยมีขนาดเล็ก ป้อม รูปไข่ ยาวประมาณ 10 เซนติเมตร ดอกออกเป็นช่อหรือเป็นพวงยาว ห้อยระย้าลงดิน ดอกยาวประมาณ 20-45 เซนติเมตร ดอกสีเหลือง มี 5 กลีบ รูปไข่กลับ ดอกมีขนาดเล็ก ยาวประมาณ 1.5 เซนติเมตร กลีบรองดอกสั้นกว่ากลีบดอก 2-3 เท่า เกสรตัวผู้มีหลายขนาด จำนวน 10 อัน ออกดอกราวเดือนกุมภาพันธ์ ถึงพฤษภาคม ขณะออกดอก จะทิ้งใบเกือบหมด ผลฝักมีลักษณะกลมยาวสีดำ ใช้ทำยาได้ ภายในมีเมล็ดแบน ๆ สีน้ำตาล รอบ ๆ เมล็ดมีเนื้อสีน้ำตาลแกมดำ เปียก
การขยายพันธุ์	การขยายพันธุ์ ใช้วิธีเพาะเมล็ด
การใช้ประโยชน์	มีคุณค่าทางสมุนไพร ใบเป็นยารักษาฝี โรคผิวหนังผื่นคัน ดอกเป็นยาแก้ ไข้ ฝักเป็นยารักษาอาการแน่นหน้าอก แก้ฟกช้ำ รากใช้ฝนทาแก้กลาก เกื้ออื่น เปลือก ลำต้นใช้รับประทานกับหมากแทนสีเสียดได้ เนื้อไม้ใช้ ประโยชน์ในการก่อสร้าง

(ตรี กกก้าแหง , 2516)

ชงโคตะโกตะขบหว่า
 ต้นตุ้มกากาฝากลง
 ขอบกลต้นมหาหงส์
 มะเคื่อคูกถุณมเมวฯ

นिराक्षरतongแดง

1.5.31	ชงโค
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Bauhinia purpurea, L.</i>
วงศ์	Caesalpiniaceae
ชื่อสามัญ	Purple Orchid Tree, Hong Kong Orchid Tree
ชื่ออื่น	เถี่ยวดอกแดง เถี่ยวหวาน กะเฮอ
ลักษณะทั่วไป	ชงโคเป็น ไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงประมาณ 10-30 ฟุต ขึ้นง่ายในดินทุกชนิด ออกดอกเป็นระยะตลอดปี จัดได้ว่าเป็นไม้ประดับที่ให้ความสวยงามทั้งใบที่แปลกและดอกสีสด แต่เมื่อดอกจะน้อยลง และมีขนาดเล็ก ใบมีลักษณะมนกลมเป็นใบแผ่ และมักพับเข้าหากันคล้ายปีกผีเสื้อ ใบมีขนาดกว้างประมาณ 3 นิ้ว ยาวประมาณ 5 นิ้ว เส้นใบออกจากโคนใบเป็นรัศมี ดอกออกเป็นช่อตามปลายกิ่ง สีชมพูเรื่อ ๆ มีจีดประดับด้วยสีชมพูแกมแดง แก่ มีกลีบ 5 กลีบ เกสรตัวผู้เป็นเส้นยาว มี 5 เส้น เกสรตัวเมียอยู่ตรงกลาง 1 เส้น ดอกบานเต็มที่กว้างประมาณ 3 นิ้ว มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ และบานติดบนต้นนานกว่าเดือน เมื่อดอกโรยจะติดฝัก ฝักมีลักษณะคล้ายฝักถั่ว ยาวประมาณ 4 นิ้ว
การขยายพันธุ์	ใช้วิธีเพาะเมล็ด หรือกิ่งตอน
การใช้ประโยชน์	ในทางสมุนไพร ใช้ดอกผสมเป็นยาแก้ไข้ ดับพิษไข้
(สุรานันท์ ยุคตะนันท์ , 2538)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไทรทรงติมิใบเหมือนไทรย่อย
 รากกิ่งห้อยย้อยคู่กลมขำ
 นกกะลิงจับกิ่งนั่งประจำ
 กลางพราสาทเสียดึงพุ่มเดียวกัน

นิราศพระบาท

1.5.32	ไทร
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Erythroxylum cuneatum</i> (Miq.) Kurz
วงศ์	ERYTHROYLACEAE
ชื่อสามัญ	-
ชื่ออื่น	แก่นแดง เข็ดมุล เจนมุล ตำนฮ้วนเป็ด พิกุลทอง
ลักษณะทั่วไป	ไทรเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูง 8-40 เมตร คล้ายต้นไทร มีรากออก จากลำต้น เช่นเดียวกับต้นไทร แผ่กิ่งก้านสาขาเป็นพุ่มโปร่ง ตลอดลำต้น และกิ่งมีเส้นขนชนิดสั้น ๆ โคยรอบ ใบเดี่ยวเรียงสลับรูปไข่กลับ รูปวงรีหรือรูปขอบขนานกว้าง 2-3 ซม. ยาว 5-11 ซม. มีหูใบ ดอกช่อ ออกเป็นกระจุกที่ซอกใบ กลีบดอกสีขาว เขียวอ่อนหรือเขียว แกรมเหลือง ผลสด รูปไข่แกมขอบขนาน เมื่อสุกสีแดงสด โดยเมล็ด
การขยายพันธุ์	โดยเมล็ด
การใช้ประโยชน์	ในตำรายาไทยใช้ เปลือกต้น แก้เส้นเอ็นพิการ แก้ปวดเมื่อย และแก้เหน็บ ชา ชาตามปลายมือ ปลายเท้า ยาพื้นบ้านใช้ เปลือกต้น เข้ายาบำรุงร่างกาย ราก 1-2 กำมือ ต้มดื่มต่างน้ำ แก้ไตพิการ (โรคเกี่ยวกับระบบทางเดิน ปัสสาวะ มีปัสสาวะขุ่นข้น เหลืองหรือแดง มักมีอาการแน่นท้อง กิน อาหารไม่ได้) และปลูกเป็นไม้ประดับ เพื่อให้เกิดร่มเงา

(คณิตา เลขะกุล และ คณะ , 2530)

ไม้แก้วกลิ่นแก้วกราย

หอมบ่วายวังเวงใจ

ทุกซ์ลิ้มปลื้มอาลัย

ว่ากลิ่นแก้วแล้วเรียกหา

(วรรณคดี กาพย์ห่อโคลง "นिरาศพระบาท")

ผู้ประพันธ์ พระนิพนธ์ในเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์ (เจ้าฟ้ากุ้ง)

1.5.33

แก้ว

ชื่อวิทยาศาสตร์

Murraya paniculata, Jack

วงศ์

Rutaceae

ชื่อสามัญ

China Box Tree

ชื่ออื่น

ตะไหลแก้ว จ้าพริก

ลักษณะทั่วไป

แก้วเป็นไม้พุ่มขึ้นต้น สูงประมาณ 20 ฟุต ออกดอกตลอดปีเป็นระยะ ๆ พบได้ตามป่าชายหาด หรือป่าเบญจพรรณทั่วไปทุกแห่งของประเทศไทย แก้วชอบดินปนทราย ไม่ชอบดินเหนียว ชอบขึ้นกลางแจ้ง ถ้าตัดแต่งให้ ได้รูปทรงจะเป็นพุ่มงามมาก เนื้อไม้มีสีขาวนวล มีเส้นยาวคดโค้งไปตามเนื้อไม้ เป็นลวดลาย ดูสวยงาม จึงนิยมใช้ทำเป็นไม้เท้าถือเล่น ไม้เป็นรวม ช่อใบยาวประมาณ 5-6 นิ้ว เรียงสลับกัน ใบเล็กยาว ประมาณ 1 นิ้ว หนาแข็งเป็นมัน ปลายใบแหลม ถ้าขี้ดมจะมีกลิ่นคล้าย ผิวส้ม เป็นน้ำมัน

ดอกออกเป็นช่อตามปลายกิ่ง ช่อหนึ่งมีดอกประมาณ 10-15 ดอก ดอกมี สีขาว 5 กลีบ ปลายกลีบมนหรือเรียวแหลม เมื่อดอกบานจะมีขนาดกว้าง ประมาณ 1 นิ้ว ขณะบานกลีบดอกจะมีวนออกกว้าง กลิ่นหอมแรงในตอนเช้าบานได้ 2-3 วันก็จะโรยหมดหลังจากดอกโรยจะติดผลสีเขียวสดมีขนาดประมาณครึ่งนิ้ว

การขยายพันธุ์

ใช้วิธีเพาะเมล็ด หรือกิ่งตอน

การใช้ประโยชน์

ในทางสมุนไพร ใบแก้วใช้เป็นยาขับระดูสตรีที่เรียกว่ายาประสะใบแก้ว เป็นยาแก้จุกเสียดแน่นเพื่อ ใช้ขับลม

(สุรานันท์ ยุคตะนันท์, 2538)

พืชมงคลดวงน้องกลิ่น เปรมใจ
 เจ้าช่างกรองมาลัย เลิศแล้ว
 จำปาเสียบแซมใน มวยมุ่น
 หอมพีชมน้องแก้ว ถือหยื่อทูลถวายฯ
 วรรณคดี : นิราศธารโศก
 ผู้ประพันธ์ : เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์ (เจ้าฟ้ากุ้ง)

1.5.34	พืชมงคล
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Jasminum ariculatum, Vahl.</i>
วงศ์	Oleaceae
ชื่อสามัญ	Jasmine Vine
ชื่ออื่น	-
ลักษณะทั่วไป	พืชมงคลเป็นไม้กึ่งต้นกึ่งเลื้อย อาจเลื้อยไปได้ยาวประมาณ 2 เมตร กิ่งเปราะออกดอกตลอดปี ดอกมีกลิ่นหอมแรงมาก และส่งกลิ่นหอมอบอวลไปได้ไกลๆ ใบมน มีขนาดใบยาวประมาณ 6-7 ซม. ออกใบเป็นคู่ๆ ไปตามกิ่ง ดอกเป็นสีขาวบริสุทธิ์ มีกลีบดอก 6-7 กลีบ โคนกลีบเป็นหลอด ดอกออกเป็นช่อตามปลายกิ่ง และตามข้อต้น อย่างหนาแน่นมาก เมื่อดอกโรยแล้วจะติดผล
การขยายพันธุ์	ใช้วิธีเพาะเมล็ด ตอน หรือตัดกิ่งปักชำ
(สุรานีรี ยุคตะนันท์, 2538)	

พุดจิบ กลีบแก้ม

พิกุลแกมแซมสุกรม

หอมชวยรวตามลม

เหมือนกลิ่นน้องต้องคิดใจ

(บทเห่เรือ พระนิพนธ์ในเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์ (เจ้าฟ้ากุ้ง))

1.5.35	พุดจิบ
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Ervatramia divarticata</i>
วงศ์	APOCYNACEAE. (The Dogbane Family)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อสามัญ	Crape Jasmine
ชื่ออื่น	-
ลักษณะทั่วไป	ต้นพุดจิบมีทรงต้นคล้ายกับพุดซ้อนของไทย เป็นพรรณไม้พุ่มเตี้ย ทรงพุ่มหนาแน่นและทึบ สูงประมาณ 4-8 ฟุต มีใบที่ดกและหนาที่มาก มีสีเขียวเข้ม ลักษณะของใบเป็นรูปมนรี ปลายใบแหลมและมีติ่งยาวออกมาซึ่งยาวประมาณ 1 ซม. เมื่อเค็ดใบดูจะมีสีเขียวขาว ๆ ใหลซึมออกมา ดอกออกตามง่ามกิ่งใกล้ ๆ ก้านยอด ซึ่งออกเป็นช่อ ๆ หนึ่งมีดอกประมาณ 10-15 ดอก และบานทีละดอกเท่านั้น ดอกที่ตูมมีสีเขียว แต่บานจะเป็นสีขาว กลีบดอกซ้อนกันอยู่ 3 ชั้น ๆ ละ 5 กลีบ กลีบชั้นกลางใหญ่กว่าชั้นล่าง และชั้นบนสุดจะเล็กลงเช่นกัน กลีบบิดเป็นเกลียว ก้านดอกป่องตรงกลางยาวประมาณ 3 ซม. และดอกบานเต็มที่ประมาณ 1-1.5 นิ้ว ดอกดก และมีกลิ่นหอมอ่อน ๆ
การขยายพันธุ์	เป็นไม้กลางแจ้ง ที่ปลูกง่ายขึ้นได้ทั้งที่แสงแดดจัด และที่ร่มรำไร ปลูกในดินที่ร่วนซุย และจะต้องการน้ำปานกลาง ขยายพันธุ์ด้วยการตอน การเพาะเมล็ด และควรจะเติมปุ๋ยบ้าง
การใช้ประโยชน์ (สุรานันท์ ยุคตะนันท์, 2538)	ใช้ปลูกเป็นไม้ประดับดอก หรือเป็นแนวกันรั้วบ้าน

เห็นดวงรักริมคลองทั้งสองฟาก

ยิ่งรักมากมัวจิตพิศวง

พี่รักกอดรักจูบรักรูปทรง

รักจนหลงเหลือรักหนักอุรา

วรรณคดี : นิราศพระแท่นดงรัง

ผู้ประพันธ์ : นายมี หมื่นพรหมสมพัตสร

1.5.36

รัก

ชื่อวิทยาศาสตร์

Calotropis gigantea, R.Br.

วงศ์

Asclepiadaceae

ชื่อสามัญ

Giant Milk Weed

ชื่ออื่น

ปอเดือน ป่านเดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ลักษณะทั่วไป** รักเป็นไม้พุ่มขนาดกลาง สูงประมาณ 10 ฟุต พบขึ้นอยู่ตามชายป่าหรือที่
รกร้างว่างเปล่า มีปลุกมากตามวัด ตามสวน
รักเป็นไม้ที่ปลูกง่าย ขึ้นง่าย ชอบกลางแจ้ง ขึ้นได้ดีในดินร่วนซุยหรือดิน
ปนทราย ลำต้นขาวสะอาดทุกส่วน ทั้งลำต้น กิ่งก้าน และใบมียางมาก
ยางนี้เป็นพิษเกิดอันตรายต่อผิวหนัง
ใบมีลักษณะใหญ่ หนาแข็ง คล้ายใบหูกวาง มีขนละเอียดเป็นเกลือบสี
ขาวนวล
ดอกออกเป็นช่อใหญ่ สีขาวอมม่วงอ่อน นิยมใช้ร้อยทำอุบะ หรือดอกไม้
หุ้มไคร
ผลมีลักษณะกลม โตขาว เมื่อแก่จะแตก และปลิวคล้ายนุ่น
- การขยายพันธุ์** ใช้วิธีเพาะเมล็ด หรือปักชำ
- การใช้ประโยชน์** ด้านสมุนไพร ใบแก้ริดสีดวงทวาร และจุดทะราด ยางใช้แก้โรคริดสีดวง
ในลำไส้ ดอกใช้ทากษาทากกลากเกลื้อน ผลใช้ผสมทาแก้ริ้วแค รากใช้เป็น
ยาแก้มูกเลือด
- (อำนาจ ปิ่นวัฒน์ , 2522)

กล้วยไม้ชายผ้าสีดาห้อย

ชื่อนางช้อยชวนอารมณ์เมื่อลมหวน

เขี้ยวกระแตกลิ้นคลบอบอวล

ดั่งเชิญชวนให้สบายคลายกมล

วรรณคดี : เงาะป่า

ผู้ประพันธ์ : พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

- 1.5.37** ชายผ้าสีดา
- ชื่อวิทยาศาสตร์** *Platycerium coronarium*, Desv.
- วงศ์** Polypodiaceae
- ชื่อสามัญ** Stag's Horn Fern
- ชื่ออื่น** เขากวาง
- ลักษณะทั่วไป** ชายผ้าสีดา เป็นไม้ประเภทเฟิร์น พบในป่าดิบทางภาคใต้และภาคตะวันออก
ออกของประเทศไทย มักแขวนอยู่กับคาคบไม้ในป่าสูง มีรูปร่างลักษณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทั่วไป

ผิดแปลกแตกต่างไปจากเพื่อนอื่น ๆ เหมาะในการใช้เป็นไม้ประดับติดตามกำแพงบ้าน รั้วบ้านตลอดจนใช้ห้อยติดตามลำต้นหรือคาบไม้ ชายผ้าสีดาต้องการความชื้นในอากาศน้อยกว่าเพื่อนอื่น แต่ควรปลูกอยู่ภายใต้ร่มเงาไม้ใหญ่ การรดน้ำรดเพียงหนึ่งครั้งต่อสัปดาห์ก็พอเพียง ในช่วงฤดูฝน ให้น้ำเฉพาะช่วงที่ขาดฝนนาน ๆ

ชายผ้าสีดามี 2 แบบ แบบแรกตั้งขึ้นด้านบนคล้ายโล่ ขอบใบเว้าเป็นหยัก ๆ ทำหน้าที่เก็บสะสมใบไม้ผู้ที่ร่วงหล่นลงมาเพื่อไว้ใช้เป็นอาหาร อีกแบบหนึ่ง ใบจะห้อยย้อยสยายลงมา ลักษณะรูปคล้ายเขากวางใบมันสีเขียวสด ยาวประมาณ 15 ฟุต สปอร์จะเกิดบนส่วนครึ่งวงกลมที่ออกมาจากโคน

การขยายพันธุ์

(ตรี กกก้าแหง, 2516)

ใช้วิธีเพาะสปอร์

มะลิวันพันกอพฤษภาค

เหมือนผ้าลาดขาวละออหน่องเอ๋ย

รสสุคนธ์ขึ้นเป็นดงอย่าหลงเลย

กำลังเผยกลีบเกสรสลอนชู

วรรณคดี : เสาป่า ตอนนางดำหับเข้าป่าและชมดอกไม้

ผู้ประพันธ์ : พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

1.5.38

ชื่อวิทยาศาสตร์

รสสุคนธ์

Tetracera loureiri, Pierre.

วงศ์

Dilleniaceae

ชื่อสามัญ

Rose-Su-Kon

ชื่ออื่น

มะตาดเครือ ถิ่นแรด

ลักษณะทั่วไป

รสสุคนธ์ เป็นพันธุ์ไม้เถื้อย ขึ้นกระจายอยู่ทั่วไปตามป่าเบญจพรรณ ป่าดงดิบและป่าแดง ทั่วทุกภาคของประเทศไทย เป็นไม้ที่ขึ้นง่าย โตเร็ว ออกดอกตลอดปี ขึ้นได้ทั้งกลางแจ้ง และในที่ร่ม

เถามีขนาดใหญ่ เหนียว ลักษณะกลมเกลี้ยง สีน้ำตาล แตกกิ่งก้านสาขามาก ทำให้พุ่มใบหนาที่บสามารถเถื้อยปกคลุมดินไปได้ไกล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทั่วไป	หรือเลื้อยพันต้นไม้ได้สูงถึงประมาณ 5-10 เมตร ใบมีลักษณะปลายมน เหมือนลิ้นของสัตว์ แข็งมาก จับดูระคายมือมีขนาดยาว ประมาณ 4 นิ้ว ดอกมีขนาดเล็ก กลม สีขาว เกสรตัวผู้เป็นฝอยละเอียดครอบดอก ออกดอกเป็นช่อตามปลายกิ่ง หรือตามโคนก้านใบ
การขยายพันธุ์	นิยมใช้วิธีเพาะเมล็ด ตอน หรือสกัดรากไปปลูก
การใช้ประโยชน์	เป็นพืชสมุนไพร โดยใช้ส่วนของดอก ผสมเป็นยาหอมแก้ลม และบำรุงหัวใจ

(อำนาจ ปิ่นวัฒน์ , 2522)

	<p>สมเด็จพระพรายชายขึ้นในคืนนี้ กลิ่นราตรีหอมระรื่นชื่นใจแสน ดอกไม้อื่นคืนไปในดินแดน จะเหมือนแม่นราตรีไม่มีเลย วรรณคดี : ถ้าหับ</p> <p>ผู้ประพันธ์ : พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว</p>
1.5.39	ราตรี
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cestrum nocturnum</i> , L.
วงศ์	Solanaceae
ชื่อสามัญ	Lady of The Night, Night Blooming Jasmine, Queen of The Night
ชื่ออื่น	-
ลักษณะทั่วไป	ราตรีเป็นไม้พุ่มขนาดกลาง สูงประมาณ 12 ฟุต ขึ้นได้ในดินเกือบทุกชนิดที่มีการระบายน้ำดี มักแตกกิ่งก้านเป็นพุ่มใบหนา ใบเป็นรูปไข่ยาวประมาณ 6 นิ้ว ปลายและโคนใบแหลม ออกเรียงสลับกันตามข้อ ดอกออกตามยอด และโคนก้านใบเป็นช่อใหญ่ สีขาวอมเขียว ดอกเป็นดอกเล็ก ๆ รูปทรงกระบอก ปากผายบานเป็น 5 แฉก ดอกยาวประมาณ 1 นิ้ว และเริ่มบานประมาณ 2 พุ่มไปจนรุ่งเช้า จึงมีชื่อเรียกกันอีกชื่อหนึ่งว่า "Eight O'clock Jasmine" เชื่อกันว่ากลิ่นดอกราตรีเป็นพืชหอมฉุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทั่วไป ทำให้มีเนมา จึงนิยมปลูกให้ห่างตัวบ้าน เพื่อจะได้ดมกลิ่นในยามราตรี
เพียงกลิ่นจาง ๆ

การขยายพันธุ์ ใช้วิธีตัดกิ่งปักชำ

(ตรี กกกำแหง ,2516)

พระชมการะเกดแก้ว หอมหา ยากนา
หอมหื่นกลเกศา รวดเร้า
พระชมมูลิตา ลานสวาท
ชมดอกไม้เกี่ยวเกล้า เพื่อนให้ แพงทอง
วรรณคดี : ถิลิตพระลอ

1.5.40

ชื่อวิทยาศาสตร์

เกี่ยวเกล้า

Acalypha hispida, Burn.

วงศ์

Euphorbiaceae

ชื่อสามัญ

Chenille Plant, Red Hot Cat's Tail, Monkey Tail, Pussy Tail

ชื่ออื่น

หางกระรอกแดง หางแมว ไหมพรม หูปลาช่อน

ลักษณะทั่วไป

เกี่ยวเกล้า เป็นไม้พุ่มขนาดกลาง สูงประมาณ 10-12 ฟุต ปลูกได้ทั้งในร่ม
และที่แจ้ง ชอบดินที่มีความชื้นสูง มีอินทรีย์วัตถุมาก จะเจริญงอกงามดี
ในที่ร่มรำไร

ใบคล้ายรูปมน ปลายใบแหลม ขอบใบเป็นจักถี่ ๆ ใบมีก้านยาว แผ่นใบ
ยาวประมาณ 8 นิ้ว

ดอกออกตามข้อ โคนก้านใบ ห้อยเป็นช่อยาว ประมาณ 1-2 ฟุต ช่อหนึ่ง
ๆ จะประกอบด้วยดอกเล็ก ๆ สีแดงสดจำนวนมากเบียดกันแน่น แต่ละ
ดอกมีเกสรตัวผู้ฟูเป็นขนอ่อน มองดูคล้ายหางกระรอก สວນงามมาก

การขยายพันธุ์

ใช้วิธีตอนหรือตัดกิ่งปักชำ

(ตรี กกกำแหง ,2516)

ดอกเอี้ยดอกจําปีแขก
ใครคนแรกนำมาหาทราบไม่
ใบเขียวคร่ำคร้ำอยู่คู่วิไล
เจ้าออกดอกนวลกระไร ทั้งตาปี
วรรณคดี : บทดอกสร้อย
ผู้ประพันธ์ : เรื่องอุไร กุศลาสัย

1.5.41	จําปีแขก
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Michelia figo</i> , Spreng.
วงศ์	Magnoliaceae
ชื่อสามัญ	Champac, Dwarf Champaka
ชื่ออื่น	-
ลักษณะทั่วไป	จําปีแขกเป็นไม้พุ่มเล็ก ต้นเดี่ยว สูงประมาณ 5 ฟุต ชอบขึ้นในที่ดินร่วน ซุย ชอบที่ร่มรำไร ไม่ชอบกลางแจ้ง หรือแสงแดดจัด เป็นไม้ที่เจริญเติบโต โตช้ามาก ทรงพุ่มงาม ใบหนาทึบ ใบมีสีเขียวเข้ม ปลายแหลม ขนาดยาวประมาณ 4 ซม. ใบมีลักษณะ ค่อนข้างหนาแข็ง ดอกออกตามซอกใบ มีกลีบใหญ่แข็งรูปป้อม กลีบนอกมีขนสีน้ำตาลปก คลุมมองคล้ายกำมะหยี่ กลีบในมีสีขาวนวล กลิ่นหอมแรง มีขนาดยาว ประมาณ 2-3 ซม.
การขยายพันธุ์	ใช้วิธีตอนกิ่ง
(ชวลิต ดาบแก้ว, 2525)	

1.6 สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

กองสวนสาธารณะ (2543 : 2) ได้กล่าวถึงสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 13 แห่ง กระจายอยู่ตามเขตต่าง ๆ มีกองสวนสาธารณะ กรมสวัสดิการสังคมเป็นผู้รับผิดชอบ และดูแล ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาพันธุ์ไม้ในวรรณคดีในสวนสาธารณะบางแห่งของ กรุงเทพมหานคร

คณิศร เลขะกุลและคณะ (2530 :10) กล่าวว่า สวนหลวง ร ๙ เป็นสวนสาธารณะที่บุคคลสองคณะ คือ คณะเอกชนฝ่ายท่านผู้หญิงมณีนรีตน บุญนาค กับฝ่ายคณะบริหารกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีความรับผิดชอบการสร้าง โดยสวนหลวง ร ๙ มีหลักการ 5 ข้อดังนี้

1. เถลิงพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร ๙
2. ส่งเสริมวิชาการ
3. รวบรวมพันธุ์ไม้ท้องถิ่น
4. อนุรักษ์สัตว์ เช่น นกน้ำ
5. พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน

โดยมีเนื้อที่ทั้งหมด 580 ไร่ แบ่งพื้นที่ออกเป็น 6 บริเวณ ดังนี้

1. บริเวณเถลิงพระเกียรติ ประกอบด้วย
 - หอรัชมงคล
 - สระน้ำพู่ 3 สระ
2. บริเวณสวนพฤกษศาสตร์สมบูรณ์แบบ แบ่งแบบตามหลักอนุกรมวิธานและนิเวศวิทยา เป็นแห่งแรกในประเทศไทย
3. ตระพังแก้วเก็บน้ำ มีสวนไม้ดอกไม้ประดับ เป็นที่พักน้ำท่าวม ก่อนระบายออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยา
4. สวนรมณีย์ เป็นสวนที่มีลักษณะเลียนแบบธรรมชาติของท้องถิ่นกับแต่สภาพของประเทศ
5. สวนน้ำ เป็นสวนไม้้ำแหล่งอภิทานแก่ชีวิต อาทิ ปลา และนกน้ำ
6. สนามราษฎร์ เป็นลานเอนกประสงค์ในสนามกีฬา และประกอบกิจกรรมตามเทศกาล เนื่องจากสนามหลวง ร ๙ มีลักษณะเข้าอยู่ในหลักเกณฑ์ 4 ประการของลักษณะสวนสาธารณะแบบฉบับนี้ใช้ประโยชน์ทางการศึกษา การค้นคว้า วิจัย การอนุรักษ์ และการแสดงให้ชม การวางแผนผัง... วางแผนผังแบบนานาชาติ โดยมี 7 ชาติ ได้แก่ สวนจีน, ญี่ปุ่น สเปน, อังกฤษ, ฝรั่งเศส, อิตาลี และอเมริกา

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสไลด์ประกอบเสียง

ความหมายของสไลด์

ตามพจนานุกรมทางการศึกษา (วิชา ศรีชมภู , 2533 : 16) ได้ให้ความหมายของสไลด์ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“สไลด์ เป็นวัสดุโปร่งแสงที่มีภาพเหมือนจริง ผนึกอยู่ระหว่างชั้นของกรอบภาพ ซึ่งใช้สำหรับภายในเครื่องฉาย หรือดูจากแสงที่ส่องผ่านและรวมไปถึงฟิล์มโพซิทีฟ (positive) ที่ผนึกอยู่ในระหว่างกระจกสไลด์เป็นวัสดุการศึกษาอย่างหนึ่งที่ต้องใช้เครื่องมือประเภทเครื่องฉายสไลด์ที่เรียกว่า เครื่องมือประเภทฮาร์ดแวร์ (hard ware)”

ประทีน คล้ายนาค (2527 : 92) กล่าวว่า “สไลด์ เป็นภาพนิ่งโปร่งใส แต่ละภาพแยกเป็นอิสระจากกัน การถ่ายทำใช้กระบวนการถ่ายภาพด้วยกล้องถ่ายรูป หรือทำด้วยมือจะเป็นภาพสีหรือขาว-ดำ ก็ได้

ฉลองชัย สุรวัฒนบุรณ (2528 : 272) กล่าวว่า “สไลด์ เป็นสื่อประเภทภาพนิ่งชนิดหนึ่งซึ่งเป็นภาพโปร่งใส บันทึกรูปภาพบนฟิล์มโพซิทีฟ (positive film) หรือกระจกอาจจะเป็นภาพสีหรือขาว-ดำก็ได้ เข้ากรอบด้วยโลหะ กระจก หรือพลาสติกก็ได้”

ถัดดา สุขปรีดี (2523 : 107) กล่าวว่า “สไลด์ คือ ภาพนิ่งชนิดโปร่งแสง ที่นำมาฉายเครื่องฉายให้ภาพปรากฏบนจอ มีขนาดใหญ่ ให้ผู้ดูจำนวนมากได้เห็นพร้อม ๆ กัน”

สุนันท์ ปัทมาคม (2530 : 2) ได้ให้ความหมายของสไลด์ว่าหมายถึงสื่อประสม (multi-media) ประเภทหนึ่งที่สามารถมองเห็น ภาพและได้ยินเสียงพร้อมกัน ภาพที่มองเห็นและเสียงที่ได้ยินนั้นต่างก็ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้เข้าใจเนื้อหาและเรื่องราวในตอนนั้น ๆ ชัดเจนยิ่งขึ้น

วารินทร์ รัชมีพรหม (2531 : 86) ยังกล่าวถึงสไลด์ ไม่ว่าจะเป็สไลด์ชุดสไลด์โปรแกรม สไลด์เทป หรือสไลด์ประกอบเสียง ว่ามีความหมายคล้ายกัน คือ” หมายถึงสไลด์ชุดเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่งโดยอาจเป็นเรื่องสั้นหรือเรื่องยาว ก็ได้ชุดหนึ่ง อาจมีได้ 10 ภาพ หรืออาจถึง 100 ภาพ โดยลักษณะของสไลด์เป็นภาพนิ่งโปร่งแสงที่มีกรอบเป็นตัวจำกัดขนาดที่มีขนาด 2 นิ้ว x 2 นิ้ว ที่ถ่ายด้วยฟิล์มสไลด์ ทั้งภาพขาวดำและภาพสีธรรมชาติ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า สไลด์ (slide) หมายถึง แผ่นวัสดุโปร่งใสที่แสงสามารถผ่านทะลุได้ โดยมีภาพเหมือนจริงบันทึกอยู่บนวัสดุโปร่งใสนั้น ๆ อาจเป็นภาพวาดหรือภาพถ่ายจะเป็นสีธรรมชาติ หรือสีขาว-ดำ ก็ได้ เพื่อใช้ฉายกับเครื่องฉายให้ภาพปรากฏอยู่บนจอรับภาพ ซึ่งภาพที่ออกมาจะเป็นภาพนิ่ง ขนาดใหญ่ เป็นเรื่องราวตามต้องการ หากมีการบันทึกเสียงบรรยายประกอบด้วย จะเรียกว่าสไลด์ประกอบเสียง

คุณค่าของสไลด์ประกอบเสียง

ประทีน คล้ายนาค (2527 : 94) กล่าวถึงคุณค่าของสไลด์ ดังนี้

1. ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เจตคติและค่านิยมต่าง ๆ ได้
2. นำไปใช้ร่วมกับสิ่งอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น โทรทัศน์ ชุดการสอน เป็นต้น
3. สามารถตัดต่อ และต่อเติมเนื้อหาบางตอนได้ใหม่ในบางกรณี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สไลด์มีขนาดเล็ก ทำให้เก็บรักษาและนำไปใช้ตามสถานที่ต่าง ๆ ได้สะดวก
5. การทำสไลด์เป็นการลงทุนที่คุ้มค่า เมื่อเทียบกับความสะดวกและประโยชน์ที่จะได้รับ

วารินทร์ รัชมีพรหม (2531 : 87) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสไลด์ ประกอบเลียงดังนี้

1. เปลี่ยนบรรยากาศในห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น สนใจมากขึ้น
 2. ทำให้ผู้เรียนได้เห็นทั้งภาพและเสียงที่สัมพันธ์กัน เป็นเรื่องราวต่อเนื่องก่อให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น
 3. ทำให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนหลายอย่าง เช่น แบบเรียนคำบรรยาย คู่มือ แบบฝึกหัด ภาพและเสียงประกอบ ช่วยให้เกิดความจำได้ดียิ่งขึ้น และยาวนานกว่าการใช้สื่อเพียงอย่างเดียว
 4. สไลด์ประกอบเสียงสามารถนำมาเป็นสื่อที่ใช้เรียนเพียงคนเดียว เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือเป็นกลุ่มใหญ่ก็ได้
 5. สามารถนำมาดูซ้ำได้อีกเมื่อต้องการ เพื่อทบทวน เตือนความจำ หรือเพื่อการประเมินผล
 6. ทำให้ตรงความสนใจของผู้เรียนได้เป็นเวลานานกว่าสื่อประเภทอื่น และยังก่อให้เกิดความรู้สึกว่าผู้เรียนได้มีประสบการณ์ร่วมกัน
 7. สไลด์ประกอบเสียงที่ผลิตขึ้น โดยมีหลักการที่ดี วางแผนเป็นอย่างดี ผลิตเป็นอย่างดี โดยมีทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีทางจิตวิทยาอยู่เบื้องหลัง จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่ดีมาก
 8. สไลด์ประกอบเสียงนั้น สามารถทำสำเนา (duplicate) แจกจ่ายไปตามสถานศึกษาต่าง ๆ ได้จึงทำให้ผู้เรียนอยู่ในที่ต่าง ๆ หรืออยู่ไกลกัน อาจได้เรียนรู้ในเรื่องนั้นอย่างเท่าเทียมกัน
- สไลด์เป็นสื่อการสอนประเภทหนึ่งที่มีคุณค่าต่อการเรียนการสอนอย่างมาก ดังนั้นจึงมีนักการศึกษาหลายท่าน ได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้กล่าวถึงคุณค่าของสไลด์ไว้หลายประการ ดังนี้

สมพงษ์ สิริเจริญ (2506 : 178-181) ได้สรุปคุณค่าของสไลด์ไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นรากฐานให้เกิดความเข้าใจสัญลักษณ์ต่างๆ
2. เพื่อสอนทักษะ
3. เพื่อให้เรียนรู้
4. เพื่อให้เห็นหรือลดขนาดอุปกรณ์อื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้สึกชื่นชมในสุนทรียภาพ
6. เพื่อให้ผู้เรียนสนใจในเรื่องที่จะเรียนต่อไป
7. เพื่อทบทวนเรื่องที่จะเรียน
8. เพื่อรวมจุดสนใจของนักเรียน
9. เพื่อเสริมการเรียนรู้ที่ได้ประสบการณ์อื่น ๆ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
10. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะขั้นมูลฐานต่าง ๆ

จากความเห็นของนักการศึกษา ดังกล่าว พอสรุปได้ว่า สไลด์เป็นสื่อการสอนที่มีคุณประโยชน์อย่างมากมาต่อการเรียนการสอน เป็นสื่อที่ใช้สอนได้กว้างขวางทุกวิชา ช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนสามารถเห็นทั้งภาพและได้ยินเสียงสัมพันธ์กัน ช่วยให้สนับสนุนการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

หน่วยศึกษานิเทศ กรมสามัญศึกษา (2528 : 2) ได้กล่าวถึงลักษณะของสไลด์ประกอบเสียงที่มีคุณค่าต่อการสอนดังนี้

1. เป็นภาพที่มีความชัดเจน แสงสีสวยงาม ส่วนประกอบของภาพน่าสนใจ ชวนดู
2. แต่ละภาพมีจุดเด่น เน้นให้เห็นถึงกิจกรรมสำคัญเพียงความคิดเห็น ดูเข้าใจง่าย
3. สามารถให้ความหมายของข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องชัดเจนตรงตามความเป็นจริง
4. ถ้าเป็นภาพที่มีคำบรรยาย ขนาดตัวอักษรต้องโตพอเหมาะอ่านง่าย ใช้ข้อความกระชับรัด และใช้สีตัดกันอย่างชัดเจน

ข้อดีและข้อจำกัดของสไลด์ประกอบเสียง

ณรงค์ สมพงษ์ (2521 : 195) ได้กล่าวถึง ข้อดี และข้อจำกัดของสไลด์ประกอบเสียง ข้อดีของสไลด์

1. สามารถผลิตด้วยคนเพียงคนเดียว เพียงแต่คนนั้นสามารถถ่ายรูปเป็น ก็สามารผลิตสไลด์ได้
2. สไลด์ให้ภาพที่เป็นสีธรรมชาติ ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด
3. การเรียงลำดับสไลด์สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย เพื่อให้เหมาะสมกับเวลา และความต้องการเฉพาะคราว
4. สไลด์สามารถเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ได้ง่าย โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือเครื่องใช้ราคาแพงในการผลิต
5. ผู้บรรยายสามารถควบคุมเวลาในการบรรยายสไลด์แต่ละแผ่นให้ยาวนานเท่าไรก็ได้ จึงสามารถยืดหยุ่นในการใช้ได้มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. สไลด์มีขนาดเล็กและสะดวกในการเก็บรักษา

7. สไลด์สามารถผลิตได้โดยมีราคาถูก

ข้อจำกัดของสไลด์

1. สไลด์ไม่สามารถแสดงการเคลื่อนไหวได้
2. การฉายสไลด์มักไม่สะดวกสำหรับผู้ฉายที่ต้องยืนบรรยายอยู่หน้าชั้น
3. จำเป็นต้องฉายสไลด์ที่มีดีมาก จึงเห็นภาพได้ดี

การผลิตสไลด์ประกอบเสียง

การผลิตสไลด์ประกอบเสียงให้มีประสิทธิภาพนั้น อำนวย เจริญศรี (2533 : 39) แบ่งขั้นตอนการผลิตเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผนและการเตรียมการด้านวิชาการ (Planning) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมวิเคราะห์ข้อดี และศึกษาเนื้อหาที่จะนำมาผลิตอย่างละเอียดในขั้นตอนการวางแผนและเตรียมการ จะช่วยให้ผู้ผลิตสามารถมองเห็นแนวทางในการเขียนบทต่อไป

2. ขั้นเขียนบท (Script Writing) ขั้นตอนในการเขียนบทต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

2.1 การนำเสนอสไลด์การเสนอเป็นขั้น ๆ ตามลำดับ ยากง่ายไม่ทำให้ผู้ดูสับสน

2.2 เสนอเรื่องราวให้ชวนคิด ติดตามต่อเนื่องกันทั้งภาพและเสียง การเสนอเรื่องจะขึ้นอยู่กับผู้ดูและเค้าโครงเรื่องที่เรากำหนดขึ้น

2.3 แสดงการกระทำให้ผู้ดูเข้าใจเนื้อหาสไลด์ ด้วยภาพและเสียงประกอบ ซึ่งบางช่วงอาจไม่จำเป็นต้องมีคำบรรยายก็ได้ บางครั้งอาจใช้ความเงียบเป็นสื่อ ในการถ่ายทอดความคิดบางอย่าง

2.4 การสื่อความหมายให้เข้าใจเนื้อหาในสไลด์ควรให้ผู้ดูเข้าใจภาพเป็นส่วนใหญ่ ส่วนคำบรรยายจะเป็นการสื่อความหมายเพิ่มเติม ในสิ่งที่ภาพยังขาดหายไปอยู่ สิ่งที่คุณสามารถเข้าใจจากภาพที่เห็นแล้ว ไม่จำเป็นต้องใส่ไว้ในคำบรรยายอีก ยกเว้นในกรณีที่ต้องการย้ำ หรือเน้นข้อความที่สำคัญเท่านั้น

2.5 คำบรรยายสไลด์ การขีดหลักดังนี้

2.5.1 คำสไลด์ 1 ภาพ ไม่ควรใช้เวลาในการบรรยายนานเกินไป ส่วนที่ว่าเวลาที่เหมาะสมการบิบนเท่าไร ขึ้นอยู่กับลักษณะภาพและเนื้อหา แต่มีหลักอยู่ว่ามีความจำเป็นต้องใช้คำบรรยายสไลด์ 1 ภาพ นานเกินกว่า 20-30 วินาที เพื่อแยกคำบรรยายใน 1 ภาพให้ สั้นเข้า

2.5.2 ภาษาที่ใช้ควรหลีกเลี่ยงศัพท์ยาก หรือคำพูดที่กำกวม ควรใช้ศัพท์ที่ง่าย ๆ สั้น ๆ กระชับรัดได้ใจความ และสอดคล้องกับภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.3 พิจารณาว่าผู้ผู้มีพื้นฐานความรู้ระดับใด พอที่จะเข้าใจศัพท์หรือข้อความนั้นหรือไม่ ถ้าจำเป็นต้องใช้คำหรือข้อความเหล่านั้น ควรอธิบายให้เข้าใจเสียก่อน

2.6 ในกรณีที่เกิดเป็นลักษณะสไลด์ประกอบเสียง ควรกำหนดเสียงประกอบและดนตรีประกอบไว้ดังนี้

2.6.1 เสียงที่ประกอบและดนตรี ควรให้สอดคล้องกับภาพที่ปรากฏช่วยให้ภาพมีชีวิตชีวาดีขึ้น

2.6.1 เป็นแนวทางในการบันทึกเสียงขณะถ่ายทำและเสียงที่ทำเป็นภาพหลัง

3. ขั้นการดำเนินการผลิตทางเทคนิค (Technical-Production) หลังจากการเขียนบทเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะทำการผลิตด้านเทคนิคได้โดย ในขั้นแรกควรทำตารางแจกแจงด้านเทคนิคที่ต้องทำเป็นช่วงต่าง ๆ และที่จะต้องจัดเตรียมเพื่อการผลิตในแต่ละขั้นตอน สิ่งที่ต้องกำหนดไว้ในตารางปฏิบัติงานทางเทคนิค คือ

3.1 งานถ่ายภาพและผลิต เป็นงานถ่ายทำภาพสไลด์ตามวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ภาพตรงตามบทที่กำหนดไว้

3.2 งานบันทึกเสียง

3.3 ลงสัญญาณ จิงโครไนซ์บทเทปบันทึกเสียง เพื่อให้เปลี่ยนสไลด์ไปโดยอัตโนมัติ

3.4 นำงานทั้งหมดมารวมกัน

4. ขั้นตอนการทดลองและผลิตเป็นจำนวนมาก ขั้นตอนนี้เมื่อได้ชุดของสไลด์ประกอบเสียงเป็นชุดต้นฉบับ แล้วก็นำไปใช้ได้เลย แต่ผู้ผลิตยังไม่สามารถทราบว่าคุณภาพสไลด์มีประสิทธิภาพดีเพียงใด จนกว่าจะได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายในสภาพจริงๆ ในขั้นตอนการทดสอบ หรือแบบสอบถามวัดผล และการประเมินผล แล้วนำข้อมูลมาแก้ไขปรับปรุงต่อไป ในการทดลองควรทำการกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีคุณสมบัติเหมือนกลุ่มเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำการกำหนดเป็น 3 ครั้ง คือ ทดสอบรายบุคคล โดยทดสอบครั้งละ 1 คน ทดสอบกับกลุ่มย่อย ๆ ใช้กลุ่มตัวอย่าง 5-10 คน และทดสอบกับกลุ่มใหญ่ ใช้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 20-30 คน การทดลองแต่ละครั้งจะต้องนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และนำผลดีไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

เทคนิคการทำสไลด์

รัชชัย สันคติประภา (2525 : 73-86) ได้กล่าวถึง เทคนิคการทำไต่เตลล์ ดังนี้

1. การทำไต่เตลล์เพียงครั้งเดียว

1.1 ใช้สิ่งที่มีอยู่แล้ว เช่น ป้ายชื่อ สถานที่ ป้ายสัญญาณ

1.2 ใช้ตัวอักษรบนพื้นเข้ม ให้ตัวหนังสือติดกับพื้น

1.3 เขียนตัวอักษรลงบนอาชิตทาสี นำไปวางบนภาพที่ถ่ายเป็น Back Ground

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ใช้ตัวหนังสือสามมิติวางเรียงกัน

1.5 พิมพ์ด้วยพิมพ์ดีดวางลงบนกระดาษสีรองด้วยกระดาษคาร์บอนสีดำ

2. ใช้เทคนิคการซ้อนตัวหนังสือบนภาพ โดยการถ่ายภาพทั้งสองครั้งบนฟิล์มด้วยกัน
ทำได้ 2 วิธี คือ

2.1 ถ่ายต้นแบบที่เขียนตัวหนังสือขาวบนพื้นดำแล้วขึ้นชัตเตอร์ โดยไม่ให้ฟิล์มเลื่อน
จึงถ่ายภาพฉากหลังซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

2.2 ถ่ายต้นแบบที่เขียนตัวหนังสือ ที่พิมพ์ขาวด้วยฟิล์ม High Contrast แล้วถ่าย
สำเนา High Contrast ขึ้นชัตเตอร์ โดยไม่ให้ฟิล์มเลื่อน ถ่ายภาพฉากหลังซ้ำอีกครั้ง

สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต (2527 : 45) ได้กล่าวถึงการซ้อนตัวอักษรบนสไลด์ด้วยแสง สิ่งที่ต้องเตรียมในการทำตัวอักษรซ้อนบนภาพมีดังนี้ คือ

1. กล้องถ่ายภาพ 35 มม. ติดตั้งกับเครื่องสำเนาสไลด์
2. แผ่นภาพสไลด์ที่ต้องการถ่าย ถ้าต้องการเพียงพื้นสีก็อาจนำแผ่นสีโปร่งแสง มาติดกับกรอบสไลด์แทนรูปภาพสไลด์ก็ได้
3. แผ่นสไลด์ที่มีตัวอักษรแบบเนกาตีฟ ทำจากฟิล์ม 35 มม. หรือฟิล์มสมิซแผ่นใหม่ ตัดให้มีขนาดเท่าสไลด์ก็ได้
4. แหล่งแสงที่เหมาะสมกับชนิดของฟิล์มที่ใช้ถ่าย มีฉะนั้นต้องใช้ฟิล์มเตอร์แก๊ส

วิธีการ

1. วางแผ่นสไลด์รูปภาพ หรือแผ่นโปร่งแสงที่ต้องการให้พื้นหลังวางบนแท่น วางในเครื่องถ่าย สำเนาสไลด์ให้มีขนาดตามต้องการ
2. ถ่ายภาพสไลด์
3. ถ้ากล้องที่ไม่มีกลไกถ่ายภาพซ้ำให้กดปุ่ม Rewind แล้วขึ้นชัตเตอร์อีกครั้งหนึ่งด้วยความระมัดระวังที่ฟิล์มในกล้องจะไม่เลื่อนไป
4. วางแผ่นสไลด์ที่เป็นตัวอักษรแทนสไลด์แผ่นเดิม ปรับให้ได้ขนาดตามตัวอักษรที่ต้องการ
5. ปลดชัตเตอร์ Rewind แล้วขึ้นชัตเตอร์แล้วกล้องจะกลับทำงานตามปกติ แต่ยังไม่ถ่ายภาพต่อไปไม่ได้ ถ้าถ่ายภาพจะเหลือทับภาพแรก ต้องปิดหน้ากล้องกดชัตเตอร์อีกครั้งหนึ่ง จึงถ่ายภาพต่อไปได้

- หมายเหตุ :** - ตัวเลขบอกจำนวนเฟรมจะขึ้นไปตามจำนวนครั้งการชัตเตอร์
- เพื่อป้องกันการคลาดเคลื่อนของตำแหน่งภาพซ้อน การเช็คถ่าน หมุนฟิล์มกลับให้ถูกต้องอยู่เสมอ

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสไลด์ประกอบเสียงในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

เกรียงศักดิ์ ตรีสัตยพันธ์ (2523 : 37) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การสร้างสไลด์ประกอบเสียงในการสอนวิชาวิทย์ 211 ธรณีวิทยา เรื่อง “เปลือกโลก” สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช จำนวน 70 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า บทเรียนสไลด์ประกอบเสียงเรื่อง “เปลือกโลก” ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 92.548/90.286 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 ที่กำหนด

ยุระ สุวรรณไตรย์ (2524 : 48) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างสไลด์ประกอบเสียงในการสอน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง “ระบบนิเวศน์” สำหรับนักเรียน ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล จังหวัดสกลนคร จำนวน 80 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ทดลอง 40 คน และกลุ่มควบคุม 40 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า บทเรียนสไลด์ประกอบเสียง เรื่อง ระบบนิเวศน์ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 91.559/90.35 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทิวา เอี่ยมสะอาด (2525 : 32) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างสไลด์ประกอบคำบรรยาย เรื่อง สภาวะแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ จำนวน 70 คน ซึ่งจากผลการวิจัยปรากฏว่า บทเรียนสไลด์ประกอบคำบรรยายที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 93.97/81.04 ซึ่งต่างจากเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 ที่กำหนดไว้แต่เมื่อเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทดลองกับนักเรียน 1 คน, 10 คน และกับกลุ่มตัวอย่าง คะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นเป็นลำดับ แสดงว่าบทเรียนสไลด์ประกอบคำบรรยายนี้สามารถใช้สอนผู้เรียนให้มีความรู้เพิ่มขึ้นนอกจากนี้ยังพบว่า บทเรียนนี้ช่วยแก้ไขปัญหारेื่องเวลาได้ เพราะบทเรียนนี้ ถ้าสอนโดยใช้วิธีปกติจะใช้เวลา 7 คาบ แต่สอนโดยใช้บทเรียนสไลด์ประกอบคำบรรยายจะใช้เวลาเพียง 5 คาบเท่านั้น

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

(Study Methodologies)

การสร้างเครื่องมือในการศึกษา (Study Instrument)

1. การสร้างสไลด์ประกอบเสียงเพื่อการศึกษา เรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษารายละเอียดเนื้อหาต่างๆ เกี่ยวกับพรรณไม้ในวรรณคดีไทยในสวนสาธารณะจังหวัดกรุงเทพมหานคร และทำการศึกษา ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ การขยายพันธุ์การปลูก การดูแลรักษาจากตำราเอกสารต่าง ๆ

1.2 ศึกษาการสร้างสไลด์ประกอบคำบรรยาย จากหนังสือ และเอกสารต่าง ๆ ว่ามีขบวนการผลิตอย่างไร

1.3 สร้างสไลด์ประกอบคำบรรยายตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.3.1 ตั้งวัตถุประสงค์

1.3.2 เขียนสคริปต์สไลด์ประกอบคำบรรยายเรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทย

1.3.3 นำสคริปต์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเนื้อหา เพื่อดูว่าเนื้อหาในสคริปต์ มีความเหมาะสมหรือไม่ แล้วปรับปรุงแก้ไข

1.3.4 ดำเนินการถ่ายสไลด์

1.3.5 ดำเนินการบันทึกเสียงประกอบสไลด์

1.3.6 ทำการผสมเสียง

1.3.7 บันทึกสัญญาณเปลี่ยนภาพ

1.3.8 นำสไลด์ประกอบเสียงไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการสร้างสไลด์ประกอบเสียง เพื่อตรวจสอบความชัดเจน รูปแบบ ตลอดจนเสียงที่ใช้ในการบรรยาย แล้ว ปรับปรุงแก้ไข

2. การสร้างแบบทดสอบความรู้เรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบความรู้จากเอกสารและตำราต่าง ๆ

2.2 ศึกษาเนื้อหาเรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทย แล้วตรวจสอบในเบื้องต้น โดยอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ แล้วทำการปรับปรุงแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 เขียนแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยให้ครอบคลุม วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ และตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านการ วัดและประเมินผล

การประเมินคุณภาพเครื่องมือ (Evaluation Instrument)

1. การประเมินสไลด์ประกอบเสียงโดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสไลด์ประกอบเสียงจำนวน 2 ท่าน คือ อาจารย์สุมาภรณ์ ชันศรี และอาจารย์กัญญาณี กุลชัย และผู้เชี่ยวชาญทางด้าน พันธุ์ไม้จำนวน 2 ท่าน คือ อาจารย์วิเชียร คงอยู่ อาจารย์ศรยุทธ ผลโพธิ์ ทำการประเมินคุณภาพ ของ สไลด์ประกอบเสียงทางด้านต่างๆต่อไปนี้

- 1.1 ความเหมาะสมของภาพ
- 1.2 ความเหมาะสมของเนื้อหา
- 1.3 ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย
- 1.4 ความเหมาะสมของเสียงดนตรี
- 1.5 ความเหมาะสมของการนำเสนอภาพและเสียงบรรยาย

2. การประเมินสไลด์ประกอบเสียงโดยให้นักศึกษาภาควิชาเทคนิคเกษตรคณะเทคโนโลยี การเกษตรการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 10 คน ทำ การประเมินสไลด์ประกอบเสียงทางด้านต่างๆ เช่น

- 2.1 เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง
- 2.2 รูปภาพและภาษา
- 2.3 เสียงบรรยาย
- 2.4 เวลาในการนำเสนอ

3. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาภาควิชาเทคนิคเกษตรคณะเทคโนโลยี การเกษตรการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 10 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ทำการทดสอบก่อนชมสไลด์ ด้วยแบบทดสอบก่อนดูสไลด์ประกอบเสียง เพื่อ การศึกษาเรื่อง พรรณไม้ในวรรณคดีไทย เป็นการวัดพื้นฐานความรู้ เพื่อนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หา ความแตกต่างของพื้นฐานความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ดำเนินการทดลอง โดยให้กลุ่มตัวอย่างทดลองดูสไลด์ประกอบเสียงเพื่อการศึกษา เรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทย ใช้เวลา 15 นาที

3.3 หลังจากที่ยกการชมสไลด์ประกอบเสียง จะทำการทดสอบหลังชมทันทีด้วยแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องพรรณไม่วรรณคดีไทย โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 10 นาที

สถิติที่ใช้ในการศึกษา (Statistic of study)

1. สูตรสถิติ

1.1 สูตรหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$X = \frac{n \times 100}{N}$$

X = ระดับความรู้ของผู้ประเมิน

n = คะแนนที่ผู้ประเมินแต่ละคนทำได้

N = จำนวนคะแนนเต็มทั้งหมด

1.2 สูตรการหาค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยระดับคะแนน

X = ผลรวมของคะแนน

N = จำนวนคน

2. การแปลความหมาย

ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งช่วงในการให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีดังนี้

กำหนดให้ 1 =	ใช้ไม่ได้
2 =	ควรปรับปรุงแก้ไข
3 =	พอใช้
4 =	ดี
5 =	ดีมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สูตร ความกว้าง = $\frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 - 1.80	ใช้ไม่ได้
1.81 - 2.61	ควรปรับปรุงแก้ไข
2.62 - 3.42	พอใช้
3.43 - 4.23	ดี
4.24 - 5.00	ดีมาก

โดยการประเมินสไลด์ประกอบเสียง โดยผู้เชี่ยวชาญและนักศึกษา ถ้ามีเกณฑ์ระดับคะแนนอยู่ระหว่าง 2.62 ขึ้นไป แสดงว่าสไลด์ประกอบเสียงมีคุณภาพ สามารถนำมาใช้ได้ต่อไป

งบประมาณที่ใช้ในการศึกษา (expenditure of study)

ในการศึกษาสไลด์ประกอบเสียงเพื่อการศึกษาเรื่อง พรรณไม้ในวรรณคดีไทยได้ใช้งบประมาณในการดำเนินการดังนี้

1. ค่าเดินทาง	200 บาท
2. ค่าฟิล์ม	2,000 บาท
3. ค่าล้างฟิล์ม	700 บาท
4. ค่าจัดทำรูปเล่ม	500 บาท
5. ค่าถ่ายเอกสาร	400 บาท
6. อื่น	400 บาท

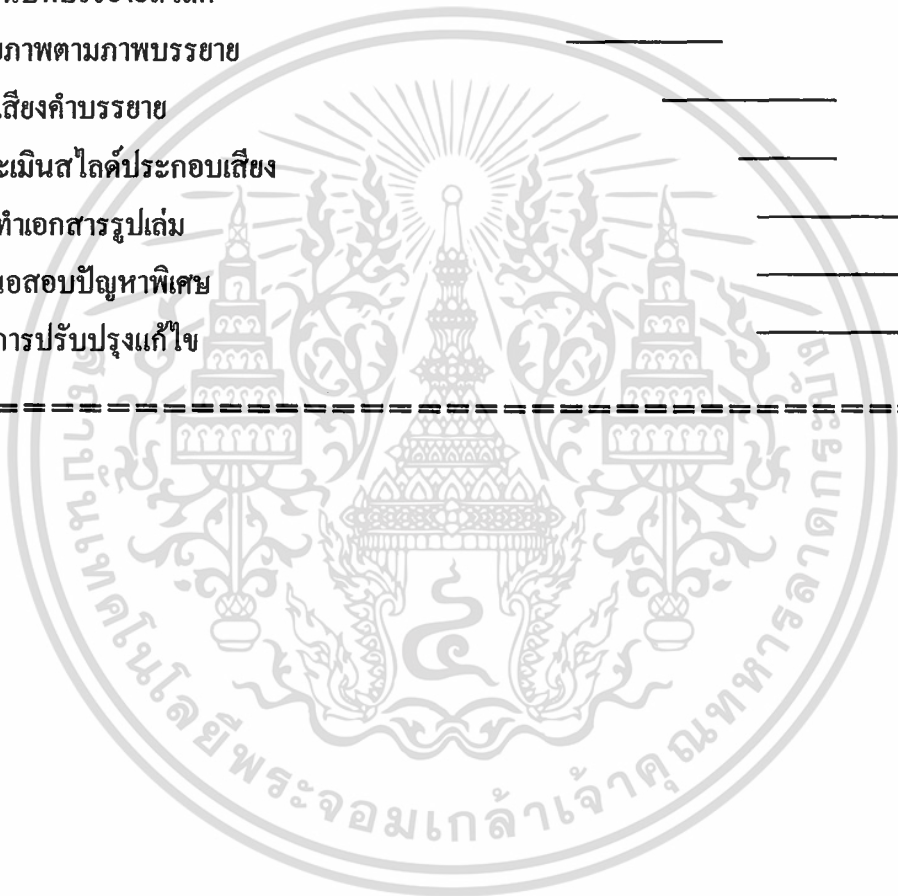
ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา (Duration of the Study)

การศึกษาในครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 6 เดือน เริ่มตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2543 ถึงวันที่ 1 พฤษภาคม 2544

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 การปฏิบัติงานการศึกษา (Schedule of Activities)

กิจกรรม	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
1. เขียนโครงร่างปัญหา	_____						
2. สอบโครงร่างปัญหาพิเศษ		_____					
3. เขียนบทบรรยายสไลด์			_____				
4. ถ่ายภาพตามภาพบรรยาย				_____			
5. อัดเสียงคำบรรยาย					_____		
6. ประเมินสไลด์ประกอบเสียง						_____	
7. จัดทำเอกสารรูปเล่ม							_____
8. เสนอสอบปัญหาพิเศษ							_____
9. ทำการปรับปรุงแก้ไข							_____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการศึกษาและวิจารณ์

(Result of research)

ด้านการผลิตสไลด์

จากการประเมินคุณภาพสไลด์ประกอบเสียงเพื่อการศึกษาเรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทยในสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร จำนวน 79 ภาพ เวลา 15 นาที โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อจำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านพันธุ์ไม้ จำนวน 2 ท่าน ผลการประเมินสไลด์ประกอบเสียงโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ความเหมาะสมของภาพได้คะแนนเฉลี่ย 3.25 จัดอยู่ในระดับ พอใช้ ความเหมาะสมของเนื้อหาได้คะแนนเฉลี่ย 2.88 จัดอยู่ในระดับพอใช้ ความเหมาะสมของเสียงบรรยายได้คะแนนเฉลี่ย 3.06 จัดอยู่ในระดับพอใช้ ความเหมาะสมของเสียงดนตรีได้คะแนนเฉลี่ย 3.00 จัดอยู่ในระดับพอใช้ ความเหมาะสมของการนำเสนอภาพและเสียงบรรยายได้คะแนนเฉลี่ย 3.33 จัดอยู่ในระดับพอใช้ และโดยภาพรวม สไลด์ประกอบเสียง มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3.10 จัดอยู่ในระดับพอใช้ ตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และความหมาย ของการประเมินสไลด์ของผู้เชี่ยวชาญ

หัวข้อการประเมิน (N=4)	ระดับคะแนน					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	5	4	3	2	1		
1. ความเหมาะสมของภาพ							
1.1 ความเหมาะสมของภาพกับเนื้อหา	-	4	9	-	-	3.25	พอใช้
1.2 ความเหมาะสมขององค์รวมภาพ	-	-	12	-	-	3.00	พอใช้
1.3 ความต่อเนื่องของลำดับภาพ	-	4	9	-	-	3.25	พอใช้
1.4 ความคมชัดของภาพ	-	8	6	-	-	3.50	พอใช้
ระดับคะแนนเฉลี่ยรวม						3.25	พอใช้
2. ความเหมาะสมของเนื้อหา							
2.1 ความถูกต้องของเนื้อหา	-	-	9	2	-	2.75	พอใช้
2.2 ความต่อเนื่องของลำดับเนื้อหา	-	-	12	-	-	3.00	พอใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน (N=4)	ระดับคะแนน					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	5	4	3	2	1		
2.3 ความเหมาะสมของเนื้อหากับเวลา	-	-	12	-	-	3.00	พอใช้
2.4 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	-	-	9	2	-	2.75	พอใช้
ระดับคะแนนเฉลี่ยรวม						2.88	พอใช้
3. ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย							
3.1 ความถูกต้องของการออกเสียง	-	4	9	-	-	3.25	พอใช้
3.2 จังหวะของการบรรยาย	-	-	12	-	-	3.00	พอใช้
3.3 ความชัดเจนของภาษา	-	4	6	2	-	3.00	พอใช้
3.4 ความต่อเนื่องของการบรรยาย	-	-	12	-	-	3.00	พอใช้
ระดับคะแนนเฉลี่ยรวม						3.06	พอใช้
4. ความเหมาะสมของเสียงดนตรี							
4.1 ความต่อเนื่องของดนตรี	-	4	9	-	-	3.25	พอใช้
4.2 ระดับความดังของเสียงคน กับเสียงบรรยาย	-	4	6	2	-	3.00	พอใช้
4.3 ความเหมาะสมของเสียงดนตรี กับเสียงบรรยาย	-	-	9	2	-	2.75	พอใช้
ระดับคะแนนเฉลี่ยรวม						3.00	พอใช้
5. ความเหมาะสมของการนำเสนอภาพและเสียงที่บรรยาย							
5.1 ระยะเวลาในการนำเสนอ	-	12	3	-	-	3.75	ดี
5.2 ความเร็วในการนำเสนอภาพและเสียง	-	4	9	-	-	3.25	พอใช้
5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพ และเสียงบรรยาย	-	-	12	-	-	3.00	พอใช้
ระดับคะแนนเฉลี่ยรวม						3.33	พอใช้
ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยรวม						3.10	พอใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการประเมินคุณภาพสไลด์โดยให้นักศึกษา สาขาวิชาพัฒนการเกษตร ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 10 คน ทำการประเมินสไลด์ประกอบเสียงทางด้านต่าง ๆ ผลการประเมินสไลด์ประกอบเสียงพบว่า เนื้อหาและการดำเนินเรื่องได้คะแนนเฉลี่ย 3.48 จัดอยู่ในระดับ ดี รูปภาพและภาษาได้คะแนนเฉลี่ย 3.33 จัดอยู่ในระดับพอใช้ เสียงบรรยายได้คะแนนเฉลี่ย 3.30 จัดอยู่ในระดับพอใช้ เวลาและการนำเสนอได้คะแนนเฉลี่ย 2.90 จัดอยู่ในระดับพอใช้ และโดยภาพรวมสไลด์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3.25 จัดอยู่ในระดับพอใช้ ตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และความหมาย ของการประเมินสไลด์ของนักศึกษา

หัวข้อการประเมิน (N=10)	ระดับคะแนน					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	5	4	3	2	1		
1. เนื้อหา และการดำเนินเรื่อง							
1.1 เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	-	28	9	-	-	3.70	ดี
1.2 ความถูกต้องของเนื้อหา	15	12	12	-	-	3.90	ดี
1.3 ความถูกต้องในการลำดับเนื้อหา	5	12	18	-	-	3.50	ดี
1.4 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	-	12	21	-	-	3.30	พอใช้
1.5 ความเหมาะสมของการสรุปเนื้อหา	-	12	12	6	-	3.00	พอใช้
ระดับคะแนนเฉลี่ยรวม						3.48	ดี
2. รูปภาพและภาษา							
2.1 ความเหมาะสมของรูปภาพ	-	12	21	-	-	3.30	พอใช้
2.2 ความถูกต้องของภาษา	5	12	9	6	-	3.20	พอใช้
2.3 ความสอดคล้องระหว่างรูปภาพกับคำบรรยาย							
กับคำบรรยาย	-	20	15	-	-	3.50	ดี
ระดับคะแนนเฉลี่ยรวม						3.33	พอใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน (N= 10)	ระดับคะแนน					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	5	4	3	2	1		
3. ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย							
3.1 ความถูกต้องของการออกเสียง	-	16	18	-	-	3.40	พอใช้
3.2 จังหวะของการบรรยาย	-	4	27	-	-	3.10	พอใช้
3.3 ความชัดเจนของภาษา	-	12	21	-	-	3.30	พอใช้
3.4 ความต่อเนื่องของการบรรยาย	-	20	12	4	-	3.40	พอใช้
ระดับคะแนนเฉลี่ยรวม						3.30	พอใช้
4. เวลาในการนำเสนอ							
4.1 ความเหมาะสมของเวลานำเสนอกับภาพ	-	12	6	12	-	2.80	พอใช้
4.2 ความเหมาะสมของเวลานำเสนอกับคำบรรยาย	-	8	15	4	1	2.80	พอใช้
4.3 ความเหมาะสมของเวลานำเสนอกับเนื้อหา	-	8	21	2	-	3.10	พอใช้
ระดับคะแนนเฉลี่ยรวม						2.90	พอใช้
ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยรวม						3.25	พอใช้

จากการทดลองสไลด์ประกอบเสียงกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษา สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 10 คน ทำการประเมินสไลด์ โดย เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนการชมสไลด์ โดยตอบแบบทดสอบเรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทยในสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 ข้อ แล้วจึงชมสไลด์ประกอบเสียง หลังจากนั้นให้นักศึกษาทั้ง 10 คน ทำแบบทดสอบหลังการชมสไลด์ประกอบเสียงเรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทยในสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร อีกครั้งหนึ่ง ผลการทำแบบทดสอบก่อนและชมสไลด์ คิดเป็นร้อยละได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผลการประเมินก่อนการชมสไลด์ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36
 - ผลการประเมินหลังการชมสไลด์ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82
- แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีการเรียนรู้เพิ่มขึ้น หลังการชมสไลด์ ตามตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ตารางแสดง คะแนน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ก่อนและหลังชมสไลด์ของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ถูกประเมิน (คนที่)	ก่อนการชมสไลด์		หลังการชมสไลด์	
	คะแนน (20 คะแนน)	ร้อยละ	คะแนน (20 คะแนน)	ร้อยละ
1	11	55	17	85
2	13	65	18	90
3	4	20	14	70
4	8	40	19	35
5	13	65	17	85
6	2	10	15	75
7	5	25	15	75
8	3	15	15	75
9	7	35	18	90
10	6	30	16	80
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	7.2	36	26	82

วิจารณ์ผลการศึกษา

จากการประเมินสไลด์ประกอบเสียง ก่อนและหลังชมสไลด์ โดยใช้แบบทดสอบ Pre-test และ Post -test ทำการประเมินโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักศึกษามีความรู้เพิ่มขึ้น หลังชมสไลด์ประกอบเสียง เพราะสไลด์สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน สามารถเข้าใจได้ง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เร้าความสนใจทำให้กลุ่มตัวอย่าง สามารถเห็นทั้งภาพและเสียงสัมพันธ์กัน ใช้เวลาน้อยในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิวา เอี่ยมสะอาด (2525 :32) ที่กล่าวว่าสไลด์ประกอบเสียงสามารถใช้สอนผู้เรียนให้มีความรู้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าสไลด์ประกอบเสียงช่วยแก้ไขเรื่องเวลาให้ผู้เรียนรู้สามารถเข้าใจได้ในเวลาน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

(Summary and Recommendation)

สรุปผลการศึกษา

ผลการประเมินคุณภาพสไลด์ประกอบเสียง เพื่อการศึกษาเรื่องพระมณเฑียรในวรรณคดี ในสวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร โดยทำการประเมินคุณภาพสไลด์โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อจำนวน 2 ท่านและผู้เชี่ยวชาญทางด้านพันธุมัติจำนวน 2 ท่านและนักศึกษาจำนวน 10 คน ผลที่ได้คือ จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ย 3.10 จัดอยู่ในระดับพอใช้ และจากการประเมินของนักศึกษามีค่าเฉลี่ย 3.25 จัดอยู่ในระดับพอใช้

หลังจากนั้นนำสไลด์ที่ได้มาทำการทดลองกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษา สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 10 คน เพื่อหาความรู้ทางการเรียน โดยให้นักศึกษา ทำแบบทดสอบก่อนดูสไลด์ หลังจากนั้นให้ดูสไลด์ประกอบเสียง มีผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36 และหลังจากดูสไลด์ นักศึกษามีผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82 แสดงว่านักศึกษามีความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิม

ข้อเสนอแนะของผู้ประเมินคุณภาพสไลด์

1. ควรใส่ชื่อวิทยาศาสตร์ของพันธุมัติลงในบทบรรยายด้วย
2. ภาพบางภาพควรปรับเนื้อหาและรายละเอียดให้น้อยลง จะทำให้ผู้ชมมีความสนใจเพิ่มขึ้น
3. พันธุมัติในแต่ละรูปควรมีชื่อกำกับ
4. ลักษณะภาพในแนวตั้ง บางภาพจะเหนือพื้นดินมากเกินไป ควรเข้าไปถ่ายภาพให้ใกล้กว่านี้

ข้อเสนอแนะของผู้ทำการศึกษา

1. เรื่องในการนำมาทำเป็นสไลด์ประกอบเสียงควรเป็นเรื่องที่มีสถานที่ถ่ายภาพไม่ไกลเกินไปนัก สามารถเดินทางได้สะดวก
2. ผู้ทำการศึกษาควรมีการฝึกฝนการถ่ายภาพ ให้มีความชำนาญ ก่อนที่จะการทำสไลด์ จะทำให้ภาพสวยงาม และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการถ่ายซ่อมเพิ่ม
3. ในการผลิตสไลด์ ควรมีอุปกรณ์เป็นของตนเองจะดีที่สุด เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน
4. ผู้ทำการศึกษาควรมีข้อมูลทางวิชาการเพียงพอ ไม่ควรเลือกหัวข้อที่มีข้อมูลน้อย และมีแหล่งข้อมูลที่กระจัดกระจาย ศึกษาหาข้อมูลได้ง่าย
5. ผู้ทำการศึกษา ควรมีความรู้ ในเรื่องที่ทำสไลด์ประกอบเสียงเป็นอย่างดี เพื่อที่จะสามารถสื่อความหมายจากนามธรรมเป็นรูปธรรมได้อย่างถูกต้องและชัดเจน
6. ควรมีระยะเวลาในการผลิตมากกว่านี้ เพื่อสไลด์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ปัญหาในการผลิตสไลด์ประกอบเสียง

จากการผลิตสไลด์ประกอบเสียงได้ประสบปัญหา หลายอย่าง ได้แก่

1. เนื่องจากการผลิตสไลด์ ต้องมีการลงทุนพอสมควรจึงควรมีค่าใช้จ่ายสำรองไว้พอสมควร
2. เนื่องจากผู้ทำศึกษามีความรู้ในการทำสไลด์ประกอบเสียงน้อยจึงทำให้เกิดความล่าช้าพอสมควร
3. พันธุ์ไม้บางชนิดมีการออกดอกออกผลตามฤดูกาลจึงทำให้การถ่ายภาพพันธุ์ไม้บางชนิดได้ภาพที่ไม่สมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.2537.พรรณไม้ในส่วนพฤกษศาสตร์วรรณคดีภาคกลาง.

กรมป่าไม้. กรุงเทพฯ .

เกรียงศักดิ์ ศรีสัตยพันธุ์. 2523. การสร้างสไลด์ประกอบเสียงในการสอนวิชาวิทย์ 211 ธรณีวิทยา เรื่อง เปลือกโลก สำหรับ นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
ชั้นสูง วิชาเอก วิทยาศาสตร์ทั่วไป วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช.

กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กองสวนสาธารณะ. 2543. สวนสาธารณะของประชาชน. กรมสวัสดิการสังคม .กรุงเทพฯ

คณิดา เลชะกุล, มาลี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และสุภัทร สวัสดิรักษ์. 2530. พรรณไม้
ในส่วนหลวง ร.9. กรุงเทพมหานคร : ด้านสหวิชาการพิมพ์.

ฉลองชัย สุรวฒนบุรณ์. 2528. การเลือกและการใช้สื่อการสอน. ภาควิชาเทคโนโลยี
การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชวลิต ดาบแก้ว. 2525. ดอกไม้ในวรรณคดี. พิมพ์ที่โรงพิมพ์กรมศาสนา.

ณรงค์ สมพงษ์. 2530. เทคนิคการผลิตสไลด์ประกอบเสียง.เอกสารประกอบการ
ฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อการสอน.สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. (โรเนียว)

ตรี กกก้าแหง. 2516. ไม้ที่มีประโยชน์ของประเทศไทย.กรุงเทพมหานคร: นิธิการพิมพ์.

ทิวา เอี่ยมสะอาด. 2525. การสร้างสไลด์ประกอบคำบรรยาย เรื่อง “สภาวะแวดล้อม
และการอนุรักษ์ธรรมชาติ” สำหรับสอนวิชาชีววิทยา ในระดับมัธยมศึกษาปี
ที่ 5.กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธวัชชัย ตันติประภา. 2525. “การเตรียมการเพื่อการบันทึกเสียง”. น. 73-86.เอกสาร
ประกอบการฝึกอบรม หลักสูตรการผลิตสไลด์เพื่อการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์
เกษตร.(พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักส่งเสริมและการฝึกอบรม ร่วมกับคณะเกษตรฯ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประทีน คล้ายนาค. 2527. การผลิตวัสดุสำหรับเครื่องฉายภาพนิ่ง. แผนกบริการกลาง
สำนักงานอธิการบดี, พระราชวังสนามจันทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- ยุวะ สุวรรณ ไตรย์. 2524. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง“ระบบนิเวศน์” โดยการใช้สไลด์ประกอบเสียงกับการสอนปกติ ใน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพมหานคร:วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- ลัดดา สุขปรีดี.2523. เทคโนโลยีการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนต.
- วารินทร์ รัชมีพรหม. 2531. สื่อการสอนเทคโนโลยีการศึกษา และการสอนร่วม สมัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- วิทยา ศรีชมภู. 2533. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนประกอบสไลด์กับนักเรียนที่เรียนจากหนังสือบทเรียน โปรแกรม ประกอบสไลด์. กรุงเทพมหานคร:วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- วินิจ อนันดร. 2503. พรรณไม้ในวรรณคดี. กรุงเทพฯ : นักอักษรการพิมพ์.
- สมพงษ์ ศิริเจริญ. 2506. คู่มือการใช้สไลด์ทัศนวัสดุ. กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์.
- สุธานี ยุกตะนันท์. 2538. ไม้ดอกแสนสวย. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์.
- สุนันท์ ปัทมาคม. 2530. การผลิตสื่อประสม : สไลด์ประกอบเสียง. คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต. 2527. เทคโนโลยีการผลิตสื่อ. ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- หน่วยศึกษานิเทศ กรมสามัญศึกษา. 2528. หลักการผลิตสื่อ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เทคนิคพรินติ้ง.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

อำนาจ ปิ่นวัฒน์. 2522. พรรณไม้ของไทย. กรุงเทพฯ :เจริญผลการพิมพ์ .

อำนาจ เดชชัยศรี. 2533. “แนวการผลิตสไลด์ประกอบเสียงเพื่อการศึกษา”. การศึกษา
เอกชน. 1(มิถุนายน 2533) : 39.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**สกริปต์สไลด์ประกอบเสียง
เรื่องพรรณไม้ในวรรณคดีไทย**

ลำดับที่	ภาพ	ดนตรี / คำบรรยาย
1.	ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร	ดนตรี
2.	เสนอสไลด์ประกอบเสียงเรื่อง	ดนตรี
3.	พรรณไม้ในวรรณคดีไทย	ดนตรี
4.	พรรณไม้	พรรณไม้ในวรรณคดีไทยเป็นพรรณไม้ที่ผู้แต่งวรรณคดี ได้กล่าวถึงไว้ในเรื่องนั้น ๆ
5.	พรรณไม้	ซึ่งพรรณไม้ต่าง ๆ เป็นพรรณไม้ที่หาดูได้ยาก มีผู้นิยมปลูกน้อยมาก
6.	พรรณไม้	ส่วนมากเป็นพรรณไม้ดั้งเดิมของไทย และคนรุ่นหลังหลายคนไม่รู้จัก
7.	พรรณไม้	ผู้แต่งวรรณคดีไทยได้กล่าวถึงพรรณไม้ ชนิดต่าง ๆ ไว้ในหลายเรื่อง อาทิ
8.	รามเกียรติ์	รามเกียรติ์เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงพระราชนิพนธ์ถึง พรรณไม้ต่าง ๆ ดังเช่น
9.	ต้นกระดังงาไทย	ต้นกระดังงาไทย พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า ประจูดอกคดคดชดาด กระจ่างงาจำปาแกมกัน
10.	ต้นกระดังงาไทย	ต้นกระดังงาไทยเป็น ไม้ยืนต้นขนาดกลาง เปลือกมีผิวค่อนข้างเรียบ สีเทาปนดำ
11.	ดอกกระดังงาไทย	ดอกกระดังงาไทยมีสีเหลืองอ่อน ออกเป็นช่อ มี 6 กลีบ กลีบชั้นนอกใหญ่ และยาวกว่ากลีบชั้นใน
12.	ผลกระดังงาไทย	ผลของกระดังงาไทย ออกเป็นกลุ่ม 4-15 ผล ผลรูปไข่ ผลอ่อนสีเขียว เมื่อแก่เป็นสีดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ดนตรี / คำบรรยาย
13.	ต้นสารภี	ต้นสารภี ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า รักลารายล้อมสลัปลี ม่วงสนหมู์โศกสารภี ลีนจี่ลำเจียกจิกจันท์
14.	ต้นสารภี	ต้นสารภี เป็นไม้ป่าขึ้นต้น ลำต้นตรง ใบคอกหนา มีสีเขียวเข้ม
15.	ดอกสารภี	ดอกสารภี มีขนาดเล็ก สีขาวนวล มีกลิ่นหอม
16.	ผลสารภี	ผลกลมยาว ผลสุกมีสีเหลือง เนื้อในนุ่ม เปลือกหนาเมล็ดแข็ง
17.	ต้นจ่าปี	ต้นจ่าปี ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า ถ้าความเอ๋ยจะด่วนไปก่อนแล้ว เกดแก้วพิภูลย์สุนลี จะโรยร้างห่างล้นกลิ่นมาลีจ่าปีเอ๋ยก็ปีจะมาพบ
18.	ต้นจ่าปี	จ่าปีเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ใบสีเขียวรูปไข่ ทรงพุ่มโปร่ง
19.	ดอกจ่าปี	ดอกจ่าปีมีสีขาวนวล ออกดอกตรงซอกใบ มีกลิ่นหอม นิยมนำมาปลูกเป็นไม้ประดับ ดอกนำมาร้อยพวงมาลัย
20.	อุณรุท	นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงพระราชนิพนธ์เรื่อง อุณรุท ทรงพระราชนิพนธ์ถึง พรรณไม้ในวรรณคดีเรื่องนี้ดังเช่น
21.	ต้นพุดตาล	ต้นพุดตาล ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า การะเกดครณิกัรชบาบาน พุดตาลชงโคโยทะกา ต้นพุดตาลเป็นไม้พุ่มขนาดกลาง
22.	ดอกพุดตาล	มีขนปกคลุมกิ่งและลำต้น ดอกพุดตาลมีลักษณะ คล้ายดอกชบา แต่ใหญ่กว่า บานตอนเช้า เป็นสีขาว สายเปลี่ยนเป็นสีชมพู
23.	ต้นหว้า	ต้นหว้า ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า ต้นหว้าผลหวานตระการใจ ประยงค์ลำไยระย้ายาน
24.	ต้นหว้า	ต้นหว้าเป็นไม้ยืนต้นสูงประมาณ 10-25 เมตร
25.	ผลหว้า	ผลหว้าเป็นรูปรี ผลสุกมีสีแดงเลือดหมู รับประทานได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ดนตรี / คำบรรยาย
26.	อิเหนา	ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้ทรงพระราชนิพนธ์เรื่องอิเหนา ในวรรณคดีเรื่องนี้ มีพรรณไม้ ดังเช่น
27.	ต้นเกด	ต้นเกด ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า มะลิวันพันกิ่งมณฑาทิศ แก้วเกดดอกคดกอดกอยู่ดม
28.	ต้นเกด	ต้นเกดเป็นต้นไม้ที่มี ลำต้นและกิ่งก้านคดงอ
29.	ใบต้นเกด	ใบต้นเกดเป็นรูปไข่ปลายใบหยักเว้าเล็กน้อย ใช้ปลูกประดับตามบ้านเรือน
30.	ต้นขานาง	ต้นขานาง ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า ขานางนี่กู่ดู๋ ขาสมร พลาทงที่โอบเอวอร แอบเกล้า
31.	ต้นขานาง	เป็นไม้ยืนต้นผลัดใบ ลำต้นตรงเปลือกสีเทาขาว
32.	ใบต้นขานาง	ใบขานางเป็นใบเดี่ยวเรียงสลับแผ่น ขอบใบหยักคล้าย ฟันเลื่อย นำเนื้อไม้มาใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ
33.	ต้นยาง	ต้นยาง ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า ป่าระหงดงยางนางตะเคียน ใต้ต้นแลเคียนสะอาดตา
34.	ต้นยาง	ต้นยางเป็นไม้ยืนต้น ลำต้นตรง เปลือกสีเทาขาว
35.	ใบยาง	ใบหนา ปลายใบเรียวแหลม สีเขียวเข้ม นำมาใช้ประโยชน์ในการสร้างสิ่งปลูกสร้างต่างๆ
36..	ต้นอโศก	ต้นอโศก ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า ที่ประคองเนื่อนวล เจ้าขวนที เห็นอโศกสาขาริมวาริ เหมือนอโศกโสภีระกำใจ ต้นอโศกเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางใบมีลักษณะคล้ายใบพาย
37.	ดอกอโศก	ดอกมีสีแสดสด มีกลิ่นหอม ออกดอกเป็นช่อตามกิ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ดนตรี / คำบรรยาย
38.	ขุนช้างขุนแผน	นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้ทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน โดยมีพรรณไม้ ดังเช่น
39.	ต้นจิก	ต้นจิก-ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า ขวิดขวาดราชพฤกษ์จิกแจง สมูลแว้งแทงทวยกล้วยไม้
40.	ต้นจิก	จิก เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง เปลือกสีน้ำตาลแก่ มียางเหนียวสีขาว
41.	ดอกจิก	ดอกจิกห้อยเป็นพวงระย้า แต่ละพวงมีดอกหลายดอก ทอยบาน เป็นไม้ไทย ใช้ปลูกประดับตามบ้านเรือน
42.	ต้นมะพลับ	ต้นมะพลับ ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า ทั้งเงาะจับพลับพลวงเป็นพวงห้อย นี่แก่ห้อยหน้าขนุนกลั่นกรุ่นหอม
43.	ต้นมะพลับ	มะพลับ เป็นไม้ต้นสูง ลำต้นตรง เปลือกสีเทาปนดำ เรือนยอดรูปทรงกลมทึบ
44.	ดอกมะพลับ	ดอกเล็กสีขาว นวล อมเหลือง ไม่มีกลิ่น
45.	ผลมะพลับ	ผลค่อนข้างกลม สีเขียวปนน้ำตาล
46.	นิราศธารทองแดง	ต่อมาเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์ หรือเจ้าฟ้ากุ้ง เป็นพระองค์หนึ่งที่ ทรงพระนิพนธ์เรื่อง นิราศธารทองแดง ทรงกล่าวถึงพรรณไม้ไว้ ดังเช่น
47.	ต้นพุทธรักษา	ต้นพุทธรักษา ทรงพระนิพนธ์ไว้ว่า ไผ่เทศงามผาดผุด ต้นเล็บครุฑพุทธรักษา พุทธรักษาเป็นไม้ลำต้นสูงประมาณ 50- 200 ซม.
48.	ดอกพุทธรักษา	ลำต้นมีสีเขียว อยู่กันเป็นกลุ่ม ดอกออกเป็นช่อ ตรงยอดของลำต้น ดอกมีหลายสี เช่น ชมพู เหลือง แดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ดนตรี / คำบรรยาย
49.	ต้นคัคเค้า	ต้นคัคเค้า ทรงพระนิพนธ์ไว้ว่า ทั้งคัคเค้ากฤษณาจำปาดง มหาหงส์ทางนกกยงทุ่งขจร
50.	ต้นคัคเค้า	เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ใบสีเขียวเข้ม มีหนามตามกิ่ง
51.	ต้นอินทนิล	ต้นอินทนิล ทรงพระนิพนธ์ไว้ว่า หอมบุผาสารพันทั้งจันทน์อิน อินทนิลนางแย้มแกมสุกรม อินทนิลเป็นพรรณไม้ยืนต้น มีกิ่งก้านสาขากว้าง เปลือกเรียบ
52.	ดอกอินทนิล	ดอกออกเป็นช่อมีสีม่วงแกมชมพู ดอกตูมมีลักษณะ เป็นตุ่มกลมเล็กๆ ใ้ใช้ปลูกประดับตามอาคารต่างๆ
53.	ต้นอินจันท์	ต้นอินจันท์ ทรงพระนิพนธ์ไว้ว่า กระทุ้มทองกระถินอินจันท์ จิงชันข้างน้ำวนนทรี
54.	ต้นอินจันท์	ต้นอินจันท์ เป็นไม้ต้นขนาดกลาง ลำต้นสีน้ำตาลปนเทา มีเปลือกหนา
55.	ใบต้นอินจันท์	ใบเป็นรูปหอก ปลายใบเรียวแหลม
56.	ลิลิตตะเลงพ่าย	บทพระนิพนธ์ลิลิตตะเลงพ่าย เป็นของ กรมพระปรมาภิไธยวชิราวุธ ทรงกล่าวถึงพรรณไม้ในวรรณคดีเรื่องนี้ ดังเช่น
57.	ต้นมะเดื่อ	ต้นมะเดื่อ ทรงพระนิพนธ์ไว้ว่า ขงโลกิดขงมา นุขนาฏ เหมือนฤา เรียมระเมียรเดื่อปล้อง ดั่งปล้องคอสสมร มะเดื่อเป็น ไม้ยืนต้นขนาดกลาง
58.	ผลมะเดื่อ	ลำต้นเกลี้ยง กิ่งก้านสาขากว้าง ผลมะเดื่อออกเป็น กระจุกตามกิ่ง และลำต้น ผลสุกมีสีแดงจัด
59.	ต้นลำแพน	ต้นลำแพน ทรงพระนิพนธ์ไว้ว่า ปริกปริงปรงปลางปลู ลำแพนลำภูลำพัน
60.	ต้นลำแพน	ลำแพนเป็นไม้ขนาดกลาง ใบมีสีเขียวเข้ม ทรงพุ่มกลม
61.	ผลลำแพน	ผลกลม สีเขียวเข้ม ออกเป็นพวงละ 3-4 ลูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ดนตรี / คำบรรยาย
62.	ต้นสาละลังกา	ต้นสาละลังกา ทรงพระนิพนธ์ไว้ว่า สาละลังกา เสมรเสมอชื่อไม้เนา นี้กระถานามไม้ แม่นแม่นพวงเรียม
63.	ต้นสาละลังกา	สาละลังกาเป็นไม้อื่นต้นขนาดกลาง ลำต้นเป็นร่อง และเป็นสะเก็ด เปลือกสีน้ำตาล
64.	กิ่งต้นสาละลังกา	มีลักษณะโค้งเข้าและโค้งออกตามลำต้น
65.	ดอกสาละลังกา	ดอกใหญ่มี 6 กลีบ กลีบแข็ง สีชมพูอมเหลืองและแดง กลิ่นหอมแรงมาก
66.	นิราศพระบาท	นิราศพระบาทเป็นบทประพันธ์ของสุนทรภู่ ได้กล่าวถึงพรรณไม้ไว้ ดังเช่น
67.	ต้นไทร	ต้นไทร ประพันธ์ไว้ว่า ไทรทรงคิมีนเหมือนไทรย้อย รากกิ่งห้อยย้อยลู่ดูขมขำ
68.	ต้นไทร	ต้นไทรเป็นไม้ป่าขนาดใหญ่ ลำต้นคล้ายไทร ทรงพุ่มใหญ่ แตกกิ่งก้านสาขามาก
69.	ใบต้นไทร	มีใบยาวเรียว สีเขียวสด ปลายใบเรียวแหลม
70.	ต้นราชพฤกษ์	ต้นราชพฤกษ์ ประพันธ์ไว้ว่า ต้นนางแย้มแกมดอชิง สุพรรณิภาकरทิงดอกราชพฤกษ์ซึ่งไทรไทร ราชพฤกษ์เป็นไม้อื่นต้นขนาดกลาง
71.	ดอกราชพฤกษ์	ต้นอ่อน เปลือกสีน้ำตาลนวล ดอกเป็นช่อพวงยาว มีสีเหลือง ใช้ดอกเป็นยาแก้ไข แก่นำหน้าอก
72.	ต้นขย	ต้นขย ประพันธ์ไว้ว่า หมุ่มก้อมกัก กระลำภักกระลำภอ ยฺยงยอกำยาน แต้วตุมตาลดาชต้อง เป็นพรรณไม้อื่นต้นขนาดเล็ก
73.	ดอกขย	ผิวของลำต้นเป็นสีน้ำตาลเทา กิ่งก้านสาขาไม่มากนัก ออกเป็นช่อ อยู่ตามง่ามใบ มีสีเขียวและขนาดเล็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ดนตรี / คำบรรยาย
74.	ผลยอ	เป็นรูปกลมหรือรูปรี ผิวเป็นตุ่ม ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีชาวมเหลือง รับประทานได้ มีกลิ่นฉุน ตำรายาไทยใช้แก้ท้องอืด
75.	พรรณไม้	พรรณไม้ทั้งหมดที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น บางชนิดกำลังจะสูญพันธุ์ และหาได้ยากยิ่ง
76.	พรรณไม้	เราทุกคนจึงควรที่จะอนุรักษ์พรรณไม้ไว้ ให้คงอยู่คู่ไปกับสังคมของไทยต่อไป
77.	จัดทำโดย นายพุทธศิษย์ เพ็ญลวดวงษ์ นางสาวพรเพ็ญ หุ่นสวน	ดนตรี
78.	อาจารย์สนอง นิลเพชร อาจารย์สมศักดิ์ ภูหาสวรรค์เวช	ดนตรี
79.	ขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษา และเพื่อนทุกคนที่มีส่วน ทำให้สไลด์ประกอบเสียงสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี	ดนตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินสื่อประเภทสไลด์ประกอบเสียง

เรื่อง พรรณไม้ในวรรณคดีไทย

สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและพันธู์ไม้

คำชี้แจง

1. ให้ใส่เครื่องหมาย ลงในช่องว่าง... เมื่อท่านคิดว่าสไลด์มีคุณภาพในระดับใด
2. ระดับความคิดเห็น มีดังนี้
 - 5 = ดีมาก
 - 4 = ดี
 - 3 = พอใช้
 - 2 = ควรปรับปรุงแก้ไข
 - 1 = ใช้ไม่ได้
3. เมื่อท่านเห็นว่าภาพใดควรปรับปรุงและแก้ไข โปรดระบุในตอนท้ายแบบประเมิน

หัวข้อที่ประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. ความเหมาะสมของภาพ					
1.1 ความเหมาะสมของภาพกับเนื้อหา					
1.2 ความเหมาะสมขององค์รวมภาพ					
1.3 ความต่อเนื่องของลำดับภาพ					
1.4 ความคมชัดของภาพ					
2. ความเหมาะสมของเนื้อหา					
2.1 ความถูกต้องของเนื้อหา					
2.2 ความต่อเนื่องของลำดับเนื้อหา					
2.3 ความเหมาะสมของเนื้อหากับเวลา					
2.4 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา					
4. ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย					
4.1 ความถูกต้องของการออกเสียง					
4.2 จังหวะของการบรรยาย					
4.3 ความชัดเจนของภาษา					
4.4 ความต่อเนื่องของการบรรยาย					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อที่ประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
5. ความเหมาะสมของเสียงดนตรี					
5.1 ความต่อเนื่องของดนตรี					
5.2 ระดับความดังของเสียงคนกับเสียงบรรยาย					
5.3 ความเหมาะสมของเสียงดนตรีกับเสียงบรรยาย					
5. ความเหมาะสมของการนำเสนอภาพและเสียงที่บรรยาย					
5.1 ระยะเวลาในการนำเสนอ					
5.2 ความเร็วในการนำเสนอภาพและเสียง					
5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและเสียงบรรยาย					

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

.....

ภาพที่ควรปรับปรุงแก้ไข.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ภาควิชา.....

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินสื่อ

(นักศึกษา)

เรื่อง **พรรณไม้ในวรรณคดีไทย**

สไลด์ประกอบเสียงมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินตามความคิดเห็น

เรื่องที่ประเมิน	ความคิดเห็น					หมายเหตุ
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	ใช้ไม่ได้	
1. เนื้อหา และการดำเนินเรื่อง - เนื้อหา มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ - ความถูกต้องของเนื้อหา - ความถูกต้องในการลำดับเนื้อหา - ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา - ความเหมาะสมของการสรุปเนื้อหา						
2. รูปภาพและภาษา - ความเหมาะสมของรูปภาพ - ความถูกต้องของภาษา - ความสอดคล้องระหว่างรูปภาพกับคำบรรยาย						
3. ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย - ความถูกต้องของการออกเสียง - จังหวะของการบรรยาย - ความชัดเจนของภาษา - ความต่อเนื่องของการบรรยาย						
4. เวลาในการนำเสนอ - ความเหมาะสมของเวลานำเสนอกับภาพ - ความเหมาะสมของเวลานำเสนอกับคำบรรยาย - ความเหมาะสมของเวลานำเสนอกับเนื้อหา						

ความคิดเห็นอื่น (โปรดระบุ).....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน (...../...../.....)ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความรู้ เรื่อง พรรณไม้ในวรรณคดีในสวนสาธารณะในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

จงทำเครื่องหมาย X ลงบนข้อที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

ชื่อ ชั้นปี.....

ภาควิชา.....

1. พรรณไม้ชนิดใดที่ไม่มีผล

ก. ต้นจิก	ข. ต้นขานาง
ค. ต้นลำแพน	ง. ต้นมะพลับ

2. ปริกปริงปรงปลางปลู ล้ำพนล้ำภูล้ำพัน เป็นบทกลอนในวรรณคดีเรื่องใด

ก. นิราศธารทองแดง	ข. ขุนช้างขุนแผน
ค. ทิลิตตะเลงพ่าย	ง. อิเหนา

3. รามเกียรติ์ เป็นบทพระราชนิพนธ์ของพระองค์ใด

ก. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	ข. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
ค. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก	ง. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

4. พรรณไม้ชนิดใดตำรายาไทยใช้แก้ท้องอืด

ก. ต้นสารภี	ข. ต้นพุทธรักษา
ค. ต้นขย	ง. ต้นลำแพน

5. ใครเป็นผู้แต่งวรรณคดีเรื่องนิราศพระบาท

ก. สุนทรภู่	ข. เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์
ค. กรมพระปรมาภิไธยวชิราวุธ	ง. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

6. พรรณไม้ชนิดใดเป็นพรรณไม้ที่ไม่มีดอก

ก. ต้นโศก	ข. ต้นสาละลังกา
ค. ต้นมะพลับ	ง. ต้นเกด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. พรรณไม้ชนิดใดที่มีดอกสีเหลือง ออกดอกเป็นช่อ มี 6 กลีบ

ก. ต้นหว้า

ข. ต้นลำแพน

ค. ต้นสาละลังกา

ง. ต้นกระดังงาไทย

8. หมุ่มกุ่มกัก กระล่ำกักกระล่ำถอ พูยงยลกำยาน ตัวตุ้มตาลดาชต้อง เป็นบทกลอน
ในวรรณคดีเรื่องใด

ก. อุณรุท

ข. นิราศพระบาท

ค. นิราศธารทองแดง

ง. ขุนช้างขุนแผน

9. พรรณไม้ชนิดใด มีขนปกคลุมตามกิ่งและลำต้น มีลักษณะคล้ายดอกชบา แต่ใหญ่กว่า บาน
ตอนเช้าเป็นสีขาว สายเปลี่ยนเป็นสีชมพู

ก. ต้นสารภี

ข. ต้นจำปี

ค. ต้นพุดตาล

ง. ต้นสาละลังกา

10. เจ้าฟ้าธรรมาริเบศร์ มีพระนามในการพระนิพนธ์วรรณคดีอีกชื่อว่าอะไร

ก. เจ้าฟ้าธรรมมาโวหาร

ข. เจ้าฟ้ากุ้ง

ค. ศรีบูรพา

ง. พระสุนทรโวหาร

11. วรรณคดีที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงพระราชนิพนธ์ไว้ทั้งหมด

ก. อิเหนา และ อุณรุท

ข. อิเหนา และ ขุนช้างขุนแผน

ค. ขุนช้างขุนแผน และ รามเกียรติ์

ง. กิลิตตะเลงพ่าย และ นิราศพระบาท

12. พรรณไม้ชนิดใด ใบเป็นรูปไข่ ปลายใบหยักเว้าเล็กน้อย ลำต้นและกิ่งก้านคดงอ

ก. ต้นพุดตาล

ข. ต้นขนาง

ค. ต้นยาง

ง. ต้นเกด

13. พรรณไม้ชนิดใด ดอกออกเป็นช่อ มีสีม่วงแกมชมพู ดอกตูมมีลักษณะเป็นตุ่มกลมเล็ก ๆ

ก. ต้นยอ

ข. ต้นอินทนิล

ค. ต้นคันท่า

ง. ต้นมะเดื่อ

แบบประเมินความรู้ เรื่อง พระรณไม้มิในวรรณคดีในสวนสาธารณะในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

จงทำเครื่องหมาย X ลงบนข้อที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

ชื่อ ชั้นปี.....

ภาควิชา.....

1. รามเกียรติ์ เป็นบทพระราชนิพนธ์ของพระองค์ใด
 - ก. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - ข. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
 - ค. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
 - ง. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
2. พระรณไม้มิชนิดใดตำรายาไทยใช้แก้ท้องอืด
 - ก. ต้นสารภี
 - ข. ต้นพุทธรักษา
 - ค. ต้นขมิ้น
 - ง. ต้นลำแพน
3. พระรณไม้มิชนิดใดที่ไม่มีผล
 - ก. ต้นจิก
 - ข. ต้นขานาง
 - ค. ต้นลำแพน
 - ง. ต้นมะพลับ
4. ปริกปริงปรองปลางปลู ล้วนพจนานุกรมคำพ้อง เป็นบทกลอนในวรรณคดีเรื่องใด
 - ก. นิราศธารทองแดง
 - ข. ขุนช้างขุนแผน
 - ค. ลิลิตตะเลงพ่าย
 - ง. อิเหนา
5. เจ้าฟ้าธรรมมาธิเบศร์ มีพระนามในการพระนิพนธ์วรรณคดีอีกชื่ออะไร
 - ก. เจ้าฟ้าธรรมมาโวหาร
 - ข. เจ้าฟ้ากุ้ง
 - ค. ศรีบูรพา
 - ง. พระสุนทรโวหาร
6. พระรณไม้มิชนิดใดมีลำต้นและกิ่งก้านสาขาคลายต้นไทร
 - ก. ต้นลำแพน
 - ข. ต้นสาละลังกา
 - ค. ต้นอินทนิล
 - ง. ต้นไทร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

